

TPSO

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

SUPPLY CHAIN Reconfiguration

การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลกและนัยต่อเศรษฐกิจการค้าไทย

บทสรุปผู้บริหาร

KEY MESSAGES

- ห่วงโซ่อุปทานโลกกำลังปรับรูปแบบ แต่ความเชื่อมโยงทางการค้ายังคงสูง ภาคธุรกิจให้น้ำหนักกับความมั่นคงของแหล่งจัดหา ความยืดหยุ่น และความยั่งยืนมากขึ้น ควบคู่กับต้นทุนและประสิทธิภาพ โดยในปี 2567 การค้าที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่มูลค่าโลกยังมีสัดส่วนร้อยละ 46.3 ของการค้าโลก
- ไทยได้ประโยชน์จากการเบี่ยงเบนทางการค้าและการลงทุนอย่างชัดเจน ระหว่างปี 2559–2568 สัดส่วนการส่งออกไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวจากร้อยละ 11.4 เป็น 21.4 และเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ที่ไหลเข้าไทยปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เป็น 19.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
- แต่ความเสี่ยงสูงขึ้นทั้งฝั่งตลาดและฝั่งปัจจัยการผลิต ไทยพึ่งพาสหรัฐฯ ในฐานะตลาดส่งออก และพึ่งพาจีนกับไต้หวันในฐานะแหล่งนำเข้าปัจจัยการผลิตมากขึ้น โดยปี 2568 ไทยขาดดุลการค้ากับจีน 69.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
- โจทย์ของไทยคือการสร้างประโยชน์ในประเทศจากการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ทั้งการเชื่อมโยงผู้ประกอบการไทย การพัฒนาทักษะและเทคโนโลยี การเพิ่มมูลค่าในประเทศ และการเตรียมพร้อมต่อกฎการค้าใหม่

1 ทำไมการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานจึงสำคัญต่อไทย

ห่วงโซ่อุปทานโลกเผชิญ“วิกฤตซ้อนวิกฤต” (polycrisis) ต่อเนื่อง ทั้งความขัดแย้งทางการค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจสำคัญ การแพร่ระบาดของ COVID-19 สงครามรัสเซีย-ยูเครน ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง และภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบกับประเทศเศรษฐกิจหลักแข่งขันกันในตลาดทรัพยากรยุทธศาสตร์ เช่น เซมิคอนดักเตอร์ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) แบตเตอรี่ และแร่สำคัญ ภาคธุรกิจและรัฐบาลจึงตัดสินใจด้านการผลิตและการลงทุนโดยพิจารณาความมั่นคงของแหล่งจัดหา ความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ และการปล่อยคาร์บอน ควบคู่กับต้นทุน

อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ใช่การแยกขั้วทางเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์ ภาคธุรกิจเลือกกระจายความเสี่ยงมากกว่าการตัดขาดจากคู่ค้าเดิม เช่น การใช้ผู้ผลิตหลายราย (multi-sourcing) การขยายฐานการผลิตไปยังประเทศที่สาม (China Plus One) และการย้ายฐานการผลิตเข้าใกล้ตลาดหรือประเทศพันธมิตร (nearshoring/friendshoring) ขณะที่การลงทุนใหม่มุ่งไปที่สาขาเทคโนโลยีเป็นหลัก และไหลไปยังประเทศที่มีตลาดใหญ่ ให้สิทธิประโยชน์สูง หรือมีโครงสร้างพื้นฐานพร้อม ทำให้การแข่งขันดึงดูดการลงทุนระหว่างประเทศรุนแรงขึ้น นอกจากนี้ กฎถิ่นกำเนิดสินค้ามาตรฐานคาร์บอน และการตรวจสอบย้อนกลับกำลังกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเข้าถึงตลาด

สำหรับไทย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีนัยโดยตรง เนื่องจากเศรษฐกิจไทยพึ่งพาการค้าโลกในระดับสูง ธนาคารโลก ระบุว่า สัดส่วนการส่งออกสินค้าและบริการต่อ GDP ของไทยเพิ่มจากร้อยละ 37 ในปี 2534 เป็นร้อยละ 70 ในปี 2567 การกระจายฐานการผลิตเข้าสู่อาเซียนและการลงทุนด้าน AI และศูนย์ข้อมูลเปิดโอกาสให้ไทยได้คำสั่งซื้อและการลงทุนใหม่ แต่การพึ่งพาสหรัฐและแหล่งปัจจัยการผลิตบางประเทศในระดับสูงทำให้ไทยอ่อนไหวต่อมาตรการทางการค้า ภูมิรัฐศาสตร์ และการหยุดชะงักของการขนส่ง

46.3%

สัดส่วนการค้าที่เกี่ยวข้องกับ GVCs ต่อการค้าโลก ปี 2567 (สูงสุด 48% ปี 2565)

GVC Development Report 2025

~17%

สัดส่วนสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI ต่อการค้าสินค้าโลก ปี 2568 และมีส่วนต่อการขยายตัวเกือบครึ่งหนึ่ง

WTO

+47%

มูลค่าโครงการลงทุนใหม่ในเศรษฐกิจดิจิทัล ปี 2568 (เซมิคอนดักเตอร์ +11%)

UNCTAD

1,527

มาตรการกีดกันทางการค้าที่เริ่มใช้ใหม่ ปี 2568 (จาก 262 มาตรการ ปี 2560)

Global Trade Alert / World Bank

2 ข้อค้นพบเชิงประจักษ์: 3 รูปแบบการปรับโครงสร้าง (ปี 2559–2568)

การวิเคราะห์ข้อมูลการค้าจาก Global Trade Atlas ของสหรัฐฯ จีน สหภาพยุโรป และไทย ในช่วง 10 ปี พบรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ 3 ลักษณะ

- 1) **สหรัฐฯ และจีน:** กระจายการค้าและลดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน สัดส่วนการนำเข้าของสหรัฐฯ จากจีนลดลงจากร้อยละ 21.1 เหลือ 9.0 ขณะที่เม็กซิโก ไต้หวัน เวียดนาม และไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้น ส่วนสัดส่วนการส่งออกของจีนไปสหรัฐฯ ลดจากร้อยละ 18.2 เหลือ 11.1 โดยตลาดอย่างเวียดนาม อินเดีย มาเลเซีย และไทยมีความสำคัญมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีนที่ลดลงโดยตรงไม่ได้แปลว่าความเชื่อมโยงผ่านประเทศที่สามลดลงในสัดส่วนเดียวกัน
- 2) **สหภาพยุโรป:** ลดการพึ่งพาเฉพาะด้าน โดยลดการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียและหันไปนำเข้าจากสหรัฐฯ และนอร์เวย์ แต่สัดส่วนการนำเข้าจากจีนกลับเพิ่มจากร้อยละ 18.6 เป็น 22.5 โดยเฉพาะแบตเตอรี่ อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
- 3) **ไทย:** คู่ค้ากระจุกตัวมากขึ้นทั้งด้านส่งออกและนำเข้า การส่งออกไปยังสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น ขณะที่ไทยนำเข้าปัจจัยการผลิตจากจีนและไต้หวันเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ไทยจึงทำหน้าที่เป็น “จุดเชื่อมต่อ” ระหว่างปัจจัยการผลิตจากเอเชียกับตลาดสหรัฐฯ ซึ่งสร้างทั้งโอกาสและความอ่อนไหวต่อมาตรการของทั้งสองฝั่ง

ตัวเลขสำคัญ: โครงสร้างการค้าและการลงทุนของไทย

ตัวชี้วัดของไทย	ปี 2559	ปี 2568	เปลี่ยนแปลง
สัดส่วนตลาดส่งออก / แหล่งนำเข้า (ร้อยละ)			
ส่งออกปสหรัฐฯ	11.4	21.4	+10.0 จุด
นำเข้าจากจีน	21.6	31.1	+9.5 จุด
นำเข้าจากไต้หวัน	3.7	7.4	+3.7 จุด
ดุลการค้า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)			
ดุลการค้ากับสหรัฐฯ	+12.2	+50.7	เพิ่มขึ้น 4.2 เท่า
ดุลการค้ากับจีน	-18.7	-69.4	ขาดดุลเพิ่ม 3.7 เท่า
ดุลการค้ารวม	+17.9	-11.8	พลิกเป็นขาดดุล
สินค้าเทคโนโลยี (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ช่องขวา = อัตราขยายตัวปี 2568			
ส่งออกอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (HS 8471)	10.5	22.6	+50.7%
ส่งออกโทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร (HS 8517)	2.5	17.2	+49.0%
นำเข้าวงจรรวม (HS 8542)	9.5	34.9	+41.8%
การลงทุน			
FDI ไหลเข้าไทย (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	-	19.1	+30%

ที่มา: Global Trade Atlas ประมวลผลโดย สนค. และ UNCTAD

ข้อมูลการค้าของไทยล่าสุดในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 ชี้แนวโน้มยังเร่งตัว

- ภาพรวม ส่งออก 193.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (+16.4%) นำเข้า 227.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (+35.1%) ขาดดุลการค้า 34.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ช่วงเดียวกันปีก่อนขาดดุล 2.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)
- รายตลาด ส่งออกไปสหรัฐฯ +39.2% เม็กซิโก +55.5% ขณะที่นำเข้าจากจีน +37.3% และไต้หวัน +130.7%
- รายสินค้า ส่งออกโทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร +137.2% ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ +178.5% ขณะที่นำเข้าวงจรรวม +135.2% แต่ส่งออกรถยนต์นั่งลดลง 39.2%

หมายเหตุ ตัวเลขระยะสั้นส่วนหนึ่งอาจมาจากการเร่งส่งออวก่อนมาตรการภาษีมีผล การปรับสินค้าคงคลัง และราคาพลังงาน

3 โอกาสและความท้าทายของไทย

โอกาส	ความท้าทาย
1. รองรับการค้าและการลงทุนที่กระจายออกจากฐานเดิม 2. อิเล็กทรอนิกส์ AI และศูนย์ข้อมูล ต่อยอดฐานการผลิต อิเล็กทรอนิกส์เดิม 3. ยานยนต์ไฟฟ้าและการผลิตสีเขียว 4. เกษตร อาหาร และผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ท่ามกลางความกังวลด้านความมั่นคงอาหาร 5. บริการสนับสนุนการผลิต เช่น วิศวกรรม โลจิสติกส์ ซอฟต์แวร์ การทดสอบและรับรองมาตรฐาน จุดแข็งของไทย: ที่ตั้ง ฐานอุตสาหกรรมเดิม โครงสร้างพื้นฐาน และเครือข่าย FTA	1. ตลาดและแหล่งปัจจัยการผลิตกระจุกตัว (สหรัฐฯ / จีน-ไต้หวัน) 2. มาตรการการค้าและการตรวจสอบถิ่นกำเนิดสินค้า รวมถึงข้อกล่าวหาการเลี่ยงมาตรการผ่านประเทศที่สาม 3. มาตรฐานสิ่งแวดล้อม แรงงาน และการตรวจสอบย้อนกลับ เช่น CBAM EUDR 4. สินค้าจีนและกำลังการผลิตส่วนเกิน แข่งขันทั้งในตลาดโลกและตลาดในประเทศ 5. มูลค่าเพิ่มในประเทศจำกัด กิจกรรมยังกระจุกในชั้นประกอบและทดสอบ 6. ทักษะแรงงานและความพร้อมของ SMEs 7. พลังงานสะอาด น้ำ โครงข่ายไฟฟ้า และวัตถุดิบสำคัญ

4 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 5 ด้าน

เป้าหมายคือการใช้โอกาสจากการขยายตัวของการค้าและการลงทุน ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพและความยืดหยุ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศและลดความเปราะบางต่อความเสี่ยงภายนอก

- 1) กระจายตลาด สินค้า และแหล่งปัจจัยการผลิตอย่างมีเป้าหมาย เพิ่มแหล่งจัดหาปัจจัยการผลิต โดยเฉพาะรายการที่พึ่งพาผู้ขายเพียงไม่กี่รายหรือหาสินค้าทดแทนได้ยาก และขยายตลาดส่งออกในอาเซียน เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง สหภาพยุโรป แอฟริกา และลาตินอเมริกา ควบคู่กับการรักษาความสัมพันธ์กับคู่ค้าหลัก เพื่อเพิ่มทางเลือกและลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาสถานที่หรือแหล่งจัดหาใดมากเกินไป
- 2) ยกระดับอุตสาหกรรม เพิ่มมูลค่าในประเทศ และเชื่อมโยง SMEs เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน ใช้สิทธิประโยชน์การลงทุน ส่งเสริมการจัดซื้อสินค้าและบริการจากไทย (local content) การจ้างงานทักษะสูง การวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ควบคู่กับโครงการพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็นซัพพลายเออร์ของบริษัทข้ามชาติ
- 3) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและความพร้อมต่อกติกาการค้าใหม่ พัฒนาระบบข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้า การปล่อยคาร์บอน และการตรวจสอบย้อนกลับ เพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการและหน่วยตรวจรับรอง จัดบริการให้คำปรึกษาแก่ SMEs และพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- 4) ขยายความร่วมมือทางการค้าและยกระดับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์ ยกระดับ FTA ที่มีอยู่และขยายเครือข่ายไปยังตลาดใหม่ ควบคู่กับความร่วมมือด้านเทคโนโลยี พลังงาน วัตถุดิบสำคัญ อาหาร โลจิสติกส์ และการยอมรับมาตรฐานร่วมกัน (MRA) รวมทั้งส่งเสริมการผลิตที่เชื่อมโยงกันภายในอาเซียน
- 5) เสริมโครงสร้างพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และระบบบริหารความเสี่ยงห่วงโซ่อุปทาน เตรียมความพร้อมด้านพลังงานสะอาด น้ำ ระบบดิจิทัล และโลจิสติกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและพื้นที่ลงทุน จัดทำบัญชีปัจจัยการผลิตสำคัญ (critical inputs) พร้อมระบุแหล่งจัดหาทางเลือก และพัฒนาระบบติดตามและเตือนภัยความเสี่ยงที่อาจทำให้การผลิตหยุดชะงัก

ข้อสรุป

ไทยมีโอกาสขยายการค้าและดึงดูดการลงทุนจากการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลก แต่ประโยชน์ในระยะยาวจะขึ้นอยู่กับมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในประเทศ การเชื่อมโยงผู้ประกอบการไทย การพัฒนาทักษะและเทคโนโลยี และความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยง การดำเนินนโยบายทั้ง 5 ด้านอย่างสอดคล้องประสานกันจะช่วยให้ไทยรักษาการเข้าถึงตลาด และขยับจากฐานการประกอบสินค้าไปสู่ฐานการผลิตและบริการที่สร้างมูลค่าได้มากขึ้น

Contents

01	การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลก	1
02	ทิศทางและแนวโน้มการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลก	4
03	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าและห่วงโซ่อุปทานของประเทศสำคัญ	9
04	โอกาสและความท้าทายของไทย	19
05	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	24
	เอกสารอ้างอิง	27
	ภาคผนวก	29

01 การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลก

KEY MESSAGE

ห่วงโซ่อุปทานโลกไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่กำลังเปลี่ยนจากระบบที่มุ่งลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพเป็นหลัก ไปสู่ระบบที่ให้น้ำหนักกับความยืดหยุ่น ความมั่นคง และความยั่งยืนมากขึ้น ท่ามกลางความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์และการเปลี่ยนผ่านด้านเทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

ไทยเป็นเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับการค้าและห่วงโซ่มูลค่าโลกในระดับสูง จึงได้รับทั้งโอกาสจากการกระจายการค้าและการลงทุน และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของตลาด แหล่งปัจจัยการผลิต และกฎการค้าของประเทศคู่ค้า

1.1 จากห่วงโซ่อุปทานที่มุ่งประสิทธิภาพสู่การบริหารความเสี่ยง

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา การลดอุปสรรคทางการค้า ความก้าวหน้าด้านการขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ทำให้กระบวนการผลิตสามารถแบ่งออกเป็นหลายขั้นตอนและกระจายไปยังประเทศที่มีความได้เปรียบแตกต่างกัน ภายใต้ห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chains: GVCs) ระบบดังกล่าวช่วยลดต้นทุน เพิ่มความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาเข้าร่วมเศรษฐกิจโลกโดยไม่จำเป็นต้องพัฒนาอุตสาหกรรมครบทุกขั้นตอนภายในประเทศ

อย่างไรก็ดี เหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้สะท้อนข้อจำกัดของห่วงโซ่อุปทานที่พึ่งพาแหล่งผลิตเพียงไม่กี่แห่งและมีสินค้าคงคลังในระดับต่ำ ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งทางการค้าระหว่างประเทศเศรษฐกิจสำคัญ การแพร่ระบาดของ COVID-19 สงครามรัสเซีย-ยูเครน ภัยพิบัติที่รุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการแข่งขันในอุตสาหกรรมเชิงยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะเซมิคอนดักเตอร์ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) แบตเตอรี่ และแร่สำคัญ

ความขัดแย้งในตะวันออกกลางและการหยุดชะงักของเส้นทางขนส่งพลังงานสำคัญยังส่งผลต่อต้นทุนพลังงาน ปุ๋ย ค่าประกันภัย และค่าขนส่ง เหตุการณ์เหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างแยกขาดจากกัน แต่มีลักษณะเป็น “วิกฤตซ้อนวิกฤต” (polycrisis) ซึ่งเพิ่มทั้งต้นทุนและความไม่แน่นอน และทำให้การหยุดชะงักในพื้นที่หรืออุตสาหกรรมหนึ่งส่งผลต่อเนื่องไปยังหลายประเทศและหลายภาคการผลิต

ด้วยเหตุนี้ การตัดสินใจด้านการผลิตและการลงทุนจึงไม่ได้พิจารณาเพียงต้นทุนต่อหน่วย แต่ครอบคลุมถึงความมั่นคงของแหล่งจัดหา ระยะเวลาและเส้นทางการขนส่ง ความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ การเข้าถึงเทคโนโลยี กฎถิ่นกำเนิดสินค้า การปล่อยคาร์บอน และความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับ ผู้ประกอบการจึงกระจายแหล่งจัดหา ใช้ผู้ผลิตมากกว่าหนึ่งราย เพิ่มสินค้าคงคลังเฉพาะรายการที่มีความสำคัญ และพิจารณาขยายกำลังการผลิตไปยังพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำกว่า ขณะที่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ใช้มาตรการทางการค้า การลงทุน และนโยบายอุตสาหกรรมเพื่อรักษาความสามารถในการผลิตและลดการพึ่งพาต่างประเทศในสาขายุทธศาสตร์

1.2 รูปแบบของการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน

“การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน” (supply chain reconfiguration) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงแหล่งวัตถุดิบ ฐานการผลิต เส้นทางการค้า โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้สอดคล้องกับต้นทุน ความเสี่ยง เทคโนโลยี และกฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงไป

การปรับโครงสร้างดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ อาทิ การกระจายการจัดซื้อไปยังผู้ผลิตหลายรายหรือแหล่งผลิตในหลายประเทศ (supplier diversification) การเพิ่มฐานการผลิตนอกจีนควบคู่กับการรักษาด้านเดิมตามแนวทาง China Plus One การย้ายหรือเพิ่มฐานการผลิตให้ใกล้ตลาดปลายทาง (near-shoring) การผลิตหรือจัดหาจากประเทศพันธมิตรหรือประเทศที่ไว้วางใจได้ (friend-shoring) และการนำการผลิตบางส่วนกลับประเทศ (reshoring)

ในทางปฏิบัติ บริษัทหนึ่งอาจใช้หลายแนวทางร่วมกัน โดยไม่จำเป็นต้องย้ายฐานการผลิตทั้งหมดออกจากประเทศเดิม เนื่องจากแต่ละขั้นตอนการผลิตมีต้นทุน ความเชี่ยวชาญ และข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีแตกต่างกัน องค์การการค้าโลก (WTO) เรียกแนวโน้มการปรับรูปแบบความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจโลกดังกล่าวว่า “โลกาภิวัตน์ในรูปแบบใหม่” (reglobalization) ซึ่งสะท้อนการจัดระเบียบเครือข่ายการผลิตและการค้าให้สอดคล้องกับลำดับความสำคัญใหม่ มากกว่าการถอยออกจากโลกาภิวัตน์โดยสิ้นเชิง

แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย “การลดความเสี่ยง” (de-risking) ซึ่งหมายถึงการลดการพึ่งพาผู้ค้าหรือแหล่งจัดหาใดมากเกินไป โดยยังคงรักษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจโดยรวมไว้ และ “การแยกตัว” (decoupling) ซึ่งเป็นการลดหรือแยกความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีในระดับที่เข้มข้นกว่า ขณะที่ “การแบ่งขั้วทางภูมิเศรษฐศาสตร์” (geoeconomic fragmentation) หมายถึงแนวโน้มที่การค้า การลงทุน เทคโนโลยี และกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจแบ่งออกเป็นกลุ่มตามความสัมพันธ์และแนวแบ่งทางภูมิรัฐศาสตร์

อย่างไรก็ดี การค้าระหว่างสองประเทศที่ลดลงไม่ได้หมายความว่าความเชื่อมโยงระหว่างกันสิ้นสุดลงเสมอไป สินค้าอาจเปลี่ยนเส้นทางผ่านประเทศที่สาม หรือฐานการผลิตแห่งใหม่อาจยังนำเข้าชิ้นส่วน เครื่องจักร และเทคโนโลยีจากประเทศเดิม ประเทศที่มีบทบาทเชื่อมโยงการค้าและการลงทุนระหว่างกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าวเรียกว่า “เศรษฐกิจตัวเชื่อม” (connector economies) ดังนั้น การวิเคราะห์การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานจึงต้องพิจารณาทั้งข้อมูลการค้า การลงทุน สินค้าชั้นกลาง การผลิต และมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศ

1.3 นัยต่อเศรษฐกิจและการค้าโลก

การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานส่งผลต่อเศรษฐกิจและการค้าโลกผ่าน 3 ช่องทางสำคัญ ดังนี้

1) ความยืดหยุ่นและต้นทุนการผลิต การกระจายแหล่งจัดหาและฐานการผลิตช่วยลดความเสี่ยงเมื่อห่วงโซ่อุปทานหยุดชะงัก แต่ขณะเดียวกันก็เพิ่มต้นทุนจากการสำรองกำลังการผลิต การรับรองผู้ผลิตหลายราย การเก็บสินค้าคงคลัง และการบริหารเครือข่ายที่ซับซ้อนขึ้น ต้นทุนเหล่านี้อาจส่งผ่านไปยังราคาสินค้าชั้นกลางและเงินเฟ้อ โดยเฉพาะในช่วงเปลี่ยนผ่าน นอกจากนี้ การจำกัดการค้าสินค้าต้นน้ำหรือปัจจัยการผลิตสำคัญอาจทำให้เกิดการขาดแคลนและกระทบต่อการผลิตและราคาสินค้าปลายน้ำเป็นวงกว้าง แม้สินค้าที่ถูกจำกัดโดยตรงจะมีสัดส่วนไม่มากก็ตาม

2) การเคลื่อนย้ายการค้าและการลงทุนไปยังพื้นที่ใหม่ การค้าและการลงทุนมีแนวโน้มเคลื่อนไปยังประเทศที่มีความใกล้ชิดกันทั้งด้านภูมิศาสตร์และภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึงประเทศที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศได้รับคำสั่งซื้อและการลงทุนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ห่วงโซ่อุปทานอาจยาวและซับซ้อนกว่าเดิม ส่งผลให้การตรวจสอบแหล่งที่มาของวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต และมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศมีความสำคัญมากขึ้น

3) ต้นทุนจากการแบ่งระบบเศรษฐกิจเป็นกลุ่ม หากการลดความเสี่ยงเฉพาะด้านขยายไปสู่การแบ่งกลุ่มทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง ผลกระทบจะไม่จำกัดอยู่เพียงการเปลี่ยนคู่ค้า แต่อาจลดประโยชน์จากการแบ่งงานกันผลิต การผลิตในปริมาณมากเพื่อลดต้นทุน การแข่งขัน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี แบบจำลองของ WTO ประเมินว่า หากระบบการค้าโลกแบ่งออกเป็นกลุ่มตามแนวภูมิรัฐศาสตร์ GDP โลกในปี 2593 อาจต่ำกว่ากรณีฐานร้อยละ 5.1 และการส่งออกโลกอาจต่ำกว่าร้อยละ 18.6 โดยประเทศรายได้ต่ำและรายได้ปานกลางมีแนวโน้มได้รับผลกระทบมากกว่าประเทศรายได้สูง

หลักฐานดังกล่าวสะท้อนว่า การสร้างความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทานไม่ได้หมายถึงการผลิตทุกอย่างภายในประเทศหรือการลดการค้ากับต่างประเทศ แต่หมายถึงการลดการพึ่งพาแหล่งใดแหล่งหนึ่งมากเกินไป การมีตลาดและแหล่งจัดหาทางเลือก ตลอดจนการรักษากระบวนการค้าที่เปิดกว้าง โปร่งใส และสามารถคาดการณ์ได้

1.4 นัยต่อเศรษฐกิจและการค้าไทย

ประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับการค้าโลกและห่วงโซ่มูลค่าโลกในระดับสูง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วน เครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ อาหารแปรรูป ปิโตรเคมี ผลิตภัณฑ์ยาง และเครื่องใช้ไฟฟ้า ธนาคารโลกระบุว่า สัดส่วนการส่งออกสินค้าและบริการต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของไทยเพิ่มจากร้อยละ 37 ในปี 2534 เป็นประมาณร้อยละ 70 ในปี 2567 การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ แหล่งจัดหา และมาตรการทางการค้าของประเทศเศรษฐกิจสำคัญจึงส่งผลกระทบต่อการผลิต การจ้างงาน และการลงทุนของไทยอย่างใกล้ชิด

การกระจายฐานการผลิตและเครือข่ายการลงทุนเข้าสู่อาเซียนเปิดโอกาสให้ไทยได้รับคำสั่งซื้อและการลงทุนเพิ่มขึ้น โดยอาศัยที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ฐานอุตสาหกรรมเดิม และเครือข่ายความตกลงการค้า ขณะเดียวกัน ไทยยังมีบทบาทเพิ่มขึ้นในห่วงโซ่อุปทานอิเล็กทรอนิกส์และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ซึ่งได้รับแรงสนับสนุนจากการลงทุนด้าน AI ศูนย์ข้อมูล และระบบเครือข่าย อย่างไรก็ตาม การส่งออกที่เพิ่มขึ้นพร้อมกับการนำเข้าชิ้นส่วนและเทคโนโลยีมูลค่าสูง สะท้อนว่าไทยยังเชื่อมโยงกับต่างประเทศทั้งในฐานะตลาดปลายทางและแหล่งปัจจัยการผลิต

โครงสร้างดังกล่าวทำให้ไทยเผชิญทั้งโอกาสและความเสี่ยงในเวลาเดียวกัน ด้านหนึ่ง ไทยสามารถรองรับการค้าและการลงทุนที่กระจายออกจากฐานเดิม แต่อีกด้านหนึ่ง การพึ่งพาตลาดและแหล่งปัจจัยการผลิตบางประเทศในระดับสูง ทำให้ภาคการผลิตมีความอ่อนไหวต่อมาตรการทางการค้า ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ และการหยุดชะงักของการขนส่ง นอกจากนี้ กฎถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรฐานด้านคาร์บอน แรงงาน และการตรวจสอบย้อนกลับยังเพิ่มความสำคัญต่อการเข้าถึงตลาด โดยเฉพาะสำหรับ SMEs ซึ่งมีข้อจำกัดด้านข้อมูล บุคลากร และต้นทุนการรับรอง

ดังนั้น การประเมินผลกระทบต่อไทยจึงไม่ควรพิจารณาเฉพาะมูลค่าการส่งออกหรือเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้น แต่ต้องพิจารณาควบคู่กับมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ความเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการไทย การจ้างงานและทักษะแรงงาน ตลอดจนระดับการพึ่งพาตลาดและปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ

02 กิจทางและแนวโน้มการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลก

KEY MESSAGE

ห่วงโซ่มูลค่าโลกยังเป็นโครงสร้างสำคัญของการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ โดยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่มูลค่าโลกมีส่วนร้อยละ 46.3 ของการค้าโลกในปี 2567 สะท้อนว่าโลกาภิวัตน์ไม่ได้สิ้นสุด แต่กำลังปรับรูปแบบไปสู่เครือข่ายที่กระจายความเสี่ยงและให้ความสำคัญกับความมั่นคงมากขึ้น

การปรับโครงสร้างเกิดขึ้นไม่เท่ากันในทุกประเทศและอุตสาหกรรม โดยการลงทุนด้าน AI เซมิคอนดักเตอร์ โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และพลังงานสะอาดยังขยายตัว ขณะที่การลงทุนในภาคการผลิตอื่นชะลอลงและมีแนวโน้มกระจุกตัวในบางประเทศและพื้นที่

ประเทศที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเศรษฐกิจอาจได้รับการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ข้อมูลมูลค่าการค้าหรือเงินลงทุนเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะสะท้อนประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หากไม่พิจารณาการผลิตและมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศควบคู่กัน

2.1 โลกาภิวัตน์ไม่ได้สิ้นสุด แต่กำลังเปลี่ยนแปลง

รายงาน *Global Value Chain Development Report 2025* ระบุว่า ห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chains: GVCs) ยังคงเป็นโครงสร้างสำคัญของการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ แม้เศรษฐกิจโลกเผชิญวิกฤตการเงิน การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ และเหตุการณ์ด้านภูมิอากาศหลายครั้ง โดยในปี 2567 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ GVC คิดเป็นร้อยละ 46.3 ของการค้าโลก ลดลงเพียงเล็กน้อยจากระดับสูงสุดที่ร้อยละ 48 ในปี 2565

การค้าที่เกี่ยวข้องกับ GVC หดตัวร้อยละ 5.35 ในปี 2566 ก่อนกลับมาขยายตัวร้อยละ 3.87 ในปี 2567 ใกล้เคียงกับการค้าประเภทอื่นที่ขยายตัวร้อยละ 4.67 ข้อมูลดังกล่าวไม่สนับสนุนข้อสรุปว่าเศรษฐกิจโลกกำลังเข้าสู่ภาวะลดโลกาภิวัตน์ (deglobalization) อย่างเต็มรูปแบบ แต่สะท้อนว่าห่วงโซ่มูลค่าโลกกำลังเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติสำคัญ ได้แก่

1) **ด้านภูมิศาสตร์** การกระจายแหล่งจัดหาและฐานการผลิตไปยังหลายประเทศ รวมถึงการเชื่อมโยงการผลิตภายในภูมิภาคและการตั้งฐานใกล้ตลาดปลายทางมากขึ้น

2) **ด้านเทคโนโลยี** การนำระบบดิจิทัล AI ระบบอัตโนมัติ และข้อมูลแบบเรียลไทม์มาใช้ในการผลิตและบริหารห่วงโซ่อุปทาน

3) **ด้านการกำกับดูแล** การใช้มาตรการทางการค้า นโยบายอุตสาหกรรม และข้อกำหนดด้านความมั่นคงเพื่อกำหนดทิศทางการผลิตและการลงทุน

4) **ด้านสิ่งแวดล้อม** การที่การลงทุนสีเขียว กลไกราคาคาร์บอน และข้อกำหนดด้านความยั่งยืนมีอิทธิพลต่อการเลือกวัตถุดิบ ผู้ผลิต และฐานการผลิตมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเรียกได้ว่าเป็น “โลกาภิวัตน์รูปแบบใหม่” (reglobalization) กล่าวคือ ความเชื่อมโยงข้ามพรมแดนยังคงดำรงอยู่ แต่มีเงื่อนไข ต้นทุน และรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างจากเดิม

โครงสร้างการผลิตของโลกยังมีลักษณะหลายชั้นมากขึ้น จีนยังคงเป็นศูนย์กลางการผลิตและการประกอบที่สำคัญ แต่ขีดความสามารถด้านการผลิตบางส่วนกระจายไปยังเศรษฐกิจอื่น เช่น เวียดนาม เม็กซิโก โปแลนด์ และตุรกี โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง ขณะที่อินเดียและฟิลิปปินส์มีบทบาทเพิ่มขึ้นในบริกดิจิทัล นอกจากนี้ บริการยังคิดเป็นมากกว่าหนึ่งในสามของมูลค่าที่แฝงอยู่ในสินค้าส่งออกภาคการผลิต

เดิมบริษัทข้ามชาติเลือกที่ตั้งการผลิตโดยพิจารณาต้นทุนและการเข้าถึงตลาดเป็นหลัก แต่ปัจจุบันต้องประเมินมาตรการภาษี การควบคุมการส่งออก ข้อจำกัดด้านข้อมูล กฎถิ่นกำเนิดสินค้า ความมั่นคงด้านพลังงาน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเจ้าของเทคโนโลยีกับประเทศฐานการผลิตด้วย การตัดสินใจทางธุรกิจจึงต้องสร้างสมดุลระหว่างประสิทธิภาพ ความยืดหยุ่น ความมั่นคง และความยั่งยืน มากกว่าการมุ่งลดต้นทุนเพียงด้านเดียว

2.2 เศรษฐกิจและการค้าโลกภายใต้แรงกดดันหลายด้าน

การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานเกิดขึ้นท่ามกลางเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัวในระดับปานกลางและมีความแตกต่างกันระหว่างภูมิภาค แม้ประมาณการขององค์การระหว่างประเทศในปี 2569 จะแตกต่างกันตามสมมติฐานและวิธีการประเมิน แต่มีข้อสรุปร่วมกันว่า ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ราคาพลังงาน ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า และภาวะการเงินเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ขณะที่การลงทุนด้าน AI เซมิคอนดักเตอร์ และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเป็นแรงสนับสนุนใหม่ต่อการผลิตและการค้า

ตารางที่ 1 ประมาณการเศรษฐกิจและการค้าโลกโดยองค์การระหว่างประเทศ (ร้อยละต่อปี)

หน่วยงานและรายงาน	ประมาณการสำคัญ	ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทาน
IMF WEO Update กรกฎาคม 2569	GDP โลก: 3.0 (2569), 3.4 (2570) เงินเฟ้อโลก: 4.7 (2569), 3.9 (2570) ปริมาณการค้าโลก: 5.0 (2568), 3.5 (2569), 4.3 (2570)	เศรษฐกิจโลกได้รับแรงกดดันจากสงครามและราคาพลังงาน ขณะที่การลงทุนด้าน AI ช่วยสนับสนุนการผลิตและการค้า
World Bank Global Economic Prospects มิถุนายน 2569	GDP โลก: 2.5 (2569), 2.8 (2570) การค้าสินค้าและบริการ: 4.8 (2568), 2.9 (2569), เฉลี่ย 3.2 (2570–71)	การค้าโลกชะลอตัวหลังผลของการร่นำเข้าก่อนปรับขึ้นภาษี เริ่มลดลง ขณะที่สินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI ยังขยายตัว
OECD Economic Outlook 2026/1	GDP โลก: 2.8 (2569), 3.1 (2570) กรณีหยุดชะงัก ระยะสั้น GDP โลก: 2.1 (2569), 1.8 (2570) กรณียืดเยื้อ เงินเฟ้อ G20: 4.0 (2569), 3.1 (2570)	ประเทศในเอเชียที่พึ่งพาพลังงานนำเข้าจากตะวันออกกลาง มีความอ่อนไหวต่อต้นทุนพลังงานและการขนส่ง
UN DESA WESP Mid-Year Update	GDP โลก: 2.5 (2569), 2.8 (2570) เงินเฟ้อโลก: 3.9 (2569), 3.1 (2570) การค้าโลก: 5.0 (2568), 2.7 (2569)	การหยุดชะงักของเส้นทางพลังงานส่งผลกระทบต่อราคาพลังงาน ปุ๋ย อาหาร และต้นทุนการผลิต
WTO Global Trade Outlook and Statistics	ปริมาณการค้าสินค้า: 4.6 (2568), 1.9 (2569), 2.6 (2570) ปริมาณการค้าบริการ: 5.3 (2568), 4.8 (2569), 5.1 (2570)	การค้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI ยังขยายตัว แต่ผลของภาษีและ ราคาพลังงานกดดันภาพรวมการค้า
ADB Asian Development Outlook กรกฎาคม 2569	GDP เอเชียกำลังพัฒนาและแปซิฟิก: 4.9 (2569), 5.1 (2570) เงินเฟ้อ: 4.3 (2569) GDP ไทย: 1.8 (2569), 2.0 (2570)	ความขัดแย้งและต้นทุนพลังงานเพิ่มความเสี่ยงต่อการผลิตและ ห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาค

ที่มา: IMF, World Bank, OECD, UN DESA, WTO และ ADB

หมายเหตุ:

- ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงปีที่จัดทำประมาณการ
- ประมาณการอาจแตกต่างกันตามช่วงเวลาที่เผยแพร่ สมมติฐาน และขอบเขตข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

ปริมาณการค้าสินค้าโลกในปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 4.6 สูงกว่าประมาณการเดิมของ WTO ที่ร้อยละ 2.4 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากการร่นำเข้าสินค้าก่อนการปรับขึ้นภาษีและอุปสงค์สินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI อย่างไรก็ตาม WTO คาดว่าการขยายตัวจะชะลอตัวเหลือร้อยละ 1.9 ในปี 2569 เนื่องจากฐานที่สูงในปีก่อนและความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า

สินค้าที่เอื้อต่อการพัฒนา AI เช่น หน่วยประมวลผล เซมิคอนดักเตอร์ อุปกรณ์ผลิตชิป และอุปกรณ์สำหรับศูนย์ข้อมูล มีสัดส่วนเกือบร้อยละ 17 ของการค้าสินค้าโลกในปี 2568 และมีส่วนต่อการขยายตัวของการค้าสินค้าเกือบครึ่งหนึ่งในปีเดียวกัน โดยเอเชียมีส่วนร้อยละ 71 ของการขยายตัวด้านปริมาณ แสดงให้เห็นว่าการค้าโลกไม่ได้ชะลอตัวเท่าเทียมกันทุกสาขา แต่ยังคงขยายตัวสูงในประเทศและอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีดิจิทัล

ขณะเดียวกัน ความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน WTO ประเมินว่า สัดส่วนการค้าโลกที่ดำเนินภายใต้หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favoured-Nation Treatment: MFN) ลดลงจากระดับที่เคยประเมินไว้ประมาณร้อยละ 80 ในช่วงต้นปี 2568 เหลือร้อยละ 72 ณ ปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2569 ส่วนธนาคารโลกระบุว่า จำนวนมาตรการกีดกันทางการค้าที่เริ่มใช้ใหม่เพิ่มจาก 262 มาตรการในปี 2560 เป็น 1,527

มาตรการในปี 2568 ตามข้อมูลของ Global Trade Alert แนวโน้มดังกล่าวทำให้ภาคธุรกิจต้องติดตามทั้งอัตราภาษี ข้อยกเว้นรายสินค้า มาตรการเฉพาะประเทศ และข้อกำหนดที่มีใช้ภาษีควบคู่กัน

2.3 ปัจจัยขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน

1) การแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ระหว่างการค้ากับความมั่นคงมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น รัฐบาลประเทศสำคัญใช้มาตรการควบคุม การส่งออก การคัดกรองการลงทุน เงินอุดหนุนอุตสาหกรรม การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และข้อกำหนดการใช้วัตถุดิบหรือ ชิ้นส่วนภายในประเทศ เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตและลดการพึ่งพาต่างประเทศในสินค้ายุทธศาสตร์ โดยเฉพาะ เซมิคอนดักเตอร์ โทรณคมนาคม AI แบตเตอรี่ ยานยนต์ไฟฟ้า พลังงานสะอาด ยา และแร่สำคัญ

UN DESA ระบุว่า มาตรการจำกัดทางการค้าของสหรัฐฯ รวมถึงการควบคุมการส่งออกชิปขั้นสูง มีสัดส่วนมากกว่า ครึ่งหนึ่งของมาตรการนโยบายอุตสาหกรรมใหม่ ขณะที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระเชิงยุทธศาสตร์ ส่วนจีนเร่งพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านเทคโนโลยีและใช้มาตรการควบคุมการส่งออกแร่สำคัญบางรายการ

มาตรการที่จำกัดสินค้าต้นน้ำหรือชิ้นส่วนชั้นกลางอาจสร้างผลกระทบเป็นวงกว้าง เนื่องจากปัจจัยการผลิต เหล่านี้เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมปลายน้ำหลายสาขา การจำกัดการค้าแม้เพียงสินค้าบางรายการจึงอาจทำให้ผลผลิตลดลง และราคาสินค้าเพิ่มขึ้นมากกว่าสัดส่วนของสินค้าที่ถูกจำกัดโดยตรง

2) วิกฤตพลังงาน โลจิสติกส์ และสภาพภูมิอากาศ

ความขัดแย้งในพื้นที่ยุทธศาสตร์สามารถกระทบราคาน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ปุ๋ย อาหาร ค่าประกันภัย และค่าขนส่ง พร้อมกัน โดยเฉพาะเมื่อเกิดการหยุดชะงักในช่องแคบหรือเส้นทางเดินเรือสำคัญ ประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าพลังงานและ ไม่มีเส้นทางขนส่งทางเลือกจึงเผชิญความเสี่ยงด้านต้นทุนสูงกว่าประเทศผู้ผลิตหรือประเทศที่มีแหล่งจัดหาหลากหลาย

นอกจากนี้ เหตุการณ์สภาพอากาศรุนแรงยังสร้างความเสี่ยงต่อการผลิตสินค้าเกษตร พลังงาน โครงสร้างพื้นฐาน และเส้นทางขนส่ง ประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับการกระจายแหล่งพลังงาน การสำรองสินค้า การพัฒนาเส้นทางขนส่งทางเลือก และการหลีกเลี่ยงมาตรการจำกัดการส่งออกที่อาจทำให้ความขาดแคลนรุนแรงขึ้น

3) การกลับมาของนโยบายอุตสาหกรรม

ประเทศเศรษฐกิจสำคัญมีบทบาทกำหนดทิศทางการผลิตมากขึ้นผ่านเงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์ทางภาษี การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศ เพื่อดึงดูดหรือรักษากำลังการผลิต ในสาขาที่สำคัญต่อการเติบโต ความมั่นคง และการเปลี่ยนผ่านสีเขียว

ธนาคารโลกระบุว่า จำนวนมาตรการนโยบายอุตสาหกรรมอยู่ในระดับสูงเป็นประวัติการณ์ และมูลค่าเงินอุดหนุนในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.2 ของ GDP ขณะที่ UNCTAD พบว่า ประเทศที่ดึงดูด โครงการลงทุนใหม่ได้มากมักเป็นเศรษฐกิจขนาดใหญ่หรือประเทศที่ดำเนินนโยบายอุตสาหกรรมเชิงรุก

แม้นโยบายเหล่านี้ช่วยเพิ่มกำลังการผลิตและเร่งการพัฒนาเทคโนโลยี แต่ก็อาจทำให้การแข่งขันดึงดูด การลงทุนรุนแรงขึ้น และทำให้ประเทศที่มีข้อจำกัดทางการคลังเสียเปรียบ แม้จะมีจุดแข็งด้านต้นทุน ที่ตั้ง หรือฐาน อุตสาหกรรมเดิมก็ตาม

4) เทคโนโลยีดิจิทัล AI และศูนย์ข้อมูล

เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาททั้งในฐานะสินค้าและเครื่องมือบริหารห่วงโซ่อุปทาน การลงทุนด้าน AI เพิ่มความต้องการ เซมิคอนดักเตอร์ หน่วยความจำ เซิร์ฟเวอร์ ระบบทำความเย็น อุปกรณ์ไฟฟ้า และศูนย์ข้อมูล ขณะเดียวกัน ระบบข้อมูลแบบ เรียวไลท์ AI และระบบติดตามสินค้าช่วยให้บริษัทประเมินความเสี่ยง คาดการณ์อุปสงค์ และปรับแผนการจัดหาได้รวดเร็วขึ้น

WTO ระบุว่า สินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI มีส่วนต่อการขยายตัวของการค้าสินค้าโลกในปี 2568 เกือบครึ่งหนึ่ง ขณะที่ UNCTAD รายงานว่า มูลค่าโครงการลงทุนใหม่ในเศรษฐกิจดิจิทัลเพิ่มขึ้นร้อยละ 47 และการลงทุนในเซมิคอนดักเตอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 ในปีเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม การลงทุนด้าน AI และศูนย์ข้อมูลต้องใช้พลังงาน น้ำ โครงข่ายไฟฟ้า และบุคลากรทักษะสูงจำนวนมาก การแข่งขันดึงดูดการลงทุนจึงขึ้นอยู่กับทั้งความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ความมั่นคงด้านพลังงาน การคุ้มครองข้อมูล และความสามารถในการจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5) การเปลี่ยนผ่านสีเขียวและกฎระเบียบตลอดห่วงโซ่อุปทาน

มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมไม่ได้มีผลเฉพาะต่อสินค้าขั้นสุดท้าย แต่ครอบคลุมถึงแหล่งวัตถุดิบ กระบวนการผลิต ปริมาณการปล่อยคาร์บอน ความเสี่ยงจากการตัดไม้ทำลายป่า และผู้ผลิตในแต่ละลำดับของห่วงโซ่อุปทาน

กลไกปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) ระบบซื้อขายสิทธิการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ข้อกำหนดด้านการตรวจสอบย้อนกลับ และเงื่อนไขด้านการเงินสีเขียว ทำให้ผู้ประกอบการต้องจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลตลอดกระบวนการผลิตมากขึ้น ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของวัตถุดิบ การแปรรูป และการปล่อยคาร์บอนจึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของการผลิตและการส่งออก

ต้นทุนการปฏิบัติตามข้อกำหนดมีผลต่อผู้ประกอบการแต่ละขนาดไม่เท่ากัน บริษัทขนาดใหญ่สามารถกระจายต้นทุนการจัดทำข้อมูลและการรับรองไปยังยอดขายจำนวนมากได้ ขณะที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มักมีต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่า โดยเฉพาะเมื่อยังไม่สามารถเข้าถึงระบบข้อมูล มาตรฐาน และบริการตรวจรับรองได้อย่างสะดวกและมีต้นทุนเหมาะสม

2.4 รูปแบบสำคัญของการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน

แนวทางที่พบมากที่สุดไม่ใช่การย้ายฐานการผลิตทั้งหมดออกจากประเทศเดิม แต่เป็นการลดการพึ่งพาผู้ผลิต ประเทศหรือเส้นทางขนส่งเพียงแห่งเดียว บริษัทอาจใช้หลายแนวทางร่วมกันตามความสำคัญของสินค้า ต้นทุนในการย้ายฐาน ความพร้อมของผู้ผลิต และข้อกำหนดของตลาดปลายทาง

ตารางที่ 2 รูปแบบสำคัญของการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน

รูปแบบ	ลักษณะสำคัญ	วัตถุประสงค์
Supplier diversification	กระจายการจัดซื้อไปยังผู้ผลิตหลายรายหรือแหล่งผลิตในหลายประเทศ	ลดการพึ่งพาแหล่งเดียว
Multi-sourcing	ใช้ผู้ผลิตมากกว่าหนึ่งรายสำหรับสินค้าเดียวกัน	มีแหล่งสำรองเมื่อเกิดการหยุดชะงัก
China Plus One	รักษาระบบการผลิตในจีนและเพิ่มฐานในประเทศอื่น	กระจายความเสี่ยงโดยไม่ออกจากจีนทั้งหมด
Near-shoring	ย้ายหรือเพิ่มฐานการผลิตใกล้ตลาดปลายทาง	ลดเวลาขนส่งและความเสี่ยงด้านโลจิสติกส์
Friend-shoring	เลือกผลิตหรือจัดหาจากประเทศพันธมิตร	ลดความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์
Reshoring	นำการผลิตบางส่วนกลับประเทศ	เสริมความมั่นคงและการควบคุมการผลิต
Regionalization	เพิ่มการผลิตและการค้าภายในภูมิภาค	ใช้ประโยชน์จากระยะทางและความตกลงการค้า
Strategic stockpiling	สำรองสินค้าหรือวัตถุดิบสำคัญ	รองรับภาวะขาดแคลนระยะสั้น

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลจากรายงานขององค์การระหว่างประเทศ โดย ผู้จัดทำ

แต่ละแนวทางมีต้นทุนและข้อจำกัดแตกต่างกัน การกระจายแหล่งจัดหาอาจเพิ่มความยืดหยุ่น แต่ทำให้ต้นทุนการตรวจสอบและรับรองผู้ผลิตสูงขึ้น การผลิตใกล้ตลาดช่วยลดระยะเวลาขนส่ง แต่อาจมีต้นทุนแรงงานและการลงทุนสูงกว่า ส่วนการผลิตในประเทศพันธมิตรช่วยลดความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์ แต่ก็อาจทำให้การค้ากระจุกตัวอยู่ในกลุ่มประเทศมากขึ้น

2.5 แนวโน้มในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์

1) เซมิคอนดักเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และ AI

ห่วงโซ่อุปทานเซมิคอนดักเตอร์อาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสูง โดยแต่ละขั้นตอนตั้งแต่การออกแบบการผลิตเวเฟอร์ การประกอบและทดสอบ ไปจนถึงการผลิตเครื่องจักรและวัสดุสำคัญ กระจุกตัวอยู่ในประเทศและบริษัทจำนวนจำกัด การย้ายห่วงโซ่ทั้งหมดจึงทำได้ยากและมีต้นทุนสูง

แนวโน้มสำคัญจึงเป็นการสร้างกำลังการผลิตเพิ่มเติมในบางขั้นตอน การควบคุมการเข้าถึงเทคโนโลยีขั้นสูง และการแยกเครือข่ายการผลิตตามตลาดหรือกลุ่มผู้ใช้ UNCTAD ระบุว่า การลงทุนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวโน้มกระจุกตัวในสาขาการสื่อสาร เซมิคอนดักเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และพลังงานหมุนเวียน

ประเทศที่มีฐานอิเล็กทรอนิกส์เดิมจึงมีโอกาสรับการลงทุนและขยายบทบาทในกิจกรรมสนับสนุน แต่ความสามารถในการแข่งขันไม่ได้ขึ้นอยู่กับต้นทุนเพียงอย่างเดียว หากยังขึ้นอยู่กับความเพียงพอและเสถียรภาพของระบบไฟฟ้า บุคลากรด้านดิจิทัล การคุ้มครองข้อมูล ระบบมาตรฐาน และเครือข่ายผู้ผลิตภายในประเทศด้วย

2) ยานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ และแร่สำคัญ

การเปลี่ยนผ่านจากรถยนต์สันดาปภายในไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้ากำลังเปลี่ยนโครงสร้างผู้ผลิตและอุตสาหกรรมขึ้นส่วน ความสามารถด้านเครื่องยนต์และระบบส่งกำลังมีความสำคัญลดลง ขณะที่แบตเตอรี่ อิเล็กทรอนิกส์กำลัง ซอฟต์แวร์ และแร่สำคัญมีบทบาทเพิ่มขึ้น

WTO ระบุว่า ในปี 2566 จีนมีส่วนแบ่งร้อยละ 76.9 ของการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของโลก ขณะที่การผลิตแบตเตอรี่ใช้ลิเทียมร้อยละ 85 โคบอลต์ร้อยละ 70 และนิกเกิลมากกว่าร้อยละ 10 ของอุปทานโลก การกระจุกตัวของการผลิตและแหล่งแร่ทำให้การกระจายแหล่งจัดหา การรีไซเคิล การวิจัยวัสดุทดแทน และการสำรองวัตถุดิบสำคัญได้รับความสนใจมากขึ้น

UNCTAD พบว่า การลงทุนระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้ากำลังขยายไปยังฐานการผลิตใหม่ เช่น บราซิล อินเดีย โมร็อกโก และไทย ขณะที่การลงทุนในยานยนต์ประเภทอื่นมีแนวโน้มลดลงและกระจุกตัวใกล้ตลาดหลักมากขึ้น การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวจึงสร้างทั้งโอกาสแก่ฐานการผลิตใหม่และแรงกดดันต่อผู้ผลิตขึ้นส่วนในห่วงโซ่อุปทานเดิม

3) พลังงาน อาหาร และปัจจัยการผลิตพื้นฐาน

พลังงาน อาหาร ปุ๋ย และวัตถุดิบเกษตรมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจมากขึ้น เนื่องจากการหยุดชะงักของสินค้าเหล่านี้ส่งผลต่อหลายอุตสาหกรรมและกระทบค่าครองชีพของประชาชนโดยตรง IMF เตือนว่า หากการหยุดชะงักด้านพลังงานและปุ๋ยยืดเยื้อ อาจกระทบความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะในประเทศรายได้ต่ำในเอเชียใต้ และแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา

หลายประเทศจึงกระจายแหล่งนำเข้า สร้างคลังสำรอง สนับสนุนกำลังการผลิตภายในประเทศ และทำความเข้าใจระยะยาวกับผู้ผลิต อย่างไรก็ตาม การผลิตทุกอย่างภายในประเทศอาจไม่มีประสิทธิภาพและมีต้นทุนสูง แนวโน้มที่เกิดขึ้นจึงเป็นการผสมผสานระหว่างการผลิตภายในประเทศ การกระจายคู่ค้า การสำรองสินค้าเฉพาะรายการ และความร่วมมือระยะยาวกับประเทศผู้ผลิต

จากการทบทวนรายงานขององค์การระหว่างประเทศ สามารถสรุปทิศทางการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลกได้ 5 ประการ ได้แก่

- 1) ห่วงโซ่มูลค่าโลกยังคงมีบทบาทสูง แต่กำลังเปลี่ยนคู่ค้า สถานที่ผลิต และรูปแบบความเชื่อมโยง
- 2) การกระจายความเสี่ยงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายกว่าการแยกตัวทางเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์
- 3) นโยบายความมั่นคงทางเศรษฐกิจและนโยบายอุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของภาคธุรกิจมากขึ้น
- 4) เทคโนโลยีดิจิทัล AI พลังงานสะอาด และกฎด้านความยั่งยืนกำลังสร้างทั้งห่วงโซ่อุปทานและข้อกำหนดทางการค้ารูปแบบใหม่

5) เศรษฐกิจตัวเชื่อม (connector economies) อาจได้รับการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้น แต่ประโยชน์ทางเศรษฐกิจในระยะยาวขึ้นอยู่กับการผลิตจริงและมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ

03 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าและห่วงโซ่อุปทาน ของประเทศสำคัญ

KEY MESSAGE

ในช่วงปี 2559–2568 สหรัฐฯ และจีนกระจายการค้าไปยังคู่ค้าหลายประเทศมากขึ้น สหภาพยุโรปลดการพึ่งพารัสเซียด้านพลังงาน ขณะที่ไทยกลับมีการกระจุกตัวเพิ่มขึ้น โดยพึ่งพาสหรัฐฯ มากขึ้นในฐานะตลาดส่งออก และพึ่งพาจีนกับไต้หวันมากขึ้นในฐานะแหล่งปัจจัยการผลิต

โครงสร้างสินค้าเปลี่ยนไปตามการเติบโตของ AI และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้า ตลอดจนความต้องการด้านพลังงานและแร่สำคัญ โดยสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เซมิคอนดักเตอร์ แบตเตอรี่ และอุปกรณ์ไฟฟ้ามีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน

ข้อมูลรายไตรมาสช่วงปี 2568Q1–2569Q2 แสดงให้เห็นว่า การค้าสินค้าเทคโนโลยีของไทยขยายตัวสูงทั้งด้านส่งออกและนำเข้า สะท้อนโอกาสจากอุปสงค์โลกและการปรับเครือข่ายการผลิต แต่ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่ามูลค่าเพิ่มภายในประเทศเพิ่มขึ้นในสัดส่วนเดียวกัน

บทวิเคราะห์ข้อมูลการค้าของสหรัฐฯ จีน สหภาพยุโรป และไทยในช่วงปี 2559–2568 จากฐานข้อมูล Global Trade Atlas (GTA) ใน 2 มิติ ได้แก่ มิติคู่ค้า เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของตลาดส่งออก แหล่งนำเข้า และระดับการกระจุกตัวของคู่ค้า และมิติสินค้า เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยี พลังงาน การเปลี่ยนผ่านสีเขียว และมาตรการทางการค้า

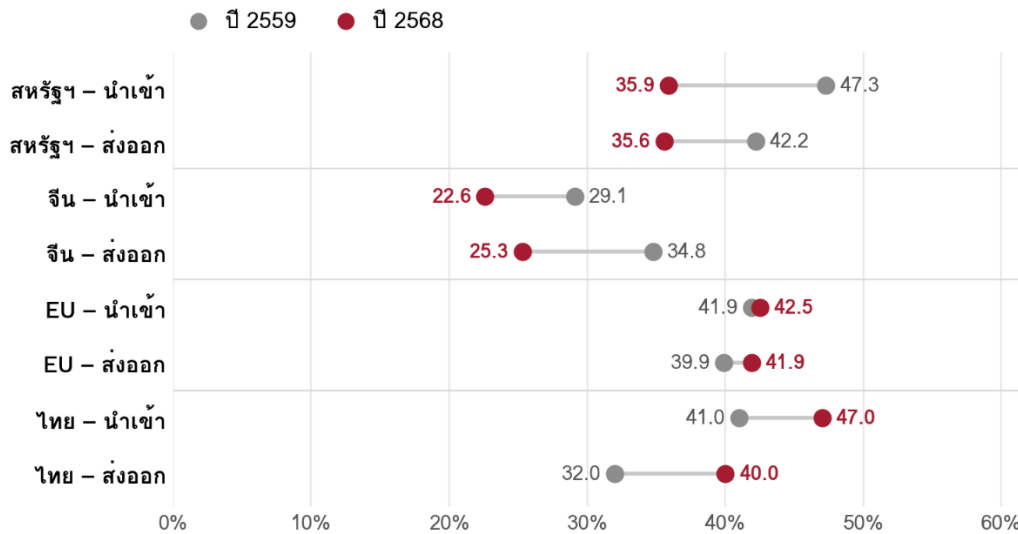
สำหรับสหภาพยุโรป การวิเคราะห์ครอบคลุมเฉพาะการค้ากับประเทศนอกกลุ่ม ส่วนข้อมูลรายสินค้าใช้พิภพศุลกากรระดับ HS 2 หลักและ HS 4 หลักตามความเหมาะสม การวัดระดับการกระจุกตัวของคู่ค้าใช้สัดส่วนรวมของคู่ค้า 3 อันดับแรก (Concentration Ratio: CR3) โดยจัดอันดับคู่ค้าใหม่ในแต่ละปี ค่า CR3 ที่ลดลงหมายถึงการกระจายการค้าไปยังคู่ค้าหลายประเทศมากขึ้น ส่วนค่า CR3 ที่เพิ่มขึ้นหมายถึงการพึ่งพาคู่ค้ารายใหญ่ในสัดส่วนสูงขึ้น

อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการค้าอาจเกิดจากหลายปัจจัยพร้อมกัน ทั้งปริมาณสินค้า ราคาสินค้า โภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยน วัฏจักรเศรษฐกิจ อุปสงค์ มาตรการทางการค้า และการปรับฐานการผลิต ข้อมูลการค้าจึงช่วยชี้ให้เห็นรูปแบบและทิศทางการเปลี่ยนแปลง แต่ไม่เพียงพอที่จะยืนยันความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลหรือการย้ายฐานการผลิตโดยลำพัง จำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลการลงทุน การผลิต และนโยบายที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

3.1 การเปลี่ยนแปลงในมิติคู่ค้า

ในช่วงปี 2559–2568 สหรัฐฯ และจีนมีระดับการกระจุกตัวของคู่ค้าลดลง สะท้อนการกระจายตลาดและแหล่งนำเข้าไปยังหลายประเทศมากขึ้น สหภาพยุโรปมีระดับการกระจุกตัวใกล้เคียงเดิม แต่เปลี่ยนแหล่งนำเข้าพลังงานอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ไทยมีการกระจุกตัวของคู่ค้าสูงขึ้นทั้งด้านส่งออกและนำเข้า โดยมีสหรัฐฯ เป็นตลาดส่งออกที่สำคัญขึ้น และมีจีนกับไต้หวันเป็นแหล่งปัจจัยการผลิตที่สำคัญขึ้น

รูปที่ 1 ระดับการกระจุกตัวของคู่ค้า 3 อันดับแรก ปี 2559 และ 2568 (ร้อยละของมูลค่านำเข้าหรือส่งออกรวม)

ที่มา: Global Trade Atlas ประมวลผลโดย สนค.

หมายเหตุ: คู่ค้า 3 อันดับแรกพิจารณาแยกรายปี

ตารางที่ 3 สัดส่วนของคู่ค้าสำคัญในการค้าของสหรัฐฯ จีน สหภาพยุโรป และไทย ปี 2559 และ 2568 (ร้อยละของมูลค่านำเข้าหรือส่งออกรวม)

เขตเศรษฐกิจ/ประเภท	คู่ค้า	ปี 2559	ปี 2568	เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
สหรัฐฯ - นำเข้า	จีน	21.1	9.0	-12.1
	เม็กซิโก	13.4	15.6	+2.2
	ไต้หวัน	1.8	5.9	+4.1
	เวียดนาม	1.9	5.7	+3.8
จีน - นำเข้า	เกาหลีใต้	10.4	7.2	-3.2
	สหรัฐฯ	8.7	5.4	-3.3
	รัสเซีย	2.1	4.8	+2.7
	บราซิล	3.0	4.5	+1.5
จีน - ส่งออก	สหรัฐฯ	18.2	11.1	-7.1
	เวียดนาม	2.9	5.3	+2.4
	อินเดีย	2.8	3.6	+0.8
EU - นำเข้า	จีน	18.6	22.5	+3.9
	รัสเซีย	6.4	1.1	-5.3
EU - ส่งออก	สหรัฐฯ	16.5	20.7	+4.2
ไทย - นำเข้า	จีน	21.6	31.1	+9.5
	ญี่ปุ่น	15.8	8.6	-7.2
	ไต้หวัน	3.7	7.4	+3.7
ไทย - ส่งออก	สหรัฐฯ	11.4	21.4	+10.0
	อินเดีย	2.4	4.7	+2.3
	ญี่ปุ่น	9.6	7.0	-2.6

ที่มา: Global Trade Atlas ประมวลผลโดย สนค.

หมายเหตุ: ผลต่างคำนวณจากตัวเลขก่อนปิดเศษ

3.1.1 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐฯ กระจายแหล่งนำเข้าอย่างชัดเจน โดย CR3 ด้านนำเข้าลดจากร้อยละ 47.3 ในปี 2559 เป็นร้อยละ 35.9 ในปี 2568 จีนที่เคยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 1 ด้วยสัดส่วนร้อยละ 21.1 ลดลงเป็นอันดับ 2 ในปี 2566 และอันดับ 3 ในปี 2568 โดยมีสัดส่วนเหลือร้อยละ 9.0

ในทางกลับกัน เม็กซิโกขึ้นเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 1 ตั้งแต่ปี 2566 และมีสัดส่วนร้อยละ 15.6 ในปี 2568 ขณะที่สัดส่วนการนำเข้าจากไต้หวันและเวียดนามเพิ่มจากร้อยละ 1.8 และ 1.9 ในปี 2559 เป็นร้อยละ 5.9 และ 5.7 ในปี 2568 ตามลำดับ นอกจากนี้ การนำเข้าจากไทย อินเดีย และกัมพูชาก็มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงชัดเจนขึ้นในปี 2568 โดยมูลค่าการนำเข้าของสหรัฐฯ จากจีนลดลงร้อยละ 29.9 และจากแคนาดาลดลงร้อยละ 7.2 ขณะที่การนำเข้าจากไต้หวัน ไทย และเวียดนามเพิ่มขึ้นร้อยละ 73.2 ร้อยละ 45.0 และร้อยละ 42.2 ตามลำดับ เทียบกับการนำเข้ารวมที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 4.6 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นพร้อมกับมาตรการภาษีต่อสินค้าจีนและอุปสงค์อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เพิ่มขึ้น จึงสะท้อนทั้งการกระจายแหล่งจัดหาและวัฏจักรสินค้าเทคโนโลยี

ด้านส่งออก ค่า CR3 ของสหรัฐฯ ลดจากร้อยละ 42.2 เป็นร้อยละ 35.6 แม้แคนาดา เม็กซิโก และจีนยัง仍是ตลาดหลัก แต่มีสัดส่วนรวมลดลง โดยเฉพาะสัดส่วนการส่งออกไปจีนที่ลดจากร้อยละ 8.0 เป็นร้อยละ 4.9 ภาพรวมจึงสะท้อนว่า สหรัฐฯ ยังคงเชื่อมโยงกับการค้าโลก แต่ลดการพึ่งพาจีนโดยตรงและเพิ่มความสัมพันธ์กับประเทศใกล้เคียง รวมถึงฐานการผลิตอื่นในเอเชีย

อย่างไรก็ตาม การนำเข้าจากประเทศที่สามที่เพิ่มขึ้นไม่ได้หมายความว่าความเชื่อมโยงกับจีนลดลงในสัดส่วนเดียวกัน เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกเหล่านั้นอาจยังใช้วัตถุดิบ ชิ้นส่วน เครื่องจักร เทคโนโลยี หรือเงินลงทุนจากจีนในการผลิต

3.1.2 จีน

จีนมีการกระจายตลาดส่งออกและแหล่งนำเข้ามากขึ้น โดยค่า CR3 ด้านส่งออกลดจากร้อยละ 34.8 ในปี 2559 เป็นร้อยละ 25.3 ในปี 2568 สหรัฐฯ ยังคงเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 แต่มีสัดส่วนลดจากร้อยละ 18.2 เป็นร้อยละ 11.1 ขณะที่เวียดนามขึ้นเป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 และตลาดอื่น เช่น อินเดีย มาเลเซีย ไทย รัสเซีย เม็กซิโก และอินโดนีเซีย มีบทบาทเพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนว่า จีนไม่ได้ถูกตัดออกจากห่วงโซ่อุปทานโลก แต่กำลังกระจายตลาดไปยังประเทศกำลังพัฒนา ประเทศฐานการผลิตแห่งใหม่ และตลาดในภูมิภาคมากขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการจีนขยายการลงทุนและกำลังการผลิตในต่างประเทศ ทำให้สินค้าและชิ้นส่วนจากจีนสามารถเข้าสู่ตลาดปลายทางผ่านฐานการผลิตในประเทศอื่นได้

ด้านนำเข้า ค่า CR3 ลดจากร้อยละ 29.1 เป็นร้อยละ 22.6 แม้ไต้หวัน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นยังเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญ แต่มีสัดส่วนรวมลดลง ขณะที่สัดส่วนการนำเข้าจากรัสเซียเพิ่มจากร้อยละ 2.1 เป็นร้อยละ 4.8 และจากบราซิลเพิ่มจากร้อยละ 3.0 เป็นร้อยละ 4.5 รวมถึงการนำเข้าจากเวียดนามและอินโดนีเซียที่เพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนทั้งการกระจายแหล่งวัตถุดิบ การเพิ่มความสัมพันธ์กับประเทศตลาดเกิดใหม่และกลุ่ม BRICS ตลอดจนการนำเข้าพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์จากรัสเซียและบราซิล อย่างไรก็ตาม จีนยังพึ่งพาไต้หวัน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นในชิ้นส่วนเทคโนโลยีบางประเภท โดยเฉพาะเซมิคอนดักเตอร์และอุปกรณ์การผลิตที่มีความซับซ้อนสูง

ระหว่างปี 2566–2568 มูลค่าการนำเข้าของจีนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจาก 2,556.9 เป็น 2,582.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การส่งออกเพิ่มจาก 3,379.0 เป็น 3,776.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้จีนเกินดุลการค้าเพิ่มขึ้นเป็น 1,194.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2568 แสดงถึงการขยายตัวของภาคส่งออกในช่วงที่อุปสงค์ภายในประเทศฟื้นตัวอย่างจำกัด

3.1.3 สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปมีระดับการกระจุกตัวของคู่ค้าใกล้เคียงเดิม โดยค่า CR3 ด้านนำเข้าเพิ่มเล็กน้อยจากร้อยละ 41.9 เป็นร้อยละ 42.5 และด้านส่งออกเพิ่มจากร้อยละ 39.9 เป็นร้อยละ 41.9 อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของคู่ค้าเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในบางด้าน โดยเฉพาะด้านพลังงาน

จีนยังเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 1 และมีสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 18.6 เป็นร้อยละ 22.5 ขณะที่สหรัฐฯ มีสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 12.1 เป็นร้อยละ 13.8 ส่วนสหราชอาณาจักรมีสัดส่วนลดจากร้อยละ 11.1 เป็นร้อยละ 6.2 ภายหลังออกจากสหภาพยุโรป

การเปลี่ยนแปลงสำคัญคือการลดการนำเข้าพลังงานจากรัสเซียและหันไปนำเข้าจากสหรัฐฯ นอร์เวย์ และผู้ผลิตรายอื่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรปยังนำเข้าสินค้าชิ้นกลางและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านสีเขียวจากจีนในระดับสูง โดยเฉพาะแบตเตอรี่ อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

ด้านส่งออก สหรัฐฯ มีความสำคัญเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 16.5 เป็นร้อยละ 20.7 และขึ้นเป็นตลาดอันดับ 1 แทนสหราชอาณาจักร ขณะที่ตลาดจีนมีสัดส่วนลดจากร้อยละ 8.2 เป็นร้อยละ 7.4 หลังจากเคยเพิ่มขึ้นสูงสุดที่ร้อยละ 10.4 ในปี 2563

รูปแบบของสหภาพยุโรปจึงเป็นการลดความเสี่ยงเฉพาะด้านมากกว่าการแยกตัวทางเศรษฐกิจ โดยลดการพึ่งพาอาศัยด้านพลังงาน แต่ยังคงมีความเชื่อมโยงสูงกับจีนและสหรัฐฯ ในสินค้าอุตสาหกรรม เทคโนโลยี และตลาดส่งออก

3.1.4 ไทย

ไทยมีรูปแบบแตกต่างจากอีกสามเขตเศรษฐกิจ โดยค่า CR3 เพิ่มขึ้นทั้งด้านนำเข้าและส่งออก ด้านนำเข้าเพิ่มจากร้อยละ 41.0 ในปี 2559 เป็นร้อยละ 47.0 ในปี 2568 ขณะที่ด้านส่งออกเพิ่มจากร้อยละ 32.0 เป็นร้อยละ 40.0

ด้านนำเข้า จีนเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 1 ตลอดช่วงการศึกษา และมีสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 21.6 เป็นร้อยละ 31.1 ในปี 2568 มูลค่าการนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.3 เป็น 108.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ไต้หวันขยับจากอันดับ 6 ด้วยสัดส่วนร้อยละ 3.7 มาเป็นอันดับ 3 ด้วยสัดส่วนร้อยละ 7.4 ส่วนญี่ปุ่นยังเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 2 แต่มีสัดส่วนลดจากร้อยละ 15.8 เป็นร้อยละ 8.6

โครงสร้างการนำเข้าของไทยจึงเปลี่ยนจากการเชื่อมโยงกับญี่ปุ่นเป็นหลัก ไปสู่การใช้เครื่องจักร ชิ้นส่วน และปัจจัยการผลิตจากจีนกับไต้หวันมากขึ้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยี

ด้านส่งออก สหรัฐฯ ขึ้นเป็นตลาดอันดับ 1 ของไทย โดยมีสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 11.4 เป็นร้อยละ 21.4 ในปี 2568 และมีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 24.3 เป็น 72.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ตลาดจีนมีสัดส่วนใกล้เคียงเดิมที่ประมาณร้อยละ 11–12 อินเดียขึ้นมาเป็นตลาดอันดับ 4 ด้วยสัดส่วนร้อยละ 4.7 จากอันดับ 11 ในปี 2559 ส่วนญี่ปุ่นมีสัดส่วนลดจากร้อยละ 9.6 เป็นร้อยละ 7.0

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ไทยเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ เพิ่มจาก 12.2 เป็น 50.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และขาดดุลการค้ากับจีนเพิ่มจาก 18.7 เป็น 69.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ดุลการค้ารวมเปลี่ยนจากเกินดุล 17.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2559 เป็นขาดดุล 11.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2568

ด้านการลงทุน UNCTAD รายงานว่า เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศที่ไหลเข้าไทยในปี 2568 เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เป็น 19.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยการลงทุนมีแนวโน้มกระจุกตัวในอิเล็กทรอนิกส์ เซมิคอนดักเตอร์ เศรษฐกิจดิจิทัล และพลังงานหมุนเวียนมากขึ้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างการค้าและอุปสงค์ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 4 เขตเศรษฐกิจในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ปี 2559–2568) พบการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน 3 รูปแบบสำคัญ ได้แก่

1) **สหรัฐฯ และจีนกระจายการค้าไปยังคู่ค้าหลายประเทศมากขึ้น** โดยลดการพึ่งพาระหว่างกันและเพิ่มบทบาทของประเทศที่ทำหน้าที่เป็นฐานการผลิตหรือเศรษฐกิจตัวเชื่อม

2) **สหภาพยุโรปลดการพึ่งพาเฉพาะด้าน** โดยเห็นได้ชัดจากการเปลี่ยนแหล่งนำเข้าพลังงาน ขณะที่โครงสร้างคู่ค้าหลักในสินค้าอื่นเปลี่ยนแปลงไม่มาก

3) **ไทยมีการกระจุกตัวของคู่ค้าเพิ่มขึ้นคนละด้าน** โดยพึ่งพาสหรัฐฯ มากขึ้นในฐานะตลาดส่งออก และพึ่งพาจีนกับไต้หวันมากขึ้นในฐานะแหล่งนำเข้าปัจจัยการผลิต

รูปแบบดังกล่าวสะท้อนว่า ไทยได้รับประโยชน์จากการเบี่ยงเบนทางการค้าและการปรับเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค ขณะเดียวกันก็มีความอ่อนไหวต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดสหรัฐฯ และแหล่งปัจจัยการผลิตในเอเชียเพิ่มขึ้น

3.2 การเปลี่ยนแปลงในมิติสินค้า

ข้อมูลรายสินค้าแสดงให้เห็นว่า โครงสร้างการค้าในช่วงปี 2559–2568 เปลี่ยนแปลงตามแรงขับเคลื่อนสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

- 1) อุปสงค์สินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI และศูนย์ข้อมูล
- 2) การเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้าและแบตเตอรี่
- 3) การปรับแหล่งพลังงาน วัตถุดิบ และแร่สำคัญ

ตารางที่ 4 สินค้าสำคัญที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้า ปี 2559 และ 2568 (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)

เขตเศรษฐกิจ/ประเภท	สินค้า (HS)	ปี 2559	ปี 2568	เติบโต ปี 2568 (%)
สหรัฐฯ – นำเข้า	อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (8471)	76.8	251.1	+79.0
	รถยนต์นั่ง (8703)	171.3	181.2	-16.6
สหรัฐฯ – ส่งออก	สินค้าพลังงาน (27)	94.0	305.6	-4.6
	ถั่วเหลือง (1201)	22.9	16.2	-34.1
จีน – ส่งออก	วงจรรวม (8542)	63.8	202.7	+26.9
	รถยนต์นั่ง (8703)	5.0	110.4	+22.4
	แบตเตอรี่ (8507)	10.5	82.1	+23.2
จีน – นำเข้า	วงจรรวม (8542)	230.4	425.4	+10.2
	รถยนต์นั่ง (8703)	44.0	23.1	-39.6
EU – ส่งออก	ยาและเวชภัณฑ์ (30)	157.3	346.7	+8.8
	ยานยนต์ (87)	258.6	286.1	-3.2
EU – นำเข้า	ก๊าซธรรมชาติ (2711)	33.2	98.9	+11.9
	แบตเตอรี่ (8507)	5.0	36.1	+26.9
ไทย – ส่งออก	อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (8471)	10.5	22.6	+50.7
	โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร (8517)	2.5	17.2	+49.0
	รถยนต์นั่ง (8703)	11.6	9.9	-18.9
ไทย – นำเข้า	วงจรรวม (8542)	9.5	34.9	+41.8
	รถยนต์นั่ง (8703)	1.0	3.1	+15.5

ที่มา: Global Trade Atlas ประมวลผลโดย สกค.

หมายเหตุ: คอลัมน์ปี 2559 และ 2568 แสดงมูลค่าการค้า ส่วนคอลัมน์สุดท้ายแสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าในปี 2568 เทียบกับปี 2567

3.2.1 สหรัฐอเมริกา

ด้านนำเข้า อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (HS 8471) เพิ่มขึ้นจาก 76.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2559 เป็น 251.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2568 และขยายตัวร้อยละ 79.0 จากปีก่อน จนขึ้นเป็นสินค้านำเข้าอันดับ 1 แทนรถยนต์นั่ง ส่วนประกอบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (HS 8473) เพิ่มขึ้นร้อยละ 63.5 ในปีเดียวกัน สอดคล้องกับการลงทุนด้าน AI และศูนย์ข้อมูลที่เพิ่มขึ้น

ในทางกลับกัน สินค้าบางกลุ่มที่เผชิญมาตรการภาษีเฉพาะสาขาหดตัวในปี 2568 ได้แก่ รถยนต์นั่งร้อยละ 16.6 รถบรรทุกร้อยละ 12.1 ส่วนประกอบยานยนต์ร้อยละ 5.4 และโครงสร้างเหล็กร้อยละ 18.8 อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจได้รับผลจากวัฏจักรอุปสงค์และการเร่งนำเข้าก่อนมาตรการมีผลบังคับใช้ด้วย

ด้านส่งออก สินค้าพลังงาน (HS 27) มีสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 6.5 เป็นร้อยละ 14.0 โดยการส่งออกน้ำมันดิบเพิ่มจาก 9.5 เป็น 99.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และก๊าซธรรมชาติเพิ่มจาก 13.3 เป็น 80.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนบทบาทของสหรัฐฯ ในฐานะผู้ส่งออกพลังงานที่สำคัญขึ้น

กลุ่มอากาศยานพลเรือน เครื่องยนต์ และชิ้นส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.7 ในปี 2568 ขณะที่ถั่วเหลืองลดจาก 22.9 เป็น 16.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และหดตัวร้อยละ 34.1 จากปีก่อน ท่ามกลางความตึงเครียดทางการค้ากับจีน ซึ่งเป็นตลาดสำคัญ

3.2.2 จีน

โครงสร้างการส่งออกของจีนเปลี่ยนจากสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้แรงงานเข้มข้นไปสู่สินค้าเทคโนโลยี สินค้าทุน และสินค้าขั้นกลางมากขึ้น การส่งออกวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์ (HS 8542) เพิ่มขึ้น 63.8 เป็น 202.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หม้อแปลงและอุปกรณ์แปลงกระแสไฟฟ้า (HS 8504) เพิ่มขึ้น 24.6 เป็น 52.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และแผงวงจรพิมพ์ (HS 8534) เพิ่มขึ้น 12.9 เป็น 26.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

จีนยังเพิ่มบทบาทในห่วงโซ่ยานยนต์ไฟฟ้าและแบตเตอรี่ โดยการส่งออกรถยนต์นั่งเพิ่มจาก 5.0 เป็น 110.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และแบตเตอรี่เพิ่มจาก 10.5 เป็น 82.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้สัดส่วนของยานยนต์ในการส่งออกรวมเพิ่มจากร้อยละ 2.8 เป็นร้อยละ 6.6

ในทางกลับกัน การส่งออกโทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.7 ในปี 2568 ขณะที่เสื้อผ้าและรองเท้าเด็บโตเข้าหรือหดตัว สอดคล้องกับการกระจายขั้นตอนการประกอบสินค้าสำเร็จรูปบางส่วนไปยังประเทศอื่น

ด้านนำเข้า วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์ยังเป็นสินค้านำเข้าอันดับ 1 ด้วยมูลค่า 425.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 16.5 ของการนำเข้าทั้งหมด ขณะที่เครื่องจักรสำหรับผลิตเคมีคอนดักเตอร์เพิ่มจาก 14.2 เป็น 50.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ แสดงว่าจีนยังใช้ชิ้นส่วนและเครื่องจักรเฉพาะทางจากต่างประเทศ แม้จะเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง

รถยนต์นั่งนำเข้าลดจาก 44.0 เป็น 23.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และหดตัวร้อยละ 39.6 ในปี 2568 สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของกำลังการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศ ขณะที่การนำเข้าสินค้าโภคภัณฑ์ยังอยู่ในระดับสูง โดยน้ำมันดิบเพิ่มจาก 115.3 เป็น 295.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สินแร่เหล็กเพิ่มจาก 56.8 เป็น 122.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และสินแร่ทองแดงเพิ่มจาก 20.5 เป็น 81.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

3.2.3 สหภาพยุโรป

ด้านส่งออก ยาและเวชภัณฑ์ (HS 30) มีบทบาทเพิ่มขึ้น โดยมูลค่าเพิ่มจาก 157.3 เป็น 346.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีสัดส่วนในการส่งออกรวมเพิ่มจากร้อยละ 7.6 เป็นร้อยละ 11.6 ยารักษาโรค (HS 3004) ขึ้นเป็นสินค้าส่งออกอันดับ 1 แทนรถยนต์นั่ง ขณะที่วัคซีนและผลิตภัณฑ์ภูมิคุ้มกันเพิ่มจาก 38.6 เป็น 129.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

การส่งออกเครื่องจักรสำหรับผลิตเคมีคอนดักเตอร์เพิ่มจาก 8.5 เป็น 35.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนบทบาทของสหภาพยุโรปในขั้นตอนที่ใช้เทคโนโลยีสูงของห่วงโซ่เคมีคอนดักเตอร์ ในทางกลับกัน สัดส่วนของยานยนต์ในการส่งออกรวมลดจากร้อยละ 12.5 เป็นร้อยละ 9.6 ท่ามกลางการแข่งขันจากรถยนต์ไฟฟ้าจีนและมาตรการทางการค้าของตลาดสำคัญ

ด้านนำเข้า ก๊าซธรรมชาติเพิ่มจาก 33.2 เป็น 98.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐตามการปรับแหล่งพลังงานเพื่อลดการพึ่งพารัสเซีย ขณะที่การนำเข้าสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านสีเขียวและ AI เพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยแบตเตอรี่เพิ่มจาก 5.0 เป็น 36.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หม้อแปลงและอุปกรณ์แปลงกระแสไฟฟ้าเพิ่มจาก 9.4 เป็น 24.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มจาก 20.7 เป็น 44.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

การนำเข้ารถยนต์นั่งเพิ่มจาก 55.1 เป็น 85.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในตลาดยานยนต์ภายในสหภาพยุโรป โดยเฉพาะจากผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าจีน

3.2.4 ไทย

ด้านส่งออก กลุ่มเครื่องจักร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (HS 84-85) มีสัดส่วนเพิ่มจากร้อยละ 31.3 ในปี 2559 เป็นร้อยละ 36.8 ในปี 2568 โดยได้รับแรงสนับสนุนจากอุปสงค์สินค้าอิเล็กทรอนิกส์การลงทุนด้าน AI และการปรับเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (HS 8471) ซึ่งรวมถึงฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ เพิ่มจาก 10.5 เป็น 22.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และขยายตัวร้อยละ 50.7 ในปี 2568 ส่วนโทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร (HS 8517) ซึ่งรวมอุปกรณ์เครือข่าย เพิ่มจาก 2.5 เป็น 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และขยายตัวร้อยละ 49.0 ในปีเดียวกัน นอกจากนี้ หม้อแปลงและอุปกรณ์แปลงกระแสไฟฟ้าเพิ่มจาก 1.4 เป็น 6.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และแผงควบคุมไฟฟ้าเพิ่มจาก 1.2 เป็น 3.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในทางกลับกัน สัดส่วนของยานยนต์ในการส่งออกรวมลดจากร้อยละ 12.7 เป็นร้อยละ 10.1 โดยรถยนต์นั่งลดจาก 11.6 เป็น 9.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และหดตัวร้อยละ 18.9 ในปี 2568 ขณะที่รถกระบะและรถบรรทุกเพิ่มจาก 6.5 เป็น 10.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และส่วนประกอบยานยนต์เพิ่มจาก 6.9 เป็น 9.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

ด้านนำเข้า วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มจาก 9.5 เป็น 34.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และขยายตัวร้อยละ 41.8 ในปี 2568 จนขึ้นเป็นสินค้านำเข้าอันดับ 1 แทนน้ำมันดิบ เครื่องจักรไฟฟ้าอื่น ๆ เพิ่มขึ้นร้อยละ 112.7 และแผงวงจรพิมพ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.0 ในปีเดียวกัน

การส่งออกและนำเข้าสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นพร้อมกันสอดคล้องกับบทบาทของไทยในฐานะการผลิตชิ้นกลางน้ำและปลายน้ำ ซึ่งยังใช้วงจรรวม ชิ้นส่วน และอุปกรณ์มูลค่าสูงจากต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการค้าเพียงอย่างเดียวยังไม่สามารถระบุสัดส่วนมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศได้ จำเป็นต้องพิจารณาตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ข้อมูลมูลค่าเพิ่มจากการส่งออก และการจัดซื้อภายในประเทศประกอบกัน

การนำเข้ารถยนต์นั่งเพิ่มจากประมาณ 1.0 เป็น 3.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงปี 2559–2568 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.5 ในปี 2568 แม้มูลค่าจะลดลงจากจุดสูงสุดในปี 2566 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากผู้ผลิตรถยนต์ไฟฟ้าจีนเริ่มผลิตในประเทศไทยเพื่อทดแทนการนำเข้า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแสดงถึงการเปลี่ยนผ่านที่เกิดขึ้นพร้อมกันทั้งด้านการนำเข้า การลงทุน และการปรับฐานการผลิตในประเทศ

3.3 การปรับโครงสร้างการค้าในระยะสั้น ปี 2568Q1–2569Q2

ข้อมูลรายปีในหัวข้อ 3.1–3.2 แสดงการเปลี่ยนแปลงของคู่ค้าและองค์ประกอบสินค้าในระยะยาว ส่วนข้อมูลรายไตรมาสช่วยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นล่าสุด โดยเฉพาะการปรับตัวหลังมาตรการภาษีของสหรัฐฯ การเร่งส่งมอบสินค้าก่อนมาตรการมีผลบังคับใช้ (front-loading) และอุปสงค์สินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI

การวิเคราะห์ส่วนนี้เปรียบเทียบครึ่งแรกของปี 2569 กับช่วงเดียวกันของปี 2568 เป็นหลัก เพื่อลดผลจากฤดูกาล และใช้การเปลี่ยนแปลงระหว่างไตรมาสประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ ตัวเลขระยะสั้นอาจได้รับผลจากการปรับสินค้าคงคลัง การเปลี่ยนเวลาส่งมอบสินค้า ราคาพลังงาน และธุรกรรมมูลค่าสูงบางรายการ จึงยังไม่ควรตีความว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทั้งหมด

3.3.1 ภาพรวมการค้าในครึ่งแรกของปี 2569

ในครึ่งแรกของปี 2569 สหรัฐฯ มีมูลค่านำเข้าลดลงเล็กน้อยร้อยละ 1.1 ขณะที่การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.8 ส่วนจีนและสหภาพยุโรปมีการนำเข้าเพิ่มเร็วกว่าการส่งออก โดยเฉพาะจีนซึ่งนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.3 เทียบกับการส่งออกที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.4 สำหรับไทย การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.4 แต่การนำเข้าเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 35.1

ตารางที่ 5 อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าครึ่งแรกของปี 2569 เทียบกับครึ่งแรกของปี 2568 (ร้อยละ)

เขตเศรษฐกิจ	ทิศทางการค้า	2569Q1	2569Q2	ครึ่งแรกปี 2569
สหรัฐฯ	นำเข้า	-13.9	+13.8	-1.1
สหรัฐฯ	ส่งออก	+15.1	+14.5	+14.8
จีน	นำเข้า	+22.8	+29.5	+26.3
จีน	ส่งออก	+14.5	+20.0	+17.4
สหภาพยุโรป	นำเข้า	+9.1	+15.4	+12.3
สหภาพยุโรป	ส่งออก	+1.2	+7.5	+4.4
ไทย	นำเข้า	+29.2	+40.6	+35.1
ไทย	ส่งออก	+16.0	+16.8	+16.4

ที่มา: Global Trade Atlas ประมวลผลโดย สกค.

หมายเหตุ: เปรียบเทียบกับไตรมาสหรือช่วงเดียวกันของปีก่อน

ตัวเลขดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงระยะสั้นไม่ได้เกิดขึ้นในรูปแบบเดียวกันทุกประเทศ สหรัฐฯ มีการเปลี่ยนแหล่งนำเข้าอย่างชัดเจน จีนเพิ่มการค้ากับประเทศในภูมิภาคและประเทศกำลังพัฒนา สหภาพยุโรปนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีและพลังงานเพิ่มขึ้น ขณะที่ไทยขยายตัวทั้งการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีและการนำเข้าชิ้นส่วนที่ใช้ในการผลิต

3.3.2 สหรัฐฯ ลดการนำเข้าจากจีนและเพิ่มบทบาทของฐานการผลิตในเอเชีย

การนำเข้ารวมของสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 13.9 ใน 2569Q1 ก่อนกลับมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8 ใน 2569Q2 ความแตกต่างระหว่างไตรมาสสะท้อนผลของฐานเปรียบเทียบ การเร่งนำเข้าในปีก่อน จังหวะเวลาของมาตรการภาษี และการปรับสินค้าคงคลัง

ในครึ่งแรกของปี 2569 การนำเข้าจากจีนลดลงร้อยละ 22.8 ขณะที่การนำเข้าจากไต้หวัน เวียดนาม และไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.7 ร้อยละ 39.5 และร้อยละ 72.4 ตามลำดับ ส่วนการนำเข้าจากเม็กซิโกเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.0 รูปแบบนี้สอดคล้องกับการลดการนำเข้าจากจีนโดยตรงและเพิ่มบทบาทของฐานการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร และสินค้าอุตสาหกรรมในประเทศอื่น

อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแหล่งนำเข้าไม่เท่ากับการเปลี่ยนแหล่งผลิตทั้งหมด เนื่องจากไต้หวัน เวียดนาม ไทย และเม็กซิโกอาจยังใช้วัตถุดิบ ชิ้นส่วน เครื่องจักร หรือเทคโนโลยีจากจีน การประเมินการย้ายฐานการผลิตจึงต้องพิจารณาข้อมูลการลงทุน กำลังการผลิต การใช้ปัจจัยการผลิต และถิ่นกำเนิดสินค้าควบคู่กัน

ด้านสินค้า การนำเข้าเครื่องประมวลผลข้อมูล รวมถึงคอมพิวเตอร์และเซิร์ฟเวอร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.6 ส่วนประกอบและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 83.5 โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.3 และวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.5 ขณะที่รถยนต์นั่งลดลงร้อยละ 11.8 แสดงให้เห็นว่าอุปสงค์จากศูนย์ข้อมูลและโครงสร้างพื้นฐาน AI เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการนำเข้าจากเอเชีย นอกเหนือจากผลของมาตรการภาษี

ข้อมูลรายได้ไตรมาสยังแสดงผลของ front-loading โดยสินค้าบางรายการเพิ่มขึ้นมากก่อนมาตรการภาษีมีผล แล้วลดลงในไตรมาสถัดมา การเปลี่ยนแปลงรุนแรงในบางไตรมาสจึงอาจเกิดจากการเลื่อนเวลาส่งมอบสินค้า มากกว่าการเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตอย่างถาวร

3.3.3 จีนกระจายตลาดและเพิ่มบทบาทในห่วงโซ่สินค้าเทคโนโลยี

ในครึ่งแรกของปี 2569 การส่งออกของจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.4 และการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.3 แสดงว่าจีนยังมีบทบาททั้งในฐานะผู้ส่งออกสินค้าสำเร็จรูปและสินค้าชิ้นกลาง และในฐานะผู้นำเข้าวัตถุดิบ ชิ้นส่วน และเทคโนโลยีสำหรับการผลิต

การส่งออกไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.1 แต่มีความผันผวนระหว่างไตรมาส โดยลดลงร้อยละ 16.4 ใน 2569Q1 ก่อนกลับมาเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.2 ใน 2569Q2 ขณะที่การส่งออกไปเวียดนาม ไทย มาเลเซีย และอินเดีย เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.5 ร้อยละ 29.7 ร้อยละ 27.0 และร้อยละ 21.6 ตามลำดับ การขยายตัวดังกล่าวอาจเกิดจากทั้งอุปสงค์ในประเทศคู่ค้า การส่งออกสินค้าชิ้นกลางไปยังฐานการผลิตแห่งใหม่ และการกระจายตลาดเพื่อลดการพึ่งพาสหรัฐฯ

ด้านสินค้า การส่งออกวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 95.6 รถยนต์นั่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 60.2 แบตเตอรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.0 และแผงวงจรพิมพ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.0 ในขณะเดียวกัน การนำเข้าวงจรรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.6 และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่า แสดงว่าห่วงโซ่เทคโนโลยียังคงพึ่งพาการผลิตและความเชี่ยวชาญข้ามพรมแดน แม้จีนจะเพิ่มความสามารถในการผลิตภายในประเทศ

3.3.4 สหภาพยุโรปนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีและพลังงานเพิ่มขึ้น

ในครึ่งแรกของปี 2569 การส่งออกของสหภาพยุโรปไปยังประเทศนอกกลุ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.4 ขณะที่การนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 ส่งผลให้ดุลการค้าลดลง โดยใน 2569Q2 สหภาพยุโรปขาดดุลการค้าสินค้า 25.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หลังจากเกินดุลในไตรมาสก่อน

การนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.0 จากสหรัฐฯ ร้อยละ 10.1 จากนอร์เวย์ร้อยละ 27.6 จากไต้หวันร้อยละ 55.1 และจากเวียดนามร้อยละ 31.9 ขณะที่การส่งออกไปสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 14.3 แสดงว่าสหภาพยุโรปยังเชื่อมโยงกับจีนและเอเชียในสินค้าอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี แม้จะลดการพึ่งพาแหล่งนำเข้าบางประเทศในด้านพลังงาน

ด้านสินค้า การนำเข้าเครื่องประมวลผลข้อมูลเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.6 วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.8 เครื่องจักรสำหรับผลิตเคมีคอนดักเตอร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.2 แบตเตอรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.3 และน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.8 การเพิ่มขึ้นพร้อมกันของสินค้าเทคโนโลยีและพลังงานแสดงถึงการดำเนินการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมควบคู่กับการรักษาความมั่นคงด้านพลังงาน

3.3.5 ไทยขยายการส่งออกสินค้าเทคโนโลยี แต่พึ่งพาปัจจัยการผลิตนำเข้ามากขึ้น

ในครึ่งแรกของปี 2569 ไทยส่งออกประมาณ 193.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.4 ขณะที่นำเข้าประมาณ 227.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.1 ส่งผลให้ขาดดุลการค้าประมาณ 34.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เทียบกับการขาดดุลประมาณ 2.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงเดียวกันของปีก่อน

การส่งออกไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.2 ขณะที่การส่งออกไปจีน ญี่ปุ่น เวียดนาม และอินเดียเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.0 ร้อยละ 11.2 ร้อยละ 18.9 และร้อยละ 8.1 ตามลำดับ ส่วนการส่งออกไปเม็กซิโกเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.5 ซึ่งอาจสะท้อนความเชื่อมโยงกับฐานการผลิตที่ส่งสินค้าเข้าสู่ตลาดอเมริกาเหนือมากขึ้น

ด้านนำเข้า การนำเข้าจากจีนเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.3 ไต้หวันร้อยละ 130.7 สหรัฐฯ ร้อยละ 31.6 มาเลเซียร้อยละ 39.2 และเกาหลีใต้ร้อยละ 51.9 การเพิ่มขึ้นดังกล่าวกระจุกตัวในวงจรรวม แผงวงจร อุปกรณ์สื่อสาร และสินค้าชิ้นกลางที่ใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณารายสินค้า การส่งออกโทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มขึ้นร้อยละ 137.2 ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 178.5 และเครื่องประมวลผลข้อมูลเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 ขณะที่รถยนต์นั่งลดลงร้อยละ 39.2 ส่วนรถกระบะและรถบรรทุกเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.7

ในฝั่งนำเข้า วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 135.2 โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสารเพิ่มขึ้นร้อยละ 115.9 แผงวงจรพิมพ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 82.0 ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.3 และน้ำมันดิบเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.7 การนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีส่วนหนึ่งจึงน่าจะเป็นปัจจัยการผลิตสำหรับการส่งออกและรองรับกำลังการผลิตใหม่

อย่างไรก็ตาม การนำเข้าชิ้นส่วนที่เพิ่มเร็วกว่าการส่งออกสินค้าสำเร็จรูปไม่สามารถยืนยันโดยตรงว่ามูลค่าเพิ่มภายในประเทศลดลง แต่สะท้อนว่าการขยายตัวของการส่งออกยังเชื่อมโยงกับการนำเข้าปัจจัยการผลิตมูลค่าสูง การประเมินผลต่อเศรษฐกิจไทยจึงต้องพิจารณาข้อมูลการจัดซื้อในประเทศ การจ้างงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และมูลค่าเพิ่มจากการส่งออกเพิ่มเติม

นอกจากนี้ การส่งออกไปสหรัฐฯ ที่ยังขยายตัวสูงภายหลังการเปลี่ยนแปลงมาตรการภาษี ไม่ได้หมายความว่ามาตรการดังกล่าวไม่มีผล เนื่องจากตัวเลขอาจได้รับแรงหนุนจากคำสั่งซื้อเดิม การยกเว้นสินค้าบางรายการ อุปสงค์สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ และความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยหลังรวมภาษี ผลกระทบที่ชัดเจนขึ้นอาจปรากฏเมื่อผู้ประกอบการปรับสัญญา ราคา และแหล่งจัดหาในระยะต่อไป

ข้อมูลรายไตรมาสปี 2568Q1–2569Q2 สนับสนุนข้อค้นพบจากข้อมูลรายปีใน 4 ด้านสำคัญ ได้แก่

- 1) สหรัฐฯ ลดการนำเข้าจากจีนโดยตรง และเพิ่มการนำเข้าจากไต้หวัน เวียดนาม ไทย และฐานการผลิตอื่นในเอเชีย
- 2) จีนกระจายตลาดส่งออกไปยังประเทศในภูมิภาคและประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น รวมถึงเพิ่มบทบาทในสินค้าเซมิคอนดักเตอร์ ยานยนต์ไฟฟ้า และแบตเตอรี่
- 3) สหภาพยุโรปยังพึ่งพาการนำเข้าสินค้าเทคโนโลยีและพลังงาน แม้จะพยายามลดความเสี่ยงจากแหล่งนำเข้าบางประเทศ
- 4) ไทยได้รับแรงสนับสนุนจากอุปสงค์สินค้าอิเล็กทรอนิกส์และโครงสร้างพื้นฐาน AI แต่พึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนจากจีน ไต้หวัน และประเทศในเอเชียมากขึ้น

อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการค้าระยะสั้นอาจเกิดจากปัจจัยชั่วคราว เช่น การเร่งนำเข้าก่อนมาตรการภาษี การปรับสินค้าคงคลัง การเปลี่ยนแปลงราคาพลังงาน และการส่งมอบสินค้าล็อตใหญ่

3.4 การเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมที่มีนัยต่อไทย

3.4.1 เครื่องจักร อิเล็กทรอนิกส์ AI และศูนย์ข้อมูล

สินค้าที่เกี่ยวข้องกับ AI เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของการค้าโลกและการส่งออกของไทย WTO ระบุว่า สินค้าที่เอื้อต่อ AI มีสัดส่วนเกือบร้อยละ 17 ของการค้าสินค้าโลกในช่วงปลายปี 2568 และมีส่วนต่อการขยายตัวของการค้าสินค้าเกือบครึ่งหนึ่งในปีเดียวกัน

ข้อมูลการค้าของไทยสอดคล้องกับแนวโน้มดังกล่าว โดยการส่งออกอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้นมากทั้งในปี 2568 และครึ่งแรกของปี 2569 ขณะเดียวกัน การนำเข้าวงจรรวม แผงวงจร และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวในระดับสูงเช่นกัน

รูปแบบดังกล่าวแสดงว่าไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในห่วงโซ่อิเล็กทรอนิกส์และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยเฉพาะขั้นการประกอบ การผลิตอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล อุปกรณ์เครือข่าย และผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม ไทยยังใช้ชิ้นส่วนและเทคโนโลยีต้นน้ำจากต่างประเทศในสัดส่วนสูง ทำให้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศขึ้นอยู่กับประเภทกิจกรรมที่เข้ามาลงทุน การจัดซื้อในประเทศ และการเชื่อมโยงกับผู้ผลิตและผู้ให้บริการของไทย

การขยายตัวของศูนย์ข้อมูลยังเพิ่มอุปสงค์ต่อไฟฟ้า น้ำ ระบบทำความเย็น โครงข่ายสื่อสาร ความมั่นคงทางไซเบอร์ และบุคลากรดิจิทัล จึงสร้างความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ภาคพลังงาน และภาคบริการมากขึ้น

3.4.2 ยานยนต์และยานยนต์ไฟฟ้า

อุตสาหกรรมยานยนต์โลกกำลังเปลี่ยนจากรถยนต์สันดาปภายในไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า โดยจีนเพิ่มการส่งออกรถยนต์นั่งจาก 5.0 เป็น 110.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐระหว่างปี 2559–2568 และมีบทบาทสูงในห่วงโซ่แบตเตอรี่ ขณะที่สัดส่วนยานยนต์ในการส่งออกของสหภาพยุโรปและไทยลดลง และการนำเข้ารถยนต์จากจีนเพิ่มขึ้น

สำหรับไทย การส่งออกรถยนต์นั่งลดลงร้อยละ 18.9 ในปี 2568 และร้อยละ 39.2 ในครึ่งแรกของปี 2569 แต่การส่งออกรถกระบะและรถบรรทุกยังขยายตัว การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนว่า ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ไม่ได้เกิดขึ้นเท่ากันทุกประเภทสินค้า

การลงทุนของผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในไทยช่วยเพิ่มกำลังการผลิตภายในประเทศและทดแทนการนำเข้าบางส่วน แต่ยังเปลี่ยนโครงสร้างความต้องการชิ้นส่วนจากเครื่องยนต์ ระบบส่งกำลัง และชิ้นส่วนเชิงกล ไปสู่แบตเตอรี่ อิเล็กทรอนิกส์กำลัง ซอฟต์แวร์ และระบบควบคุม การเปลี่ยนผ่านจึงมีผลแตกต่างกันระหว่างผู้ประกอบการยนต์ ผู้ผลิตชิ้นส่วนเดิม และผู้ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

3.4.3 พลังงาน แร่สำคัญ และปัจจัยการผลิต

ข้อมูลการค้าสะท้อนการปรับแหล่งพลังงานและวัตถุดิบอย่างชัดเจน สหรัฐฯ เพิ่มบทบาทในฐานะผู้ส่งออกพลังงาน สหภาพยุโรปเปลี่ยนแหล่งนำเข้าก๊าซธรรมชาติเพื่อลดการพึ่งพารัสเซีย ขณะที่จีนเพิ่มการนำเข้าน้ำมันดิบ สินแร่เหล็ก และสินแร่ทองแดงเพื่อรองรับภาคการผลิต

ไทยเป็นผู้นำเข้าพลังงานสุทธิ โดยการนำเข้าสินค้าพลังงาน (HS 27) มีมูลค่า 45.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือร้อยละ 12.9 ของการนำเข้าทั้งหมดในปี 2568 ขณะที่การนำเข้าน้ำมันดิบเพิ่มจาก 15.3 เป็น 29.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐระหว่างปี 2559–2568 และเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 34.7 ในครึ่งแรกของปี 2569

โครงสร้างดังกล่าวทำให้ต้นทุนการผลิตและการขนส่งของไทยอ่อนไหวต่อราคาพลังงาน ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ค่าประกันภัย และการหยุดชะงักของเส้นทางเดินเรือ ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนผ่านสีเขียวทำให้ความต้องการแบตเตอรี่ แร่สำคัญ อุปกรณ์ไฟฟ้า และเทคโนโลยีบริหารพลังงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อทั้งโครงสร้างการนำเข้าและการลงทุนของไทยในระยะต่อไป

3.4.4 เกษตรและอาหาร

ห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรได้รับอิทธิพลจากสภาพภูมิอากาศ ราคาพลังงานและปุ๋ย มาตรการความมั่นคงทางอาหาร และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น การส่งออกถั่วเหลืองของสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 34.1 ในปี 2568 ท่ามกลางความตึงเครียดทางการค้ากับจีนซึ่งเป็นตลาดสำคัญ

สำหรับไทย การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร (HS 01–24) เพิ่มจาก 30.1 เป็น 46.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐระหว่างปี 2559–2568 แต่มีส่วนในการส่งออกรวมลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 14.1 เป็นร้อยละ 13.6 ภายในกลุ่มสินค้าเดียวกันยังมีทิศทางแตกต่างกัน โดยการส่งออกผลไม้เพิ่มจาก 1.6 เป็น 6.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การส่งออกข้าวและน้ำตาลลดลงร้อยละ 28.4 และร้อยละ 16.8 ตามลำดับในปี 2568

นอกจากความผันผวนของผลผลิตและราคาแล้ว สินค้าเกษตรและอาหารยังเผชิญข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของอาหาร แหล่งกำเนิดวัตถุดิบ การตัดไม้ทำลายป่า คาร์บอน และการตรวจสอบย้อนกลับมากขึ้น ทำให้ความสามารถในการจัดทำและเชื่อมโยงข้อมูลตลอดห่วงโซ่อุปทานมีผลต่อการเข้าถึงตลาดมากขึ้นตามไปด้วย

ข้อมูลช่วงปี 2559–2568 และข้อมูลรายไตรมาสถึง 2569Q2 แสดงว่า ห่วงโซ่อุปทานโลกไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่กำลังปรับรูปแบบผ่านการเปลี่ยนคู่ค้า แหล่งวัตถุดิบ ฐานการผลิต และองค์ประกอบสินค้า โดยมีเทคโนโลยีพลังงาน มาตรการทางการค้า และนโยบายอุตสาหกรรมเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ

สหรัฐฯ ลดการนำเข้าจากจีนโดยตรงและเพิ่มบทบาทของเม็กซิโก ใต้หวัน เวียดนาม ไทย และฐานการผลิตอื่นในเอเชีย ขณะที่จีนกระจายตลาดส่งออกไปยังประเทศกำลังพัฒนาและเพิ่มความเชื่อมโยงกับประเทศผู้ผลิตพลังงานและวัตถุดิบ สหภาพยุโรปลดการพึ่งพาพลังงานจากรัสเซีย แต่นำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าสำหรับการเปลี่ยนผ่านสีเขียวจากจีนและเอเชียในระดับสูง

สำหรับไทย โครงสร้างการค้าเปลี่ยนไปสู่การพึ่งพาสหรัฐฯ ในฐานะตลาดส่งออก และพึ่งพาจีนกับใต้หวันในฐานะแหล่งปัจจัยการผลิตมากขึ้น การส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์เครือข่ายที่ขยายตัวสูงแสดงถึงบทบาทของไทยในห่วงโซ่เทคโนโลยีโลก ขณะที่การนำเข้าวงจรรวมและชิ้นส่วนที่เพิ่มขึ้นพร้อมกันสะท้อนว่าการผลิตยังเชื่อมโยงกับปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศอย่างมาก

O4 โอกาสและความท้าทายของไทย

KEY MESSAGE

การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลกเปิดโอกาสให้ไทยรองรับการค้าและการลงทุนที่กระจายออกจากฐานเดิม โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล ยานยนต์ไฟฟ้า การผลิตสีเขียว เกษตรและอาหาร ตลอดจนบริการที่สนับสนุนภาคการผลิต

อย่างไรก็ตาม โครงสร้างการค้าของไทยมีความเสี่ยงจากการพึ่งพาสหรัฐฯ ในฐานะตลาดส่งออก และพึ่งพาจีนกับไต้หวันในฐานะแหล่งปัจจัยการผลิตมากขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการต้องรับมือกับมาตรการทางการค้า กฎถิ่นกำเนิดสินค้า มาตรฐานสิ่งแวดล้อม และการแข่งขันจากสินค้านำเข้าที่เข้มข้นขึ้น

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับในระยะยาวจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับมูลค่าการส่งออกหรือเงินลงทุนจากต่างประเทศเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นภายในประเทศ การเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการไทย การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาทักษะแรงงาน และความสามารถในการลดความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทาน

จากการวิเคราะห์ในบทที่ 3 การปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานไม่ได้ส่งผลให้การค้าและการลงทุนของไทยลดลง แต่ทำให้ทิศทางการค้า แหล่งปัจจัยการผลิต ที่ตั้งฐานการผลิต และองค์ประกอบสินค้าเปลี่ยนแปลงไป ไทยจึงได้รับโอกาสจากการเบี่ยงเบนทางการค้า การกระจายฐานการผลิต และการเติบโตของอุตสาหกรรมใหม่ ขณะเดียวกันก็เผชิญความท้าทายจากการพึ่งพาคู่ค้าบางประเทศ มาตรการทางการค้าที่เข้มงวดขึ้น และการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น

4.1 โอกาส

การปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนโลกทำให้บริษัทข้ามชาติกระจายฐานการผลิต ตลาด และแหล่งจัดหาปัจจัยการผลิตมากขึ้น ไทยมีข้อได้เปรียบจากทำเลที่ตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฐานอุตสาหกรรมที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและดิจิทัล เครือข่ายความตกลงการค้าเสรี ตลอดจนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับคู่ค้าหลายฝ่าย ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ไทยมีโอกาเข้าไปมีบทบาทในห่วงโซ่อุปทานที่กำลังจัดระเบียบใหม่ ดังนี้

4.1.1 การเบี่ยงเบนทางการค้าและการกระจายฐานการผลิต

ความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ตลอดจนความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ ทำให้บริษัทข้ามชาติกระจายฐานการผลิตและแหล่งจัดหาปัจจัยการผลิตไปยังหลายประเทศมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาฐานการผลิตแห่งเดียว ไทยจึงมีโอกาสดึงดูดคำสั่งซื้อและการลงทุนที่เปลี่ยนทิศทางการค้าจากประเทศเดิม

ข้อมูลในบทที่ 3 แสดงให้เห็นว่า สหรัฐฯ ลดสัดส่วนการนำเข้าจากจีน และเพิ่มการนำเข้าจากไต้หวัน เวียดนาม ไทย และฐานการผลิตอื่นในเอเชีย ขณะที่จีนเพิ่มการส่งออกสินค้าชั้นกลางและขยายการลงทุนไปยังประเทศในภูมิภาค รูปแบบดังกล่าวทำให้ไทยสามารถรองรับการลงทุนได้จากทั้งบริษัทจีนที่ต้องการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ และบริษัทจากสหรัฐฯ ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป ไต้หวัน และเกาหลีใต้ที่ต้องการกระจายความเสี่ยงด้านการผลิต

ไทยมีข้อได้เปรียบจากทำเลที่ตั้งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฐานอุตสาหกรรมที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและดิจิทัล เครือข่ายความตกลงการค้าเสรี ตลอดจนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับคู่ค้าหลายฝ่าย ปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้ไทยเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตทั้งในเอเชียและตลาดปลายทางสำคัญได้

นอกจากนี้ ไทยยังสามารถทำหน้าที่เป็นฐานเชื่อมโยงการผลิตในภูมิภาค โดยนำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนจากหลายประเทศ แปรรูปหรือประกอบในประเทศ และส่งออกไปยังตลาดปลายทาง อย่างไรก็ตาม ระเบียบข้อบังคับที่แตกต่างกันตามประเภทของกิจกรรม หากการลงทุนจำกัดอยู่ที่การประกอบโดยใช้ชิ้นส่วนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศเป็นหลัก ผลต่อรายได้ การจ้างงานทักษะสูง และการถ่ายทอดเทคโนโลยีภายในประเทศย่อมต่ำกว่าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับผู้ผลิตและผู้ให้บริการของไทย

4.1.2 การเติบโตของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ AI และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล

การลงทุนด้าน AI ศูนย์ข้อมูล ระบบประมวลผลแบบคลาวด์ และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ทำให้ความต้องการคอมพิวเตอร์ เซมิคอนดักเตอร์ อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล อุปกรณ์เครือข่าย ระบบทำความเย็น และอุปกรณ์ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นทั่วโลก ไทยมีฐานการผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว โดยเฉพาะฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ อุปกรณ์สื่อสาร แผงวงจร อุปกรณ์รับส่งสัญญาณ หม้อแปลงไฟฟ้า และการประกอบหรือทดสอบผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์

การส่งออกสินค้าในกลุ่มอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารที่ขยายตัวสูงในปี 2568 และครึ่งแรกของปี 2569 สะท้อนว่าไทยมีโอกาสได้รับประโยชน์จากวัฏจักรการลงทุนด้าน AI และดิจิทัล ขณะเดียวกัน การลงทุนในศูนย์ข้อมูลและบริการคลาวด์ยังสร้างอุปสงค์ต่อเนื่องไปยังระบบไฟฟ้า พลังงานสะอาด ระบบสำรองไฟ ระบบทำความเย็น การก่อสร้าง วิศวกรรม ซอฟต์แวร์ และความมั่นคงทางไซเบอร์

โอกาสของไทยจึงไม่ได้จำกัดอยู่กับการประกอบสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ แต่ครอบคลุมถึงกิจกรรมที่มีมูลค่าสูงขึ้น เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิตชิ้นส่วนเฉพาะทาง การทดสอบขั้นสูง ซอฟต์แวร์ฝังตัว การบำรุงรักษาอุปกรณ์ และบริการบริหารจัดการข้อมูล หากกิจกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นในประเทศมากขึ้น จะช่วยเพิ่มการใช้บุคลากรทักษะสูงและขยายความเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตกับภาคบริการ

อย่างไรก็ตาม การลงทุนด้าน AI และศูนย์ข้อมูลใช้ไฟฟ้า น้ำ และโครงข่ายดิจิทัลในปริมาณสูง โอกาสในการรองรับการลงทุนจึงสัมพันธ์โดยตรงกับความเพียงพอและเสถียรภาพของโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงความสามารถในการจัดหาไฟฟ้าสะอาดที่ตรวจสอบแหล่งที่มาได้

4.1.3 การเปลี่ยนผ่านสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและการผลิตสีเขียว

ฐานอุตสาหกรรมยานยนต์เดิมของไทย ทั้งผู้ประกอบการรถยนต์ ผู้ผลิตชิ้นส่วน บุคลากรด้านวิศวกรรม และระบบโลจิสติกส์ เป็นพื้นฐานสำคัญในการรองรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า การลงทุนจากผู้ผลิตรายนี้ไฟฟ้า แบตเตอรี่ และอุปกรณ์ไฟฟ้าช่วยให้ไทยสามารถรักษาบทบาทในห่วงโซ่ยานยนต์โลกในช่วงที่โครงสร้างอุตสาหกรรมกำลังเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวยังสร้างตลาดใหม่สำหรับอิเล็กทรอนิกส์กำลัง ระบบควบคุม มอเตอร์ไฟฟ้า ระบบกักเก็บพลังงาน ซอฟต์แวร์ การบริหารแบตเตอรี่ การซ่อมบำรุง และการรีไซเคิล ผู้ประกอบการไทยที่มีความสามารถด้านโลหะพลาสติก ยาง เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์จึงอาจปรับผลิตภัณฑ์เข้าสู่ห่วงโซ่ยานยนต์ไฟฟ้าได้

นอกเหนือจากยานยนต์ ไทยยังมีศักยภาพในสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสีเขียว เช่น เครื่องปรับอากาศประสิทธิภาพสูง อุปกรณ์ไฟฟ้า ระบบบริหารจัดการพลังงาน ผลิตภัณฑ์พลังงานแสงอาทิตย์ และบริการตรวจวัดคาร์บอน ความต้องการลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบริษัทข้ามชาติจะช่วยเพิ่มตลาดสำหรับสินค้าและบริการดังกล่าว

อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนผ่านไม่ได้สร้างประโยชน์แก่ผู้ประกอบการทุกรายเท่าเทียมกัน ผู้ผลิตชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์สันดาปและระบบส่งกำลังอาจเผชิญอุปสงค์ที่ลดลง ขณะที่ผู้ผลิตด้านแบตเตอรี่ อิเล็กทรอนิกส์ และซอฟต์แวร์มีโอกาสขยายตัวมากขึ้น การเปลี่ยนผ่านจึงเป็นทั้งโอกาสของอุตสาหกรรมใหม่และแรงกดดันต่อฐานการผลิตเดิมในเวลาเดียวกัน

4.1.4 การยกระดับบทบาทด้านเกษตร อาหาร และผลิตภัณฑ์ชีวภาพ

ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความผันผวนของราคาพลังงานกับปุ๋ย ทำให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารและการกระจายแหล่งจัดหาเพิ่มขึ้น ไทยซึ่งมีฐานการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่หลากหลาย จึงมีโอกาสดำเนินบทบาทในฐานะผู้จัดหาอาหารที่น่าเชื่อถือให้แก่ตลาดโลก

โอกาสไม่ได้จำกัดอยู่ที่สินค้าเกษตรขั้นต้น แต่ครอบคลุมถึงอาหารแปรรูป อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารเฉพาะกลุ่ม ส่วนประกอบอาหาร โปรตีนทางเลือก สารสกัดจากธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ชีวภาพ สินค้าเหล่านี้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงกว่าการส่งออกวัตถุดิบ และเชื่อมโยงกับจุดแข็งของไทยด้านการผลิตอาหาร มาตรฐานความปลอดภัย และความหลากหลายทางชีวภาพ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดสำคัญยังเพิ่มความต้องการอาหารเพื่อสุขภาพ อาหารสำหรับผู้สูงอายุ และผลิตภัณฑ์ที่มีข้อมูลแหล่งที่มาชัดเจน ขณะเดียวกัน ตลาดใหม่ในเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และประเทศกำลังพัฒนามีความต้องการอาหารเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร รายได้ และการขยายตัวของเมือง

อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากโอกาสดังกล่าวขึ้นอยู่กับมาตรฐานความปลอดภัยอาหาร การตรวจสอบย้อนกลับ แหล่งกำเนิดวัตถุดิบ การควบคุมการตัดไม้ทำลายป่า และข้อมูลการปล่อยคาร์บอนตลอดกระบวนการผลิตมากขึ้น การแข่งขันในตลาดอาหารจึงเปลี่ยนจากการแข่งขันด้านราคาเพียงอย่างเดียว ไปสู่การแข่งขันด้านคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ และความสามารถในการจัดทำข้อมูลประกอบสินค้า

4.1.5 การขยายตัวของบริการที่เชื่อมโยงกับการผลิตและการค้า

ห่วงโซ่อุปทานสมัยใหม่ประกอบด้วยบริการจำนวนมาก ตั้งแต่การออกแบบ วิศวกรรม ซ่อมบำรุง โลจิสติกส์ การเงิน ประกันภัย ซอฟต์แวร์ การวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงการทดสอบและรับรองมาตรฐาน ไทยจึงสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานได้มากกว่าการรับจ้างผลิตหรือประกอบสินค้า

การที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับถิ่นกำเนิดสินค้า การตรวจสอบย้อนกลับ การปล่อยคาร์บอน ความมั่นคงทางไซเบอร์ และมาตรฐานแรงงานมากขึ้น ทำให้บริการห้องปฏิบัติการ การตรวจประเมิน การรับรอง ระบบข้อมูล และที่ปรึกษาด้านกฎระเบียบมีความสำคัญเพิ่มขึ้น บริการเหล่านี้ช่วยให้ผู้ประกอบการรักษาการเข้าถึงตลาดและลดระยะเวลาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของลูกค้า

ในด้านโลจิสติกส์ ที่ตั้งของไทยเอื้อต่อการเชื่อมโยงการผลิตและการค้าภายในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อาเซียน และตลาดเอเชีย การขยายตัวของการค้าภายในภูมิภาคจะเพิ่มความต้องการบริการคลังสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และระบบติดตามสินค้าแบบดิจิทัล

การลงทุนจากต่างประเทศยังสร้างอุปสงค์ต่อเนื่องไปยังบริการสุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย โรงแรม ร้านอาหาร และการเดินทาง ทำให้ผลประโยชน์จากการลงทุนภาคการผลิตสามารถกระจายไปยังภาคบริการได้ อย่างไรก็ตาม วัฏจักรประโยชน์จะขึ้นอยู่กับสัดส่วนการใช้บริการในประเทศและความสามารถของผู้ประกอบการไทยในการเชื่อมโยงกับโครงการลงทุนใหม่

4.2 ความท้าทายและความเสี่ยง

4.2.1 การพึ่งพาตลาดและแหล่งปัจจัยการผลิตที่กระจุกตัว

แม้ไทยได้รับประโยชน์จากการขยายตัวของการส่งออกและการลงทุน แต่โครงสร้างคู่ค้ากลับมีการกระจุกตัวเพิ่มขึ้นทั้งด้านส่งออกและนำเข้า ในช่วงปี 2559–2568 สัดส่วนการส่งออกของไทยไปสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.4 เป็นร้อยละ 21.4 ขณะที่สัดส่วนการนำเข้าจากจีนเพิ่มจากร้อยละ 21.6 เป็นร้อยละ 31.1 และจากไต้หวันเพิ่มจากร้อยละ 3.7 เป็นร้อยละ 7.4

โครงสร้างดังกล่าวทำให้ไทยพึ่งพาสหรัฐฯ มากขึ้นในฐานะตลาดปลายทาง และพึ่งพาจีนกับไต้หวันมากขึ้นในฐานะแหล่งเครื่องจักร ชิ้นส่วน และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ความเสี่ยงจึงเกิดขึ้นได้ทั้งสองด้าน หากอุปสงค์ในสหรัฐฯ ชะลอลงหรือมีมาตรการกีดกันทางการค้า การส่งออกของไทยอาจได้รับผลกระทบ ขณะที่การหยุดชะงักของการผลิตหรือการขนส่งจากแหล่งนำเข้าในเอเชียอาจกระทบต่อการผลิตภายในประเทศ

การพึ่งพาดังกล่าวไม่ได้หมายความว่าไทยควรลดการค้ากับคู่ค้าหลักโดยตรง เนื่องจากสหรัฐฯ จีน และไต้หวันยังเป็นตลาดและแหล่งเทคโนโลยีที่มีความสำคัญ แต่สะท้อนว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจหรือมาตรการของประเทศเหล่านี้สามารถส่งผลกระทบต่อไทยได้มากขึ้น และอาจส่งผ่านจากอุตสาหกรรมหนึ่งไปยังอุตสาหกรรมอื่นผ่านความเชื่อมโยงของปัจจัยการผลิต

นอกจากนี้ การเกินดุลกับสหรัฐฯ และขาดดุลกับจีนในระดับสูงยังอาจทำให้ไทยถูกติดตามทั้งในประเด็นความไม่สมดุลทางการค้าและแหล่งกำเนิดสินค้า โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้ชิ้นส่วนจากจีนแล้วส่งออกไปยังสหรัฐฯ การพิจารณาเฉพาะดุลการค้ารวมจึงไม่เพียงพอ ต้องพิจารณาเส้นทางของวัตถุดิบ การแปรรูป และมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นในไทยประกอบกัน

4.2.2 ความไม่แน่นอนจากมาตรการทางการค้าและกฎถิ่นกำเนิดสินค้า

มาตรการทางการค้าของประเทศเศรษฐกิจสำคัญครอบคลุมประเด็นกว้างขึ้น ทั้งภาษี การอุดหนุน กำลังการผลิตส่วนเกิน แรงงานบังคับ การควบคุมการส่งออก ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และการหลีกเลี่ยงมาตรการผ่านประเทศที่สาม ความเสี่ยงต่อผู้ส่งออกไทยจึงไม่ได้จำกัดอยู่ที่การปรับอัตราภาษี แต่รวมถึงการถูกตรวจสอบกระบวนการผลิต แหล่งที่มาของวัตถุดิบ และความเชื่อมโยงกับผู้ผลิตในประเทศอื่นด้วย

สินค้าที่ใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนจากหลายประเทศและผ่านกระบวนการผลิตหลายขั้นตอนมีความซับซ้อนในการพิสูจน์ถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักร ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์โลหะ ผลิตภัณฑ์ยาง และพลังงานสะอาด หากผู้ส่งออกไม่สามารถแสดงข้อมูลได้ครบถ้วน อาจเผชิญความล่าช้า ต้นทุนการตรวจสอบเพิ่มเติม การเรียกเก็บภาษีย้อนหลัง หรือการสูญเสียสิทธิพิเศษทางการค้า

ความเสี่ยงดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามบทบาทของไทยในฐานะประเทศที่เชื่อมโยงการนำเข้าปัจจัยการผลิตจากเอเชียกับตลาดปลายทางในสหรัฐฯ และยุโรป การส่งออกที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงเดียวกับการนำเข้าชิ้นส่วนจากจีนและไต้หวันขยายตัวสูง อาจทำให้หน่วยงานของประเทศคู่ค้าให้ความสำคัญกับการตรวจสอบถิ่นกำเนิดและการแปรรูปที่มีนัยสำคัญมากขึ้น

มาตรการทางการค้ายังอาจส่งผลกระทบต่ออ้อมผ่านการเปลี่ยนแปลงของราคาและทิศทางสินค้า เช่น สินค้าที่ถูกจำกัดในตลาดหนึ่งอาจเปลี่ยนทิศทางมายังตลาดอื่น ทำให้ผู้ผลิตไทยเผชิญการแข่งขันเพิ่มขึ้น แม้สินค้าของไทยจะไม่ได้ถูกใช้มาตรการโดยตรงก็ตาม

4.2.3 มาตรฐานสิ่งแวดล้อม แรงงาน และการตรวจสอบย้อนกลับ

มาตรฐานการคาร์บอนใหม่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่แหล่งที่มาของวัตถุดิบ กระบวนการผลิต การใช้พลังงาน การปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้แรงงาน ไปจนถึงการกำจัดหรือหมุนเวียนผลิตภัณฑ์หลังการใช้งาน ผู้ส่งออกจึงต้องจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลมากกว่าการรับรองคุณภาพของสินค้าขั้นสุดท้าย

กลไกปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรปและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในตลาดอื่น ทำให้การปล่อยคาร์บอนมีผลต่อต้นทุนและความสามารถในการเข้าถึงตลาดมากขึ้น แม้สินค้าไทยบางรายการยังไม่ได้รับผลโดยตรง แต่ผู้ประกอบการอาจได้รับผลทางอ้อมในฐานะผู้ผลิตชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบให้แก่บริษัทที่ต้องรายงานข้อมูลตลอดห่วงโซ่อุปทาน

กฎด้านแรงงานบังคับและข้อกำหนดด้านความรับผิดชอบของธุรกิจยังทำให้บริษัทผู้นำเข้าตรวจสอบผู้ผลิตในลำดับก่อนหน้ามากขึ้น ผู้ประกอบการจึงต้องสามารถแสดงข้อมูลแหล่งที่มาของวัตถุดิบ ผู้จำหน่าย และสภาพการจ้างงานได้อย่างน่าเชื่อถือ ความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับจึงกลายเป็นเงื่อนไขทางการค้าที่สำคัญ

ต้นทุนการปฏิบัติตามข้อกำหนดมีผลต่อผู้ประกอบการแต่ละขนาดไม่เท่ากัน บริษัทขนาดใหญ่สามารถกระจายต้นทุนการจัดทำข้อมูล การทดสอบ และการรับรองไปยังยอดขายจำนวนมากได้ ขณะที่ SMEs มักมีต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าและมีบุคลากรเฉพาะด้านจำกัด ความแตกต่างดังกล่าวอาจทำให้ผู้ประกอบการรายเล็กเข้าถึงตลาดหรือเข้าร่วมเป็นผู้จัดหาให้บริษัทข้ามชาติได้ยากขึ้น

4.2.4 การแข่งขันจากสินค้าจีนและกำลังการผลิตส่วนเกิน

จีนยกระดับจากฐานการผลิตสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นไปสู่ผู้ผลิตสินค้าเทคโนโลยี สินค้าทุน และสินค้าขั้นกลางที่มีความสามารถแข่งขันสูงขึ้น ทั้งวงจรรวม อุปกรณ์ไฟฟ้า เครื่องจักร ยานยนต์ไฟฟ้า แบตเตอรี่ และผลิตภัณฑ์พลังงานสะอาด ขณะเดียวกัน อุปสงค์ภายในจีนที่ฟื้นตัวอย่างจำกัดทำให้ผู้ประกอบการจีนขยายตลาดส่งออกมากขึ้น

ผู้ประกอบการไทยจึงเผชิญการแข่งขันสองด้าน ด้านแรกคือการแข่งขันกับสินค้าจีนในตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ปีโตรเคมี ผลิตภัณฑ์เหล็ก และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับพลังงานสะอาด ด้านที่สองคือการแข่งขันภายในประเทศจากสินค้านำเข้าที่มีต้นทุนต่ำ มีเทคโนโลยีสูงขึ้น และสามารถเข้าสู่ตลาดผ่านช่องทางดิจิทัลได้รวดเร็ว

ในบางอุตสาหกรรม การนำเข้าสินค้าทุน เครื่องจักร และชิ้นส่วนจากจีนช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลิตภาพของผู้ประกอบการไทย แต่ในอีกด้านหนึ่ง การนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปในราคาต่ำอาจกดดันผู้ผลิตภายในประเทศ ความแตกต่างระหว่างสินค้านำเข้าที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตกับสินค้าที่เข้ามาแข่งขันโดยตรงจึงมีความสำคัญต่อการประเมินผลกระทบ

4.2.5 ข้อจำกัดด้านมูลค่าเพิ่มและความเชื่อมโยงภายในประเทศ

แม้การส่งออกสินค้าเทคโนโลยีของไทยขยายตัวสูง แต่การนำเข้าวงจรรวม ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักรเพิ่มขึ้นรวดเร็วเช่นกัน ในปี 2568 การนำเข้าวงจรรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.8 เป็น 34.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และเร่งขึ้นอีกร้อยละ 135.2 ในครึ่งแรกของปี 2569 สะท้อนว่าการส่งออกของไทยยังเชื่อมโยงกับปัจจัยการผลิตมูลค่าสูงจากต่างประเทศอย่างมาก

อย่างไรก็ดี การนำเข้าและส่งออกที่เพิ่มขึ้นพร้อมกันไม่สามารถยืนยันโดยตรงว่ามูลค่าเพิ่มภายในประเทศอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการนำเข้าสินค้าทุนและเทคโนโลยีอาจช่วยเพิ่มกำลังการผลิตและผลิตภาพในระยะต่อไป ประเด็นสำคัญคือการพิจารณาว่ากิจกรรมใดเกิดขึ้นในไทย ผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมในขั้นตอนใด และรายได้จากการผลิตกระจายไปยังแรงงาน ผู้ผลิตชิ้นส่วน และผู้ให้บริการในประเทศมากเพียงใด

ข้อจำกัดของไทยอยู่ที่กิจกรรมการผลิตจำนวนหนึ่งยังกระจุกตัวในขั้นการประกอบและทดสอบ ขณะที่การออกแบบ การวิจัยและพัฒนา การผลิตชิ้นส่วนสำคัญ ซอฟต์แวร์ และทรัพย์สินทางปัญญาอยู่ในต่างประเทศ หากการลงทุนใหม่ไม่ได้สร้างความเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการภายในประเทศ การส่งออกอาจเพิ่มขึ้นโดยมีผลต่อผลิตภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และรายได้ของแรงงานไทยในระดับจำกัด

นอกจากนี้ การกำหนดสัดส่วนการใช้วัตถุดิบในประเทศเพียงเชิงปริมาณอาจไม่เพียงพอ เพราะวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่มีมูลค่าต่ำอาจทำให้สัดส่วนการจัดซื้อในประเทศเพิ่มขึ้น แต่ไม่ได้ช่วยยกระดับเทคโนโลยี ประเด็นสำคัญกว่าคือการที่ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าสู่กิจกรรมที่มีมูลค่าสูง เช่น การออกแบบ วิศวกรรม แม่พิมพ์ เครื่องจักร การทดสอบ ซอฟต์แวร์ การซ่อมบำรุง และบริการด้านข้อมูล

4.2.6 การปรับตัวของแรงงานและ SMEs ต่อการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี

การเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้า ระบบอัตโนมัติ AI และการผลิตคาร์บอนต่ำทำให้ความต้องการทักษะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะด้านเครื่องยนตและการผลิตแบบเดิมบางส่วนมีความต้องการลดลง ขณะที่ความต้องการด้านอิเล็กทรอนิกส์กำลัง ซอฟต์แวร์ ระบบควบคุม ข้อมูล ความมั่นคงทางไซเบอร์ และการบริหารพลังงานเพิ่มขึ้น

ความท้าทายไม่ได้อยู่ที่จำนวนแรงงานเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงความสอดคล้องระหว่างทักษะที่มีอยู่กับความต้องการของอุตสาหกรรม การลงทุนใหม่อาจสร้างตำแหน่งงานจำนวนมาก แต่หากแรงงานไทยไม่มีทักษะตรงตามความต้องการ บริษัทอาจต้องนำเข้าบุคลากรต่างประเทศหรือจำกัดกิจกรรมในประเทศไว้เฉพาะขั้นตอนที่มีความซับซ้อนไม่สูง

SMEs เผชิญข้อจำกัดมากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ ทั้งด้านเงินทุน เทคโนโลยี บุคลากร ระบบข้อมูล และต้นทุนการรับรอง ผู้ผลิตชิ้นส่วนเดิมในอุตสาหกรรมยานยนต์อาจต้องลงทุนปรับเครื่องจักรและผลิตภัณฑ์ ขณะที่ผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารต้องเพิ่มความสามารถในการตรวจสอบย้อนกลับและจัดทำข้อมูลสิ่งแวดล้อม หากไม่สามารถปรับตัวได้ ผู้ประกอบการบางส่วนอาจหลุดออกจากห่วงโซ่อุปทาน แม้การลงทุนและการส่งออกของอุตสาหกรรมโดยรวมจะขยายตัว

การเปลี่ยนผ่านจึงอาจทำให้เกิดความแตกต่างมากขึ้นระหว่างบริษัทที่มีทุน เทคโนโลยี และเครือข่ายระหว่างประเทศ กับบริษัทที่มีข้อจำกัดในการลงทุนและเข้าถึงข้อมูล ผลประโยชน์จากการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานจึงอาจกระจุกตัว หากการขยายตัวของบริษัทขนาดใหญ่ไม่เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการและแรงงานภายในประเทศอย่างเพียงพอ

4.2.7 ข้อจำกัดด้านพลังงาน โครงสร้างพื้นฐาน และวัตถุดิบสำคัญ

การลงทุนในอิเล็กทรอนิกส์ เซมิคอนดักเตอร์ ศูนย์ข้อมูล ยานยนต์ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมสีเขียวต้องใช้ไฟฟ้า น้ำ โครงข่ายดิจิทัล ที่ดิน และระบบขนส่งในปริมาณสูง หากการลงทุนกระจุกตัวในพื้นที่ อาจทำให้โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอและกลายเป็นข้อจำกัดต่อการขยายกำลังการผลิต

ความต้องการไฟฟ้าสะอาดมีความสำคัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทข้ามชาติและตลาดปลายทางกำหนดเป้าหมายลดการปล่อยคาร์บอนตลอดห่วงโซ่อุปทาน หากผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าถึงพลังงานสะอาดที่มีราคาสมเหตุสมผลและตรวจสอบแหล่งที่มาได้ อาจเสียเปรียบในการดึงดูดการลงทุนและการเป็นผู้จัดหาให้บริษัทระดับโลก

ขณะเดียวกัน ไทยเป็นผู้นำเข้าพลังงานสุทธิและพึ่งพาน้ำมันดิบกับก๊าซธรรมชาติจากต่างประเทศ จึงมีความอ่อนไหวต่อราคาพลังงาน ความขัดแย้งในพื้นที่ผลิต และการหยุดชะงักของเส้นทางขนส่ง ต้นทุนพลังงานที่เพิ่มขึ้นสามารถส่งผ่านไปยังต้นทุนการผลิต การขนส่ง และราคาสินค้าได้อย่างรวดเร็ว

อุตสาหกรรมใหม่ยังใช้แร่สำคัญ แบตเตอรี่ ชิป และอุปกรณ์เฉพาะทางที่มีแหล่งผลิตกระจุกตัวในไม่กี่ประเทศ การขาดแคลนปัจจัยการผลิตเหล่านี้ อาจทำให้การผลิตหยุดชะงัก แม้มูลค่าการนำเข้าจะมีสัดส่วนไม่สูงเมื่อเทียบกับการค้าทั้งหมดก็ตาม ความสำคัญของสินค้าแต่ละรายการจึงต้องพิจารณาจากผลกระทบต่อเนื่องต่อการผลิต ไม่ใช่จากมูลค่าการค้าเพียงอย่างเดียว

05 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

KEY MESSAGE

นโยบายของไทยในระยะต่อไปควรส่งเสริมการขยายตัวของการค้าและการลงทุนควบคู่กับการยกระดับคุณภาพและความยืดหยุ่น เพื่อให้การเติบโตสร้างมูลค่าเพิ่มภายในประเทศ เชื่อมโยงผู้ประกอบการไทยถ่ายทอดเทคโนโลยี พัฒนาทักษะแรงงาน และลดความเปราะบางต่อความเสี่ยงจากภายนอก

การกระจายตลาดและแหล่งปัจจัยการผลิตไม่ควรหมายถึงการลดความสัมพันธ์กับคู่ค้าหลัก แต่ควรมุ่งเพิ่มทางเลือก ลดการพึ่งพาแหล่งใดแหล่งหนึ่งมากเกินไป และสร้างความพร้อมในการปรับเปลี่ยนตลาดหรือแหล่งจัดหาเมื่อเกิดวิกฤต

การดำเนินนโยบายควรเชื่อมโยงมาตรการด้านการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม แรงงาน พลังงาน โครงสร้างพื้นฐาน และมาตรฐานอย่างเป็นระบบ

จากการประเมินในบทที่ 4 ไทยมีโอกาสดำเนินนโยบายได้รับประโยชน์จากการกระจายฐานการผลิต การเปียงเบนทางการค้า และการเติบโตของอุตสาหกรรมแห่งอนาคต อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนโอกาสดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินนโยบายทั้งเชิงรุกเพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน และเชิงรับเพื่อบริหารความเสี่ยงจากมาตรการทางการค้า ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ และการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 5 ด้าน ดังนี้

5.1 กระจายตลาด สินค้า และแหล่งปัจจัยการผลิตอย่างมีเป้าหมาย

การกระจายความเสี่ยงไม่ควรหมายถึงการลดการค้ากับสหรัฐฯ จีน หรือคู่ค้าหลักโดยตรง แต่ควรเพิ่มตลาด แหล่งจัดหา และเส้นทางขนส่งทางเลือก เพื่อลดผลกระทบหากประเทศหรือพื้นที่ใดเผชิญมาตรการทางการค้า ความขัดแย้ง หรือการหยุดชะงักของการผลิต ทั้งนี้ การดำเนินนโยบายควรพิจารณาเป็นรายสินค้าและรายอุตสาหกรรม เพราะระดับการพึ่งพา ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ และความสามารถในการหาแหล่งทดแทนแตกต่างกัน

ในด้านการส่งออก ควรเร่งใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่ ควบคู่กับการขยายตลาดในอาเซียน เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง แอฟริกา ลาตินอเมริกา และยุโรป โดยเชื่อมโยงการเปิดตลาดกับการพัฒนาสินค้า มาตรฐาน ช่องทางจำหน่าย และบริการหลังการขายให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละพื้นที่ การกระจายตลาดจึงไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการนำสินค้าเดิมไปขายในประเทศใหม่ แต่ควรรวมถึงการเพิ่มสัดส่วนสินค้ามูลค่าสูง บริการ และผลิตภัณฑ์เฉพาะตลาด เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ สินค้าสีเขียว อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน และบริการดิจิทัล

ในด้านการนำเข้า ควรจัดทำบัญชีปัจจัยการผลิตสำคัญที่ไทยพึ่งพาแหล่งใดแหล่งหนึ่งสูง เช่น วงจรรวม พลังงาน เคมีภัณฑ์ วัตถุดิบการเกษตร และชิ้นส่วนอุตสาหกรรม พร้อมระบุผู้ขายและประเทศทางเลือก ภาครัฐอาจสนับสนุนต้นทุนการทดสอบและรับรองวัตถุดิบจากแหล่งใหม่ ขณะที่ภาคเอกชนควรมีผู้จัดหามากกว่าหนึ่งรายและจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ไม่ควรกำหนดเป้าหมายลดการนำเข้าโดยรวม เนื่องจากการนำเข้าสินค้าทุน เทคโนโลยี และชิ้นส่วนคุณภาพสูงยังช่วยเพิ่มผลิตภาพและสนับสนุนการส่งออกของไทย

5.2 ยกระดับอุตสาหกรรม เพิ่มมูลค่าในประเทศ และเชื่อมโยง SMEs เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน

นโยบายส่งเสริมการค้าและการลงทุนควรให้ความสำคัญกับมูลค่าที่เกิดขึ้นภายในประเทศ มากกว่าพิจารณาเพียงมูลค่าเงินลงทุน กำลังการผลิต หรือยอดส่งออก โดยมุ่งให้อุตสาหกรรมไทยขยับจากการประกอบไปสู่กิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและทักษะสูงขึ้น เช่น การวิจัยและพัฒนา การออกแบบ วิศวกรรม การผลิตชิ้นส่วนเฉพาะทาง การทดสอบซอฟต์แวร์ การซ่อมบำรุง และบริการหลังการผลิต

ควรกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยพิจารณาทั้งศักยภาพเดิมของไทย แนวโน้มอุปสงค์โลก และโอกาสสร้างความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในประเทศ ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์และเคมีคอนดักเตอร์ ยานยนต์ไฟฟ้าและระบบกักเก็บ

พลังงาน อุปกรณ์ประหยัดพลังงาน อาหารและเกษตรมูลค่าสูง ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ตลอดจนบริการดิจิทัลและบริการสนับสนุนการผลิต สำหรับอุตสาหกรรมเดิมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยี ควรมีมาตรการช่วยให้ผู้ผลิตและแรงงานปรับเข้าสู่ผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมใหม่ แทนการมุ่งรักษาโครงสร้างการผลิตเดิมไว้ทั้งหมด

มาตรการส่งเสริมการลงทุนควรเชื่อมโยงสิทธิประโยชน์กับผลลัพธ์ เช่น การจัดซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการไทย การจ้างงานทักษะสูง การวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศ พร้อมจัดทำโครงการพัฒนาผู้จัดหาในประเทศรายอุตสาหกรรม เพื่อเชื่อมโยงบริษัทข้ามชาติ SMEs สถาบันการศึกษา และหน่วยงานด้านมาตรฐานเข้าด้วยกัน

การเพิ่ม local content ควรครอบคลุมมากกว่าการใช้วัตถุดิบในประเทศ โดยรวมถึงบุคลากร เทคโนโลยี งานออกแบบ บริการวิศวกรรม และบริการดิจิทัลของไทย ขณะเดียวกัน ควรสนับสนุน SMEs ให้เข้าถึงเงินทุน เครื่องจักร ระบบคุณภาพ และข้อมูลความต้องการจัดซื้อของบริษัทขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานได้จริง การพัฒนาทักษะแรงงานควรดำเนินการร่วมกับภาคธุรกิจ ผ่านหลักสูตรระยะสั้น การเรียนควบคู่กับการทำงาน และระบบรับรองทักษะที่นายจ้างยอมรับ

5.3 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและความพร้อมต่อกติกาการค้าใหม่

กฎการค้าโลกมีแนวโน้มขยายจากภาษีศุลกากรไปสู่มาตรฐานสินค้า ถิ่นกำเนิดสินค้า การปล่อยคาร์บอน แรงงาน ความมั่นคงทางไซเบอร์ และการตรวจสอบย้อนกลับ ความสามารถในการจัดทำและยืนยันข้อมูลจึงกลายเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเข้าถึงตลาด โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากหลายประเทศหรือมีขั้นตอนการผลิตซับซ้อน ไทยจึงต้องยกระดับทั้งกฎระเบียบภายในประเทศ ระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า และบริการสนับสนุนผู้ประกอบการ

ภาครัฐควรทบทวนขั้นตอนและกฎระเบียบที่ซ้ำซ้อน ลดระยะเวลาการอนุญาต การนำเข้าเครื่องจักร และการส่งออก พร้อมเชื่อมโยงระบบศุลกากร ใบอนุญาต ใบรับรองถิ่นกำเนิด และเอกสารการค้าให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้ ควรจัดทำแนวปฏิบัติรายอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการพิสูจน์ถิ่นกำเนิด การแปรรูปที่มีนัยสำคัญ การวัดคาร์บอน และการตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

ควรเพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการ หน่วยทดสอบ และหน่วยรับรองมาตรฐานให้ครอบคลุมข้อกำหนดของตลาดสำคัญ พร้อมเจรจายอมรับผลการทดสอบและการรับรองร่วมกับประเทศคู่ค้า เพื่อลดการตรวจซ้ำและต้นทุนทางการค้า นอกจากนี้ ควรจัดตั้งศูนย์บริการให้คำปรึกษาแก่ SMEs เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎการค้าระหว่างประเทศ เช่น กฎถิ่นกำเนิดสินค้า CBAM มาตรฐานแรงงาน และข้อกำหนดด้านการตรวจสอบย้อนกลับ รวมถึงสนับสนุนค่าใช้จ่ายเริ่มต้นในการจัดทำระบบข้อมูล การทดสอบ และการรับรองมาตรฐาน

ในส่วนของภาคเอกชน ควรยกระดับระบบจัดเก็บข้อมูลผู้ขาย แหล่งที่มาของวัตถุดิบ กระบวนการผลิต และการปล่อยคาร์บอนให้ตรวจสอบได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เป้าหมายสำคัญคือเปลี่ยนมาตรฐานและข้อมูลจากภาระต้นทุนให้เป็นเครื่องมือสร้างความน่าเชื่อถือ ลดความเสี่ยงจากการถูกปฏิเสธสินค้า และยกระดับตำแหน่งของสินค้าไทยในตลาดโลก

5.4 ขยายความร่วมมือทางการค้าและยกระดับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์

ไทยควรใช้ความร่วมมือทางการค้าเป็นเครื่องมือเพิ่มตลาด สร้างทางเลือกด้านวัตถุดิบและเทคโนโลยี และลดต้นทุนจากกฎระเบียบที่แตกต่างกัน โดยรักษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับคู่ค้าหลายฝ่ายอย่างสมดุล พร้อมสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีที่โปร่งใสและมีกติกาเป็นพื้นฐาน ความร่วมมือดังกล่าวควรขยายจากการลดภาษีไปสู่บริการ การลงทุน เศรษฐกิจดิจิทัล มาตรฐาน พลังงาน เทคโนโลยี และความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทาน

ในด้าน FTA ไทยควรเร่งขยายและยกระดับความตกลงกับตลาดที่มีศักยภาพ ควบคู่กับการเพิ่มอัตราการใช้ประโยชน์จากความตกลงที่มีอยู่ โดยเฉพาะในกลุ่ม SMEs ผ่านระบบข้อมูลพิกัดสินค้า สิทธิประโยชน์ และกฎถิ่นกำเนิดที่เข้าใจง่าย ประเด็นเจรจาควรให้ความสำคัญกับการยอมรับมาตรฐานและผลการทดสอบร่วมกัน การเชื่อมโยงเอกสารศุลกากรดิจิทัล การอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรทักษะสูง และกฎการค้าดิจิทัลที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ

ในระดับภูมิภาค ไทยควรใช้ RCEP และความร่วมมืออาเซียนสนับสนุนการผลิตข้ามพรมแดน การสะสมถิ่นกำเนิดสินค้า การเชื่อมโยง SMEs และการพัฒนามาตรฐานร่วมกัน เพื่อเพิ่มบทบาทของอาเซียนในฐานะเครือข่ายการผลิตที่เชื่อมโยงกัน ขณะเดียวกัน ควรยกระดับความสัมพันธ์กับคู่ค้าสำคัญจาก “คู่ค้า” ไปสู่ “หุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ที่เชื่อถือได้”

โดยพัฒนาความร่วมมือด้านอาหาร พลังงาน วัตถุดิบสำคัญ เทคโนโลยี ทักษะแรงงาน และโลจิสติกส์ รวมถึงการร่วมผลิตเพื่อส่งออกไปยังตลาดประเทศที่สาม

ไทยควรผลักดันความร่วมมือในภาวะฉุกเฉินด้วย เช่น ช่องทางเร่งด่วนสำหรับวัตถุดิบและสินค้าจำเป็น การแลกเปลี่ยนข้อมูลการขาดแคลน และกลไกประสานงานระหว่างหน่วยงาน การดำเนินงานดังกล่าวจะทำให้ FTA และความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นมากกว่าเครื่องมือเปิดตลาด แต่เป็นกลไกเสริมความมั่นคงและความยืดหยุ่นของห่วงโซ่อุปทานด้วย

5.5 เสริมโครงสร้างพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และระบบบริหารความเสี่ยงห่วงโซ่อุปทาน

ความพร้อมด้านพลังงาน น้ำ ระบบดิจิทัล โลจิสติกส์ และวัตถุดิบสำคัญเป็นเงื่อนไขพื้นฐานของการดึงดูดและรักษาการลงทุนในอุตสาหกรรมใหม่ โดยเฉพาะเซมิคอนดักเตอร์ ศูนย์ข้อมูล ยานยนต์ไฟฟ้า และการผลิตสีเขียว ภาครัฐจึงควรประเมินความต้องการโครงสร้างพื้นฐานเป็นรายพื้นที่และรายอุตสาหกรรม เพื่อป้องกันปัญหาการลงทุนกระจุกตัวจนเกิดข้อจำกัดด้านไฟฟ้า น้ำ การขนส่ง หรือบุคลากร

ควรเพิ่มเสถียรภาพของระบบไฟฟ้าและพัฒนากลไกให้ภาคธุรกิจเข้าถึงพลังงานสะอาดที่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้ พร้อมยกระดับประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เพื่อลดความเสี่ยงจากราคาพลังงานนำเข้าและรองรับข้อกำหนดด้านคาร์บอน นอกจากนี้ ควรพัฒนาท่าเรือ ระบบราง คลังสินค้า ห้องเย็น และการเชื่อมโยงข้อมูลโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มทางเลือกและรักษาความต่อเนื่องเมื่อเส้นทางหลักหยุดชะงัก

สำหรับวัตถุดิบและสินค้าที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ ควรจัดทำบัญชีความเสี่ยง ระบุแหล่งจัดหาและผู้ขายทางเลือก ตลอดจนประเมินระยะเวลาที่ต้องใช้ในการหาสินค้าทดแทน การสำรองควรใช้เฉพาะรายการที่มีความสำคัญและมีต้นทุนจากการขาดแคลนสูง ควบคู่กับมาตรการอื่น เช่น สัญญาจัดหาระยะยาว ความร่วมมือกับประเทศผู้ผลิต และแผนการใช้วัตถุดิบทดแทน

ขณะเดียวกัน ควรจัดทาระบบติดตามและเตือนภัยห่วงโซ่อุปทาน โดยบูรณาการข้อมูลการค้า การลงทุน การผลิต สินค้าคงคลัง พลังงาน ค่าขนส่ง และมาตรการของประเทศคู่ค้า พร้อมประเมินความเสี่ยงในระดับประเทศคู่ค้า ระดับสินค้า และระดับผู้ประกอบการ นอกจากนี้ อาจพิจารณากำหนดให้มีแผนสำรองฉุกเฉินสำหรับห่วงโซ่อุปทานในสินค้าหรือทรัพยากรที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เช่น การจัดหาวัตถุดิบสำรองในกรณีที่ผู้ผลิตในห่วงโซ่อุปทานหลักชะงัก หรือการสร้างฐานข้อมูลผู้ผลิตและผู้จำหน่ายทางเลือกในกรณีเกิดวิกฤต การดำเนินมาตรการเชิงรุกดังกล่าวนี้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤตได้อย่างทันท่วงที ลดผลกระทบด้านลบต่อเศรษฐกิจ และรักษาความต่อเนื่องของการผลิตและการค้าของประเทศไว้ได้

กล่าวโดยสรุปคือ การรับมือกับการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานโลกไม่ควรมุ่งป้องกันความเสี่ยงเพียงอย่างเดียว แต่ควรใช้เป็นโอกาสปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยจากฐานประกอบและส่งออก ไปสู่เศรษฐกิจที่สามารถสร้างเทคโนโลยี บริการ และมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้น นโยบายทั้ง 5 ด้านจึงต้องดำเนินการอย่างเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่การเพิ่มตลาดและแหล่งจัดหาทางเลือก การยกระดับอุตสาหกรรมและ SMEs การเตรียมพร้อมต่อกฎกติกาใหม่ การสร้างหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารความเสี่ยง

เอกสารอ้างอิง

- Al Jazeera (2025). Trump exempts smartphones, computers from ‘reciprocal’ tariffs. <https://www.aljazeera.com/news/2025/4/12/trump-exempts-smartphones-computers-from-reciprocal-tariffs>
- Al Jazeera (2026). Trump cuts India tariffs to 18 percent as Modi agrees to stop buying Russian oil. <https://www.aljazeera.com/economy/2026/2/2/trump-to-slash-us-tariffs-on-india-from-50-percent-to-18-percent>
- American Society of International Law (ASIL) (2026). U.S. Supreme Court Holds IEEPA Does Not Authorize Presidential Tariffs. <https://asil.org/ilib/us-supreme-court-holds-ieepa-does-not-authorize-presidential-tariffs/>
- Asian Development Bank (ADB) (2026). Asian Development Outlook July 2026: A Fragile Outlook as Energy Market Disruptions Persist. <https://www.adb.org/publications/asian-development-outlook-july-2026>
- Board of Governors of the Federal Reserve System (2026). The Global Trade Effects of the AI Infrastructure Boom. <https://www.federalreserve.gov/econres/notes/feds-notes/the-global-trade-effects-of-the-ai-infrastructure-boom-20260213.html>
- China Briefing (2025). Trump-Xi Meeting: US and China Agree to Tariff, Rare Earth Concessions. <https://www.china-briefing.com/news/trump-xi-meeting-outcomes-and-implications/>
- China Briefing (2026). US-China Tariff Rates – What Are They Now? <https://www.china-briefing.com/news/us-china-tariff-rates-2025/>
- Council of the European Union (2026). Russian gas imports: Council gives final green light to a stepwise ban. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2026/01/26/russian-gas-imports-council-gives-final-greenlight-to-a-stepwise-ban/>
- DFDL (2025). Thailand – United States Imposes New Tariffs on ASEAN Exports Under Executive Order on Reciprocal Tariff Rates. <https://www.dfdl.com/insights/legal-and-tax-updates/thailand-united-states-imposes-new-tariffs-on-asean-exports-under-executive-order-on-reciprocal-tariff-rates/>
- European Commission (2026). The EU-US trade deal. https://commission.europa.eu/topics/trade/eu-us-trade-deal_en
- Eurostat (2026). EU imports of goods outpace exports in Q2 2026. <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260825-1>
- Eurostat (2026). Top trade in goods partners in Q2 2026: US and China. <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260826-1>
- Holland & Knight (2026). And the (Tariff) Beat Goes On: New Section 301 Forced-Labor Tariffs Imposed on 60 Countries. <https://www.hklaw.com/en/insights/publications/2026/07/and-the-tariff-beat-goes-on>
- International Monetary Fund (IMF) (2026). World Economic Outlook Update: Global Economy in Crosscurrents of War and Technology, July 2026. <https://www.imf.org/en/publications/weo/issues/2026/07/08/world-economic-outlook-update-july-2026>
- Nation Thailand (2026). US sets 12.5% tariff on Thai goods over forced labour. <https://www.nationthailand.com/business/trade/40068980>
- Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC) (2026). Quarterly Economic Report Q2/2026. <https://www.nesdc.go.th/en/download/>
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) (2026). OECD Economic Outlook, Volume 2026 Issue 1. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/06/oecd-economic-outlook-volume-2026-issue-1_8be0dba6/2d1956f0-en.pdf
- S&P Global (2026). Global Trade Atlas (GTA). <https://connect.spglobal.com/gta/standard-reports/>
- Skadden (2026). US Trade Court Strikes Down Section 122 Tariffs, but Ruling’s Fate Is Uncertain and Practical Impact Is Limited. <https://www.skadden.com/insights/publications/2026/05/us-trade-court-strikes-down-section-122-tariffs>
- UNCTAD (2026a). Global trade growth continues, but rising fragility weighs on developing economies. <https://unctad.org/news/global-trade-growth-continues-rising-fragility-weighs-developing-economies>

- UNCTAD (2026b). **World Investment Report 2026: International Investment in a Turbulent Era.** <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2026-international-investment-turbulent-era>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA) (2026). **World Economic Situation and Prospects as of mid-2026.** <https://desapublications.un.org/publications/world-economic-situation-and-prospects-mid-2026>
- United States Trade Representative (USTR) (2025). **Fact Sheet: The United States and Thailand Reach a Framework for an Agreement on Reciprocal Trade.** <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/fact-sheets/2025/october/fact-sheet-united-states-and-thailand-reach-framework-agreement-reciprocal-trade>
- United States Trade Representative (USTR) (2026). **USTR Takes Action in Forced Labor Section 301 Investigations.** <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/july/ustr-takes-action-forced-labor-section-301-investigations>
- The White House (2025). **Fact Sheet: President Donald J. Trump Increases Section 232 Tariffs on Steel and Aluminum.** <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/06/fact-sheet-president-donald-j-trump-increases-section-232-tariffs-on-steel-and-aluminum/>
- United States Trade Representative (USTR) (2025). **The United States and Thailand Reach a Framework for an Agreement on Reciprocal Trade.** <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/fact-sheets/2025/october/fact-sheet-united-states-and-thailand-reach-framework-agreement-reciprocal-trade>
- World Bank (2026a). **Global Economic Prospects, June 2026.** <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/2b672b3b0415d6b66c45b66579db4ef5-0050012026/original/GEP-Jun-2026.pdf>
- World Bank (2026b). **Building Thailand's Future Today (Full Report).** <https://www.worldbank.org/en/brief/2026/09/03/building-thailand-s-future-today>
- World Trade Organization (WTO) (2025a). **Global Value Chain Development Report 2025 – Rewiring GVCs in a Changing Global Economy.** https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/gvcreport2025_e.htm
- World Trade Organization (WTO) (2025b). **World trade volume remained flat in Q3 of 2025 while its dollar value hit record high.** https://www.wto.org/english/news_e/news26_e/stat_28jan26_271_e.htm
- World Trade Organization (WTO) (2026a). **Goods trade holding up despite Middle East conflict and high energy prices.** https://www.wto.org/english/news_e/news26_e/wtoi_05jun26_405_e.htm
- World Trade Organization (WTO) (2026b). **Global goods trade resilient in the first quarter of 2026 despite war in Middle East.** https://www.wto.org/english/news_e/news26_e/rese_31jul26_469_e.htm
- World Trade Organization (WTO) (2026c). **Global Trade Outlook and Statistics, March 2026.** https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/gtos0326_e.pdf
- World Trade Organization (WTO) (2026d). **World Trade Report 2026 – A critical juncture for the world trading system.** https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr26_e.pdf

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 สหรัฐฯ นำเข้ารายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	เม็กซิโก	293.5	312.7	343.7	356.1	323.5	382.6	452.0	472.9	503.1	534.3	13.4	13.4	13.6	14.3	13.9	13.5	14.0	15.4	15.4	15.6
2	แคนาดา	277.7	299.1	318.6	318.6	270.0	357.3	437.4	418.0	411.8	381.9	12.7	12.8	12.6	12.8	11.6	12.6	13.5	13.6	12.6	11.2
3	จีน	462.4	505.2	538.5	449.1	432.5	504.2	536.3	427.2	440.3	308.7	21.1	21.6	21.2	18.0	18.6	17.8	16.6	13.9	13.5	9.0
4	ไต้หวัน	39.2	42.4	45.7	54.2	60.4	77.0	91.7	87.8	116.3	201.4	1.8	1.8	1.8	2.2	2.6	2.7	2.8	2.9	3.6	5.9
5	เวียดนาม	42.1	46.5	49.1	66.4	79.6	101.9	127.4	114.4	136.3	193.9	1.9	2.0	1.9	2.7	3.4	3.6	3.9	3.7	4.2	5.7
6	เยอรมนี	114.1	117.5	125.7	127.5	114.9	134.7	146.6	159.2	160.3	155.8	5.2	5.0	5.0	5.1	4.9	4.8	4.5	5.2	4.9	4.6
7	ญี่ปุ่น	132.0	136.4	142.2	143.6	119.5	134.8	148.0	147.2	147.1	145.8	6.0	5.8	5.6	5.8	5.1	4.8	4.6	4.8	4.5	4.3
8	ไอร์แลนด์	45.5	48.9	57.5	61.9	66.1	73.9	82.6	82.4	103.3	133.6	2.1	2.1	2.3	2.5	2.8	2.6	2.6	2.7	3.2	3.9
9	เกาหลีใต้	69.9	71.4	74.2	77.5	76.0	95.1	115.3	116.3	131.5	125.5	3.2	3.1	2.9	3.1	3.3	3.4	3.6	3.8	4.0	3.7
10	สวิตเซอร์แลนด์	36.3	36.0	41.1	44.6	74.9	63.5	59.5	52.3	63.4	106.2	1.7	1.5	1.6	1.8	3.2	2.2	1.8	1.7	1.9	3.1
รวม 10 ประเทศ		1,512.8	1,616.0	1,736.3	1,699.5	1,617.5	1,925.0	2,196.9	2,077.7	2,213.4	2,287.2	69.2	69.1	68.5	68.2	69.4	68.1	67.8	67.5	67.8	67.0
อื่น ๆ		674.0	723.6	799.8	792.2	714.0	903.5	1,042.9	998.8	1,050.5	1,127.3	30.8	30.9	31.5	31.8	30.6	31.9	32.2	32.5	32.2	33.0
รวม		2,186.8	2,339.6	2,536.1	2,491.7	2,331.5	2,828.5	3,239.7	3,076.6	3,263.9	3,414.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 2 สหรัฐฯ ส่งออกรายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	เม็กซิโก	230.2	243.6	266.0	256.7	212.5	277.2	327.0	324.4	334.5	337.3	15.9	15.7	16.0	15.6	14.9	15.8	15.8	16.0	16.2	15.5
2	แคนาดา	266.7	282.8	299.7	292.8	256.2	309.6	359.1	354.4	350.6	333.6	18.4	18.3	18.0	17.8	17.9	17.6	17.3	17.5	17.0	15.3
3	จีน	115.6	130.0	120.3	106.5	124.6	151.4	154.0	147.6	143.3	106.0	8.0	8.4	7.2	6.5	8.7	8.6	7.4	7.3	6.9	4.9
4	สหราชอาณาจักร	55.2	56.3	66.5	69.1	58.5	61.7	76.8	75.0	79.5	97.4	3.8	3.6	4.0	4.2	4.1	3.5	3.7	3.7	3.9	4.5
5	เนเธอร์แลนด์	39.6	41.5	48.6	50.7	44.8	53.1	72.9	81.4	88.1	93.9	2.7	2.7	2.9	3.1	3.1	3.0	3.5	4.0	4.3	4.3
6	เยอรมนี	49.6	54.0	57.8	60.4	58.0	65.4	72.9	76.9	75.7	82.8	3.4	3.5	3.5	3.7	4.1	3.7	3.5	3.8	3.7	3.8
7	ญี่ปุ่น	63.2	67.6	75.2	74.5	64.0	74.7	80.2	75.8	78.9	81.4	4.4	4.4	4.5	4.5	4.5	4.3	3.9	3.7	3.8	3.7
8	สวิตเซอร์แลนด์	22.8	21.7	22.2	18.0	18.1	23.6	36.7	27.8	24.9	73.7	1.6	1.4	1.3	1.1	1.3	1.3	1.8	1.4	1.2	3.4
9	เกาหลีใต้	42.3	48.4	56.3	56.5	51.0	65.8	72.0	64.9	65.8	69.1	2.9	3.1	3.4	3.4	3.6	3.7	3.5	3.2	3.2	3.2
10	ไต้หวัน	26.0	25.7	30.5	31.2	30.2	36.8	43.9	40.0	42.5	54.8	1.8	1.7	1.8	1.9	2.1	2.1	2.1	2.0	2.1	2.5
รวม 10 ประเทศ		911.3	971.5	1,042.9	1,016.3	918.0	1,119.4	1,295.5	1,268.2	1,283.7	1,330.0	62.8	62.8	62.6	61.7	64.2	63.7	62.5	62.7	62.2	61.0
อื่น ๆ		540.1	575.7	622.8	629.7	512.0	638.3	777.2	753.7	779.3	849.9	37.2	37.2	37.4	38.3	35.8	36.3	37.5	37.3	37.8	39.0
รวม		1,451.5	1,547.2	1,665.8	1,645.9	1,430.0	1,757.7	2,072.6	2,021.9	2,063.0	2,179.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 3 สหรัฐฯ นำเข้ารายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	76.8	83.9	92.2	90.0	103.4	116.4	121.4	103.2	140.2	251.1	3.5	3.6	3.6	3.6	4.4	4.1	3.7	3.4	4.3	7.4
2	รถยนต์นั่ง	171.3	177.2	174.8	176.2	143.0	145.3	166.1	207.9	217.1	181.2	7.8	7.6	6.9	7.1	6.1	5.1	5.1	6.8	6.7	5.3
3	โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร	104.1	112.2	109.3	99.6	93.1	109.6	124.3	117.0	113.5	142.2	4.8	4.8	4.3	4.0	4.0	3.9	3.8	3.8	3.5	4.2
4	น้ำมันดิบ	101.9	133.2	157.1	126.8	76.7	133.1	198.3	165.1	167.7	140.3	4.7	5.7	6.2	5.1	3.3	4.7	6.1	5.4	5.1	4.1
5	วัคซีนและเซรัม	20.1	26.3	36.9	42.8	52.5	58.2	64.4	81.4	107.0	110.1	0.9	1.1	1.5	1.7	2.3	2.1	2.0	2.6	3.3	3.2
6	สินค้าส่งออกที่ถูกนำกลับ	63.4	66.1	76.0	86.6	77.7	92.4	87.4	93.6	97.0	103.6	2.9	2.8	3.0	3.5	3.3	3.3	2.7	3.0	3.0	3.0
7	ยาและเวชภัณฑ์	67.2	64.7	71.1	78.3	79.8	83.9	91.2	86.9	94.1	93.1	3.1	2.8	2.8	3.1	3.4	3.0	2.8	2.8	2.9	2.7
8	ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์	16.0	22.7	27.8	19.1	23.4	29.9	33.5	32.1	54.4	88.9	0.7	1.0	1.1	0.8	1.0	1.1	1.0	1.0	1.7	2.6
9	ชิ้นส่วนยานยนต์	64.9	64.7	69.3	67.5	58.0	70.9	82.0	84.7	86.7	82.0	3.0	2.8	2.7	2.7	2.5	2.5	2.5	2.8	2.7	2.4
10	ของที่ทำได้ด้วยโลหะมีค่า	1.7	0.7	1.0	1.6	26.3	9.8	16.8	14.2	21.2	77.6	0.1	0.0	0.0	0.1	1.1	0.3	0.5	0.5	0.7	2.3
รวม 10 รายการ		687.3	751.7	815.5	788.4	733.8	849.5	985.4	986.1	1,099.1	1,270.1	31.4	32.1	32.2	31.6	31.5	30.0	30.4	32.1	33.7	37.2
อื่น ๆ		1,499.4	1,587.9	1,720.7	1,703.3	1,597.7	1,979.0	2,254.3	2,090.5	2,164.8	2,144.4	68.6	67.9	67.8	68.4	68.5	70.0	69.6	67.9	66.3	62.8
รวม		2,186.8	2,339.6	2,536.1	2,491.7	2,331.5	2,828.5	3,239.7	3,076.6	3,263.9	3,414.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 4 สหรัฐฯ ส่งออกรายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	อากาศยานพลเรือน	120.9	121.0	130.8	126.0	72.0	80.0	94.3	113.8	124.1	153.5	18.0	16.6	16.3	15.5	10.5	9.0	8.6	10.7	11.3	12.4
2	น้ำมันสำเร็จรูป	62.2	78.0	95.5	87.8	57.8	85.4	139.6	116.4	117.0	108.1	9.2	10.7	11.9	10.8	8.4	9.7	12.7	11.0	10.6	8.7
3	น้ำมันดิบ	9.5	22.8	48.2	64.5	49.8	69.5	118.9	120.0	119.2	99.4	1.4	3.1	6.0	8.0	7.2	7.9	10.9	11.3	10.8	8.0
4	ทองคำ	17.7	19.8	20.3	17.2	20.5	27.8	37.2	25.8	29.6	83.5	2.6	2.7	2.5	2.1	3.0	3.1	3.4	2.4	2.7	6.7
5	ก๊าซปิโตรเลียม	13.3	22.6	28.4	30.8	33.3	68.0	96.9	66.8	62.3	80.9	2.0	3.1	3.5	3.8	4.8	7.7	8.8	6.3	5.7	6.5
6	อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	24.3	25.4	26.7	25.8	24.8	26.9	28.6	30.7	40.3	61.3	3.6	3.5	3.3	3.2	3.6	3.0	2.6	2.9	3.7	4.9
7	วัคซีนและเซรัม	19.1	20.3	23.2	25.5	25.9	43.9	43.0	49.4	54.6	57.3	2.8	2.8	2.9	3.1	3.8	5.0	3.9	4.7	5.0	4.6
8	สินค้าส่งออกมูลค่าต่ำ	31.1	32.9	35.9	36.1	32.6	41.0	50.8	54.4	54.8	55.0	4.6	4.5	4.5	4.5	4.7	4.6	4.6	5.1	5.0	4.4
9	รถยนต์นั่ง	53.8	53.6	51.4	56.7	46.3	55.5	59.5	63.6	60.7	54.6	8.0	7.3	6.4	7.0	6.7	6.3	5.4	6.0	5.5	4.4
10	วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์	34.8	38.2	37.9	42.6	46.4	53.0	51.7	43.5	50.5	51.4	5.2	5.2	4.7	5.2	6.7	6.0	4.7	4.1	4.6	4.1
รวม 10 รายการ		386.7	434.6	498.3	513.1	409.5	551.1	720.4	684.3	713.1	804.9	26.6	28.1	29.9	31.2	28.6	31.4	34.8	33.8	34.6	36.9
อื่น ๆ		1,064.8	1,112.6	1,167.5	1,132.9	1,020.5	1,206.6	1,352.2	1,337.7	1,349.9	1,375.0	73.4	71.9	70.1	68.8	71.4	68.6	65.2	66.2	65.4	63.1
รวม		1,451.5	1,547.2	1,665.8	1,645.9	1,430.0	1,757.7	2,072.6	2,021.9	2,063.0	2,179.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 5 จินนำเข้ารายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	ไต้หวัน	139.8	155.2	177.6	173.0	200.5	248.3	235.7	199.2	217.7	230.8	9.2	8.7	8.3	8.3	9.7	9.3	8.7	7.8	8.4	8.9
2	เกาหลีใต้	158.8	177.3	204.6	173.6	173.1	213.2	198.9	161.7	181.5	187.2	10.4	9.9	9.6	8.4	8.4	8.0	7.3	6.3	7.0	7.2
3	ญี่ปุ่น	145.2	165.0	180.7	171.8	174.7	205.0	184.2	160.5	156.2	165.0	9.5	9.2	8.5	8.3	8.5	7.6	6.8	6.3	6.0	6.4
4	สหรัฐฯ	132.4	149.7	155.1	122.9	135.3	178.4	176.2	163.7	163.6	140.0	8.7	8.4	7.3	5.9	6.5	6.7	6.5	6.4	6.3	5.4
5	ออสเตรเลีย	63.5	86.1	105.8	121.3	117.7	162.9	142.2	156.2	140.8	130.1	4.2	4.8	5.0	5.8	5.7	6.1	5.3	6.1	5.4	5.0
6	รัสเซีย	31.8	40.8	59.1	61.2	57.7	79.6	114.5	129.3	129.9	123.9	2.1	2.3	2.8	2.9	2.8	3.0	4.2	5.1	5.0	4.8
7	บราซิล	45.4	58.3	77.6	80.0	85.5	109.9	109.4	122.6	116.1	116.4	3.0	3.3	3.6	3.8	4.1	4.1	4.0	4.8	4.5	4.5
8	เวียดนาม	27.3	40.5	64.0	64.1	78.5	92.3	87.9	92.1	98.7	98.0	1.8	2.3	3.0	3.1	3.8	3.4	3.2	3.6	3.8	3.8
9	เยอรมนี	86.1	96.6	106.3	105.1	105.1	119.5	110.9	106.2	94.8	92.9	5.6	5.4	5.0	5.1	5.1	4.5	4.1	4.2	3.7	3.6
10	มาเลเซีย	49.0	54.3	63.2	71.9	75.2	98.0	109.7	102.9	110.6	88.1	3.2	3.0	3.0	3.5	3.6	3.7	4.1	4.0	4.3	3.4
รวม 10 ประเทศ		879.4	1,023.8	1,194.1	1,144.8	1,203.2	1,507.1	1,469.6	1,394.6	1,409.9	1,372.4	57.7	57.2	55.9	55.1	58.2	56.2	54.3	54.5	54.6	53.1
อื่น ๆ		645.3	766.2	941.7	933.6	862.8	1,172.3	1,236.9	1,162.4	1,173.3	1,209.9	42.3	42.8	44.1	44.9	41.8	43.8	45.7	45.5	45.4	46.9
รวม		1,524.7	1,790.0	2,135.8	2,078.4	2,066.0	2,679.4	2,706.5	2,556.9	2,583.2	2,582.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 6 จินส่งออกรายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	สหรัฐฯ	388.6	431.8	478.4	418.7	451.7	567.2	575.5	500.2	524.7	420.3	18.2	18.9	19.2	16.8	17.4	17.1	16.2	14.8	14.7	11.1
2	ฮ่องกง	292.6	281.0	302.1	279.2	272.6	346.5	293.1	274.1	290.6	337.1	13.7	12.3	12.1	11.2	10.5	10.4	8.3	8.1	8.1	8.9
3	เวียดนาม	60.9	71.6	83.9	97.9	113.8	136.2	142.9	137.6	161.8	198.6	2.9	3.1	3.4	3.9	4.4	4.1	4.0	4.1	4.5	5.3
4	ญี่ปุ่น	129.5	137.1	147.0	143.2	142.6	164.6	172.0	157.5	152.0	157.5	6.1	6.0	5.9	5.7	5.5	5.0	4.9	4.7	4.3	4.2
5	เกาหลีใต้	95.7	102.9	108.8	111.0	112.5	145.9	160.5	149.0	145.9	144.5	4.5	4.5	4.4	4.4	4.3	4.4	4.5	4.4	4.1	3.8
6	อินเดีย	59.4	68.1	76.7	74.8	66.7	96.4	116.7	117.7	120.5	136.0	2.8	3.0	3.1	3.0	2.6	2.9	3.3	3.5	3.4	3.6
7	เยอรมนี	66.0	71.3	77.5	79.8	86.8	114.1	115.6	100.6	107.1	118.3	3.1	3.1	3.1	3.2	3.4	3.4	3.3	3.0	3.0	3.1
8	มาเลเซีย	39.4	42.1	45.4	52.1	56.3	76.4	90.9	87.4	101.5	103.8	1.8	1.8	1.8	2.1	2.2	2.3	2.6	2.6	2.8	2.7
9	ไทย	38.3	38.9	42.9	45.6	50.5	68.2	76.4	75.7	86.0	103.7	1.8	1.7	1.7	1.8	2.0	2.1	2.2	2.2	2.4	2.7
10	รัสเซีย	37.6	43.3	48.0	49.7	50.5	67.2	75.5	110.9	115.3	103.5	1.8	1.9	1.9	2.0	2.0	2.0	2.1	3.3	3.2	2.7
รวม 10 ประเทศ		1,208.1	1,288.2	1,410.5	1,352.0	1,404.1	1,782.7	1,819.1	1,710.7	1,805.3	1,823.1	56.6	56.5	56.7	54.1	54.2	53.8	51.3	50.6	50.5	48.3
อื่น ๆ		927.2	991.0	1,076.2	1,147.5	1,185.9	1,533.4	1,725.3	1,668.4	1,770.5	1,953.4	43.4	43.5	43.3	45.9	45.8	46.2	48.7	49.4	49.5	51.7
รวม		2,135.3	2,279.2	2,486.7	2,499.5	2,590.0	3,316.0	3,544.4	3,379.0	3,575.8	3,776.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 7 จินนำเข้ารายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	8542 วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์	230.4	259.6	313.0	306.4	350.8	432.6	414.1	350.0	386.1	425.4	15.1	14.5	14.7	14.7	17.0	16.1	15.3	13.7	14.9	16.5
2	2709 น้ำมันดิบ	115.3	160.8	240.4	242.4	178.5	258.5	365.8	337.8	325.2	295.4	7.6	9.0	11.3	11.7	8.6	9.6	13.5	13.2	12.6	11.4
3	2601 สินแร่เหล็ก	56.8	76.0	75.9	101.3	123.7	181.7	127.7	135.6	132.4	122.8	3.7	4.2	3.6	4.9	6.0	6.8	4.7	5.3	5.1	4.8
4	7108 ทองคำ	0.0	0.0	62.3	43.9	11.4	47.3	76.7	91.9	101.0	102.2	0.0	0.0	2.9	2.1	0.6	1.8	2.8	3.6	3.9	4.0
5	2603 สินแร่ทองแดง	20.5	26.0	31.9	33.9	36.5	56.7	56.0	59.9	67.3	81.9	1.3	1.5	1.5	1.6	1.8	2.1	2.1	2.3	2.6	3.2
6	2711 ก๊าซปิโตรเลียม	23.0	32.9	50.1	52.1	42.0	72.1	90.8	84.6	88.1	78.3	1.5	1.8	2.3	2.5	2.0	2.7	3.4	3.3	3.4	3.0
7	8471 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	25.9	26.2	30.9	30.5	33.9	41.5	34.5	35.2	56.4	65.1	1.7	1.5	1.4	1.5	1.6	1.5	1.3	1.4	2.2	2.5
8	1201 ถั่วเหลือง	34.0	39.7	38.1	35.3	39.5	53.1	60.0	59.2	52.7	50.4	2.2	2.2	1.8	1.7	1.9	2.0	2.2	2.3	2.0	2.0
9	8486 เครื่องผลิตเซมิคอนดักเตอร์	14.2	19.7	30.8	26.4	31.6	41.0	34.7	39.6	47.1	50.3	0.9	1.1	1.4	1.3	1.5	1.5	1.3	1.5	1.8	1.9
10	7403 ทองแดงยังไม่ขึ้นรูป	18.1	20.6	25.6	22.5	30.6	36.1	37.1	34.2	40.2	40.5	1.2	1.2	1.2	1.1	1.5	1.3	1.4	1.3	1.6	1.6
รวม 10 รายการ		538.1	661.4	899.0	894.9	878.5	1,220.5	1,297.3	1,228.1	1,296.6	1,312.4	35.3	36.9	42.1	43.1	42.5	45.6	47.9	48.0	50.2	50.8
อื่น ๆ		986.6	1,128.6	1,236.8	1,183.6	1,187.4	1,458.9	1,409.2	1,328.9	1,286.6	1,269.9	64.7	63.1	57.9	56.9	57.5	54.4	52.1	52.0	49.8	49.2
รวม		1,524.7	1,790.0	2,135.8	2,078.4	2,066.0	2,679.4	2,706.5	2,556.9	2,583.2	2,582.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 8 จินส่งออกรายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	8517 โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร	201.8	220.1	240.0	223.9	223.2	256.9	237.5	218.9	214.8	216.3	9.4	9.7	9.7	9.0	8.6	7.7	6.7	6.5	6.0	5.7
2	8542 วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์	63.8	66.6	85.0	102.1	117.0	154.2	151.8	136.3	159.7	202.7	3.0	2.9	3.4	4.1	4.5	4.7	4.3	4.0	4.5	5.4
3	8471 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	125.1	142.2	153.8	148.4	170.2	204.2	187.6	149.3	160.6	150.7	5.9	6.2	6.2	5.9	6.6	6.2	5.3	4.4	4.5	4.0
4	9804 สินค้าส่งออกมูลค่าต่ำ	0.0	0.0	5.3	12.2	21.1	32.3	44.1	66.1	93.9	113.5	0.0	0.0	0.2	0.5	0.8	1.0	1.2	2.0	2.6	3.0
5	8703 รถยนต์นั่ง	5.0	7.2	8.6	8.6	9.9	24.4	44.6	77.6	90.2	110.4	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.7	1.3	2.3	2.5	2.9
6	8507 แบตเตอรี่ไฟฟ้า	10.5	11.7	14.8	16.9	20.2	33.3	57.0	69.9	66.6	82.1	0.5	0.5	0.6	0.7	0.8	1.0	1.6	2.1	1.9	2.2
7	8708 ชิ้นส่วนยานยนต์	28.5	31.1	34.8	33.6	32.9	45.3	49.3	53.1	56.6	59.1	1.3	1.4	1.4	1.3	1.3	1.4	1.4	1.6	1.6	1.6
8	8504 หม้อแปลงไฟฟ้า	24.6	25.4	26.7	27.7	30.1	39.1	46.7	46.5	46.4	52.6	1.2	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2	1.3	1.4	1.3	1.4
9	8524 จอภาพแบบแบน	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	37.1	38.8	45.3	48.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0	1.1	1.3	1.3
10	8541 ชิ้นส่วนเซมิคอนดักเตอร์	27.3	26.7	29.0	34.6	35.7	48.7	65.3	61.3	48.1	47.6	1.3	1.2	1.2	1.4	1.4	1.5	1.8	1.8	1.3	1.3
รวม 10 รายการ		486.3	531.0	598.1	608.0	660.3	838.4	921.0	917.7	982.2	1,083.6	22.8	23.3	24.1	24.3	25.5	25.3	26.0	27.2	27.5	28.7
อื่น ๆ		1,649.0	1,748.1	1,888.6	1,891.5	1,929.7	2,477.6	2,623.4	2,461.3	2,593.6	2,692.9	77.2	76.7	75.9	75.7	74.5	74.7	74.0	72.8	72.5	71.3
รวม		2,135.3	2,279.2	2,486.7	2,499.5	2,590.0	3,316.0	3,544.4	3,379.0	3,575.8	3,776.5	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 9 สหภาพยุโรปนำเข้ารายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	จีน	330.0	364.5	403.2	406.2	439.3	556.2	659.2	565.3	573.7	644.5	18.6	18.2	17.9	18.7	22.5	22.2	20.9	20.7	21.6	22.5
2	สหรัฐฯ	214.7	227.9	251.6	261.0	227.9	272.7	371.8	370.2	359.0	393.9	12.1	11.4	11.2	12.0	11.6	10.9	11.8	13.5	13.5	13.8
3	สหราชอาณาจักร	196.4	213.1	228.0	214.8	190.9	169.8	214.8	191.0	176.0	177.8	11.1	10.7	10.1	9.9	9.8	6.8	6.8	7.0	6.6	6.2
4	สวิตเซอร์แลนด์	105.8	111.7	119.2	122.0	124.1	146.6	153.3	149.9	145.6	160.9	6.0	5.6	5.3	5.6	6.3	5.8	4.9	5.5	5.5	5.6
5	ตุรกี	61.5	69.0	78.8	77.9	71.3	91.9	103.7	103.1	106.0	116.6	3.5	3.5	3.5	3.6	3.6	3.7	3.3	3.8	4.0	4.1
6	นอร์เวย์	41.6	49.8	59.3	51.2	41.3	64.2	103.8	92.1	84.9	83.8	2.3	2.5	2.6	2.4	2.1	2.6	3.3	3.4	3.2	2.9
7	เกาหลีใต้	35.2	40.4	44.8	44.2	37.5	54.4	71.0	70.7	77.2	78.5	2.0	2.0	2.0	2.0	1.9	2.2	2.2	2.6	2.9	2.7
8	อินเดีย	38.2	49.7	54.1	52.8	50.3	64.5	75.5	79.3	74.0	78.5	2.2	2.5	2.4	2.4	2.6	2.6	2.4	2.9	2.8	2.7
9	เวียดนาม	29.6	34.8	38.3	38.6	39.4	45.5	53.7	52.5	59.9	72.7	1.7	1.7	1.7	1.8	2.0	1.8	1.7	1.9	2.3	2.5
10	ญี่ปุ่น	60.4	64.2	70.4	70.5	62.6	73.5	73.6	77.4	69.3	71.4	3.4	3.2	3.1	3.2	3.2	2.9	2.3	2.8	2.6	2.5
รวม 10 ประเทศ		1,113.5	1,225.1	1,347.6	1,339.2	1,284.7	1,539.3	1,880.3	1,751.5	1,725.8	1,878.5	62.9	61.3	59.8	61.7	65.7	61.4	59.5	64.0	64.8	65.7
อื่น ๆ		656.1	773.0	904.3	830.5	671.6	966.7	1,279.5	983.6	936.6	981.8	37.1	38.7	40.2	38.3	34.3	38.6	40.5	36.0	35.2	34.3
รวม		1,769.7	1,998.1	2,251.9	2,169.6	1,956.4	2,506.0	3,159.8	2,735.1	2,662.4	2,860.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 10 สหภาพยุโรปส่งออกรายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	สหรัฐฯ	339.6	360.4	407.9	422.4	394.7	464.2	526.4	540.3	575.0	618.8	16.5	16.0	16.8	17.7	17.9	18.0	19.4	19.5	20.5	20.7
2	สหราชอาณาจักร	344.5	358.9	371.7	355.7	315.5	331.6	343.8	362.5	369.1	387.3	16.7	15.9	15.3	14.9	14.3	12.9	12.7	13.1	13.2	13.0
3	สวิตเซอร์แลนด์	137.4	148.1	158.1	163.3	161.3	184.6	197.1	203.6	208.4	246.7	6.7	6.6	6.5	6.9	7.3	7.2	7.3	7.3	7.4	8.3
4	จีน	168.4	200.3	219.5	219.8	229.4	261.0	240.2	239.3	227.3	220.3	8.2	8.9	9.0	9.2	10.4	10.1	8.9	8.6	8.1	7.4
5	ตุรกี	79.6	86.1	81.5	75.9	79.8	93.0	104.6	120.8	121.8	128.1	3.9	3.8	3.4	3.2	3.6	3.6	3.9	4.4	4.3	4.3
6	ญี่ปุ่น	57.0	59.8	66.2	68.3	61.1	71.6	73.0	68.2	71.8	73.0	2.8	2.7	2.7	2.9	2.8	2.8	2.7	2.5	2.6	2.4
7	นอร์เวย์	48.6	52.4	57.8	56.6	54.5	65.6	69.7	65.2	66.9	70.4	2.4	2.3	2.4	2.4	2.5	2.5	2.6	2.4	2.4	2.4
8	เกาหลีใต้	42.5	48.7	51.0	47.9	51.2	60.7	62.8	61.6	59.7	60.7	2.1	2.2	2.1	2.0	2.3	2.4	2.3	2.2	2.1	2.0
9	เม็กซิโก	35.4	40.4	44.1	41.6	34.6	44.3	51.5	57.2	56.8	59.1	1.7	1.8	1.8	1.7	1.6	1.7	1.9	2.1	2.0	2.0
10	สหราชอาณาจักร	41.1	38.1	34.2	33.1	29.5	34.9	37.2	41.7	47.8	58.2	2.0	1.7	1.4	1.4	1.3	1.4	1.4	1.5	1.7	1.9
รวม 10 ประเทศ		1,294.2	1,393.0	1,491.9	1,484.6	1,411.6	1,611.5	1,706.3	1,760.5	1,804.7	1,922.5	62.8	61.9	61.5	62.3	64.0	62.5	63.0	63.5	64.3	64.3
อื่น ๆ		766.3	857.9	933.3	898.9	795.4	965.8	1,001.9	1,012.4	1,001.1	1,065.3	37.2	38.1	38.5	37.7	36.0	37.5	37.0	36.5	35.7	35.7
รวม		2,060.5	2,250.9	2,425.2	2,383.5	2,207.0	2,577.3	2,708.2	2,772.9	2,805.7	2,987.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 11 สหภาพยุโรปนำเข้ารายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	2709 น้ำมันดิบ	154.6	204.9	265.5	237.2	142.8	228.5	348.4	297.3	288.1	239.1	8.7	10.3	11.8	10.9	7.3	9.1	11.0	10.9	10.8	8.4
2	2711 ก๊าซปิโตรเลียม	33.2	41.9	55.6	48.1	31.8	84.0	245.5	128.9	88.4	98.9	1.9	2.1	2.5	2.2	1.6	3.4	7.8	4.7	3.3	3.5
3	8517 โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร	67.4	75.4	81.3	78.2	81.6	83.6	87.6	86.0	84.1	88.4	3.8	3.8	3.6	3.6	4.2	3.3	2.8	3.1	3.2	3.1
4	8471 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	45.6	51.2	55.5	54.1	61.6	71.9	69.7	63.9	70.2	87.8	2.6	2.6	2.5	2.5	3.1	2.9	2.2	2.3	2.6	3.1
5	8703 รถยนต์นั่ง	55.1	63.1	66.6	70.8	56.8	60.6	67.2	89.5	83.2	85.0	3.1	3.2	3.0	3.3	2.9	2.4	2.1	3.3	3.1	3.0
6	2710 น้ำมันสำเร็จรูป	53.1	64.4	79.9	72.5	44.3	67.4	106.2	80.6	76.1	66.0	3.0	3.2	3.5	3.3	2.3	2.7	3.4	2.9	2.9	2.3
7	3002 วัคซีนและเซรัม	26.2	34.4	34.0	34.3	36.9	53.6	44.8	57.1	55.9	64.6	1.5	1.7	1.5	1.6	1.9	2.1	1.4	2.1	2.1	2.3
8	3004 ยาและเวชภัณฑ์	42.4	40.7	43.5	47.1	47.6	46.4	52.1	48.9	49.5	60.1	2.4	2.0	1.9	2.2	2.4	1.9	1.7	1.8	1.9	2.1
9	8411 เครื่องยนต์กังหันก๊าซ	25.8	28.2	33.8	37.8	25.8	29.3	34.5	40.1	45.2	55.7	1.5	1.4	1.5	1.7	1.3	1.2	1.1	1.5	1.7	1.9
10	8542 วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์	20.7	26.5	30.2	31.7	32.3	42.2	53.7	49.5	40.7	44.2	1.2	1.3	1.3	1.5	1.7	1.7	1.7	1.8	1.5	1.5
รวม 10 รายการ		524.2	630.7	745.9	711.9	561.5	767.5	1,109.8	941.8	881.5	889.8	29.6	31.6	33.1	32.8	28.7	30.6	35.1	34.4	33.1	31.1
อื่น ๆ		1,245.4	1,367.4	1,506.1	1,457.8	1,394.9	1,738.5	2,050.0	1,793.3	1,780.9	1,970.5	70.4	68.4	66.9	67.2	71.3	69.4	64.9	65.6	66.9	68.9
รวม		1,769.7	1,998.1	2,251.9	2,169.6	1,956.4	2,506.0	3,159.8	2,735.1	2,662.4	2,860.3	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 12 สหภาพยุโรปส่งออกรายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	3004 ยาและเวชภัณฑ์	107.2	114.3	121.9	132.4	142.4	142.3	162.5	162.8	176.8	202.8	5.2	5.1	5.0	5.6	6.5	5.5	6.0	5.9	6.3	6.8
2	8703 รถยนต์นั่ง	160.4	166.6	167.0	157.2	138.2	149.7	168.1	194.8	181.5	176.9	7.8	7.4	6.9	6.6	6.3	5.8	6.2	7.0	6.5	5.9
3	3002 วัคซีนและเซรัม	38.6	49.5	61.0	72.0	79.8	113.7	114.8	110.8	128.6	129.8	1.9	2.2	2.5	3.0	3.6	4.4	4.2	4.0	4.6	4.3
4	2710 น้ำมันสำเร็จรูป	64.9	83.7	101.5	88.6	54.8	87.1	136.5	109.5	99.5	87.5	3.2	3.7	4.2	3.7	2.5	3.4	5.0	3.9	3.5	2.9
5	8802 อากาศยานและยานอวกาศ	61.6	62.4	64.7	63.1	37.7	43.8	43.5	52.9	54.8	62.7	3.0	2.8	2.7	2.6	1.7	1.7	1.6	1.9	2.0	2.1
6	2937 สอร์โบนและอนุพันธ์	3.5	3.6	4.4	4.5	6.7	7.6	8.4	11.3	19.1	60.8	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4	0.7	2.0
7	8708 ชิ้นส่วนยานยนต์	54.0	60.1	63.6	57.3	50.7	61.8	57.0	61.3	59.4	56.6	2.6	2.7	2.6	2.4	2.3	2.4	2.1	2.2	2.1	1.9
8	8411 เครื่องยนต์กังหันก๊าซ	25.0	29.0	33.2	39.1	26.6	27.0	30.6	39.9	43.1	54.0	1.2	1.3	1.4	1.6	1.2	1.0	1.1	1.4	1.5	1.8
9	9018 อุปกรณ์การแพทย์	24.0	26.1	28.3	30.0	28.8	33.5	35.0	37.3	37.5	40.2	1.2	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
10	8471 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	18.5	20.9	23.5	23.5	24.3	23.1	24.5	27.3	28.2	37.0	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1	0.9	0.9	1.0	1.0	1.2
รวม 10 รายการ		557.7	616.2	669.1	667.6	590.1	689.5	780.9	807.9	828.4	908.4	27.1	27.4	27.6	28.0	26.7	26.8	28.8	29.1	29.5	30.4
อื่น ๆ		1,502.8	1,634.7	1,756.1	1,715.9	1,616.9	1,887.8	1,927.3	1,965.1	1,977.3	2,079.5	72.9	72.6	72.4	72.0	73.3	73.2	71.2	70.9	70.5	69.6
รวม		2,060.5	2,250.9	2,425.2	2,383.5	2,207.0	2,577.3	2,708.2	2,772.9	2,805.7	2,987.9	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 13 ไทยนำเข้ารายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	จีน	42.3	44.7	50.2	50.9	50.2	66.4	71.0	71.1	81.2	108.8	21.6	19.9	20.1	21.3	24.1	24.9	23.5	24.6	26.2	31.1
2	ญี่ปุ่น	30.9	32.4	35.4	33.6	27.8	35.6	34.5	31.3	28.9	30.0	15.8	14.4	14.2	14.0	13.4	13.3	11.5	10.8	9.3	8.6
3	ไต้หวัน	7.2	8.2	8.7	8.2	8.3	10.5	11.9	16.7	20.8	25.8	3.7	3.7	3.5	3.4	4.0	3.9	3.9	5.8	6.7	7.4
4	สหรัฐฯ	12.1	15.0	15.1	17.5	14.9	14.3	17.8	19.4	19.8	21.6	6.2	6.7	6.0	7.3	7.1	5.4	5.9	6.7	6.4	6.2
5	สหราชอาณาจักร	6.2	7.7	10.5	7.5	5.4	9.4	17.1	15.8	17.5	17.7	3.2	3.4	4.2	3.1	2.6	3.5	5.7	5.5	5.6	5.1
6	มาเลเซีย	11.0	11.8	13.3	12.9	10.2	12.0	14.4	13.2	13.9	15.2	5.6	5.2	5.3	5.4	4.9	4.5	4.8	4.5	4.5	4.3
7	เวียดนาม	4.5	5.0	5.7	5.5	5.5	6.9	8.0	7.8	9.2	11.0	2.3	2.2	2.3	2.3	2.6	2.6	2.6	2.7	3.0	3.1
8	อินโดนีเซีย	6.4	7.4	8.0	7.3	5.8	8.1	9.6	8.3	9.0	10.4	3.3	3.3	3.2	3.1	2.8	3.0	3.2	2.9	2.9	3.0
9	เกาหลีใต้	7.3	8.1	8.9	8.8	7.7	9.9	10.1	8.7	9.3	9.9	3.7	3.6	3.6	3.7	3.7	3.4	3.0	3.0	3.0	2.8
10	สิงคโปร์	6.6	8.0	7.7	7.7	7.5	7.3	8.2	8.2	7.5	7.7	3.3	3.6	3.1	3.2	3.6	2.7	2.7	2.8	2.4	2.2
รวม 10 ประเทศ		134.3	148.3	163.5	159.8	143.4	180.5	202.6	200.4	217.2	258.1	68.6	66.1	65.5	66.8	69.0	67.6	67.2	69.2	70.1	73.7
อื่น ๆ		61.5	76.2	86.0	79.3	64.5	86.3	99.0	89.2	92.8	92.0	31.4	33.9	34.5	33.2	31.0	32.4	32.8	30.8	29.9	26.3
รวม		195.8	224.6	249.5	239.1	207.9	266.8	301.6	289.6	310.1	350.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 14 ไทยส่งออกรายประเทศ 10 อันดับแรก

ที่	ประเทศคู่ค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	สหรัฐฯ	24.3	26.5	27.8	31.3	34.1	41.1	47.0	47.9	54.8	72.3	11.4	11.2	11.1	12.7	14.9	15.4	16.6	17.0	18.3	21.4
2	จีน	23.6	29.4	30.1	29.0	29.5	36.6	34.1	33.8	35.0	39.4	11.0	12.5	12.0	11.8	12.9	13.7	12.0	12.0	11.7	11.6
3	ญี่ปุ่น	20.4	22.1	24.7	24.5	22.6	24.6	24.4	24.3	23.2	23.5	9.6	9.4	9.9	10.0	9.9	9.2	8.6	8.6	7.8	7.0
4	อินเดีย	5.1	6.5	7.6	7.3	5.4	8.4	10.4	10.0	11.7	15.8	2.4	2.7	3.0	3.0	2.4	3.2	3.7	3.5	3.9	4.7
5	มาเลเซีย	9.5	10.3	11.5	10.3	8.7	11.9	12.4	11.8	12.3	13.4	4.5	4.4	4.6	4.2	3.8	4.4	4.4	4.2	4.1	4.0
6	เวียดนาม	9.3	11.6	12.8	12.1	11.1	12.3	13.1	11.1	11.7	12.7	4.4	4.9	5.1	4.9	4.8	4.6	4.6	3.9	3.9	3.8
7	ออสเตรเลีย	10.2	10.5	10.7	10.2	9.7	10.8	11.1	12.1	12.3	12.0	4.8	4.4	4.3	4.2	4.3	4.0	3.9	4.3	4.1	3.5
8	สิงคโปร์	8.0	8.2	9.2	8.8	9.4	8.9	10.1	10.1	10.7	11.8	3.8	3.5	3.7	3.6	4.1	3.3	3.5	3.6	3.6	3.5
9	ฮ่องกง	11.4	12.3	12.4	11.7	11.2	11.4	10.0	10.9	10.8	11.1	5.3	5.2	5.0	4.8	4.9	4.3	3.5	3.9	3.6	3.3
10	อินโดนีเซีย	8.0	8.8	10.2	9.1	7.5	8.8	10.2	10.0	9.4	9.3	3.8	3.7	4.1	3.7	3.3	3.3	3.6	3.5	3.1	2.7
รวม 10 ประเทศ		130.0	146.1	157.0	154.2	149.2	174.7	182.8	182.0	191.8	221.4	60.9	61.9	62.6	62.8	65.1	65.4	64.3	64.6	64.1	65.5
อื่น ๆ		83.6	89.8	93.8	91.2	80.0	92.4	101.3	99.9	107.5	116.8	39.1	38.1	37.4	37.2	34.9	34.6	35.7	35.4	35.9	34.5
รวม		213.7	235.9	250.7	245.5	229.3	267.1	284.0	282.0	299.2	338.2	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 15 ไทยนำเข้ารายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	8542 วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์	9.5	11.3	11.9	11.4	12.3	15.1	19.1	19.7	24.6	34.9	4.8	5.0	4.8	4.8	5.9	5.7	6.3	6.8	7.9	10.0
2	2709 น้ำมันดิบ	15.2	19.5	27.0	21.4	16.8	24.0	36.0	32.3	33.8	29.0	7.8	8.7	10.8	9.0	8.1	9.0	12.0	11.2	10.9	8.3
3	7108 ทองคำ	5.9	11.2	11.4	7.0	5.1	8.5	11.2	7.9	15.5	21.0	3.0	5.0	4.6	2.9	2.4	3.2	3.7	2.7	5.0	6.0
4	8517 โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร	6.4	7.7	7.8	6.9	6.7	7.7	6.9	7.3	7.6	11.2	3.3	3.4	3.1	2.9	3.2	2.9	2.3	2.5	2.4	3.2
5	2711 ก๊าซปิโตรเลียม	3.2	3.9	5.1	5.6	4.1	5.9	12.7	11.5	9.6	8.4	1.7	1.7	2.0	2.3	2.0	2.2	4.2	4.0	3.1	2.4
6	8471 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	3.1	3.7	4.4	4.1	3.2	4.1	3.6	5.3	8.3	8.0	1.6	1.7	1.8	1.7	1.6	1.5	1.2	1.8	2.7	2.3
7	8708 ชิ้นส่วนยานยนต์	5.9	6.3	6.9	6.8	5.1	6.6	6.7	6.9	6.0	6.4	3.0	2.8	2.8	2.8	2.4	2.5	2.2	2.4	1.9	1.8
8	8543 เครื่องจักรไฟฟ้าอื่น ๆ	2.0	2.0	2.0	1.9	1.9	2.2	2.6	2.3	2.8	5.9	1.0	0.9	0.8	0.8	0.9	0.8	0.9	0.8	0.9	1.7
9	7346 ของทำด้วยเหล็ก	3.4	3.8	3.5	3.1	2.6	3.1	3.5	3.8	4.1	4.4	1.7	1.7	1.4	1.3	1.3	1.2	1.2	1.3	1.3	1.3
10	8473 ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์	2.2	2.1	2.3	2.2	2.4	2.5	2.5	2.4	3.9	4.3	1.1	0.9	0.9	0.9	1.1	1.0	0.8	0.8	1.3	1.2
รวม 10 รายการ		56.9	71.3	82.4	70.6	60.1	79.6	104.9	99.4	116.2	133.6	29.1	31.7	33.0	29.5	28.9	29.8	34.8	34.3	37.5	38.2
อื่น ๆ		138.9	153.3	167.2	168.6	147.8	187.3	196.7	190.2	193.8	216.5	70.9	68.3	67.0	70.5	71.1	70.2	65.2	65.7	62.5	61.8
รวม		195.8	224.6	249.5	239.1	207.9	266.8	301.6	289.6	310.1	350.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

ตารางที่ 16 ไทยส่งออกรายสินค้า 10 อันดับแรก

ที่	สินค้า	มูลค่า (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)										สัดส่วน (ร้อยละ)									
		2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1	8471 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	10.5	11.8	12.7	11.9	11.7	14.1	12.7	10.1	15.0	22.6	4.9	5.0	5.1	4.8	5.1	5.3	4.5	3.6	5.0	6.7
2	8517 โทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร	2.5	4.2	4.5	4.1	4.8	5.2	7.4	8.5	11.6	17.2	1.2	1.8	1.8	1.7	2.1	1.9	2.6	3.0	3.9	5.1
3	7108 ทองคำ	7.3	5.7	4.3	7.6	13.2	3.8	6.9	5.9	8.7	13.0	3.4	2.4	1.7	3.1	5.8	1.4	2.4	2.1	2.9	3.8
4	8542 วงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์	7.7	8.3	8.3	7.6	7.1	8.3	9.2	9.6	8.7	11.1	3.6	3.5	3.3	3.1	3.1	3.1	3.2	3.4	2.9	3.3
5	8704 รถกระบะและรถบรรทุก	6.5	7.3	7.9	7.6	5.1	8.2	7.5	9.4	8.6	10.2	3.0	3.1	3.1	3.1	2.2	3.1	2.6	3.3	2.9	3.0
6	8708 ชิ้นส่วนยานยนต์	6.9	7.7	8.5	8.0	6.6	8.7	8.4	8.6	8.8	9.9	3.2	3.3	3.4	3.3	2.9	3.2	3.0	3.0	3.0	2.9
7	8703 รถยนต์นั่ง	11.6	10.9	11.1	10.3	8.3	10.7	11.1	12.7	12.2	9.9	5.4	4.6	4.4	4.2	3.6	4.0	3.9	4.5	4.1	2.9
8	4011 ยางล้อ	3.6	4.4	4.9	5.6	5.3	6.3	6.6	6.9	7.4	7.6	1.7	1.9	2.0	2.3	2.3	2.3	2.3	2.5	2.5	2.2
9	8415 เครื่องปรับอากาศ	4.8	4.8	5.3	5.5	5.2	6.4	7.0	6.4	6.9	7.4	2.3	2.0	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.3	2.3	2.2
10	7113 เครื่องประดับอัญมณี	3.5	3.7	3.9	3.7	2.6	3.3	4.0	4.4	4.8	6.6	1.7	1.6	1.5	1.5	1.1	1.2	1.4	1.6	1.6	2.0
รวม 10 รายการ		64.8	68.7	71.4	71.8	69.9	75.0	80.9	82.7	92.6	115.5	30.3	29.1	28.5	29.3	30.5	28.1	28.5	29.3	31.0	34.2
อื่น ๆ		148.8	167.2	179.4	173.6	159.3	192.1	203.1	199.3	206.6	222.6	69.7	70.9	71.5	70.7	69.5	71.9	71.5	70.7	69.0	65.8
รวม		213.7	235.9	250.7	245.5	229.3	267.1	284.0	282.0	299.2	338.2	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : Global Trade Atlas (GTA) ประมวลผลโดย สนค.

TPSO
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
Trade Policy and Strategy Office

จัดทำโดย

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน
สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2507 8512

SUPPLY CHAIN RECONFIGURATION